

EEN CHRISTEN IN ZIJN WANDEL NAAR DE SCHRIFT

door

ANDREW GRAY

10^e bundel in de serie: *Preken van A. Gray*

INHOUD

Preek 1

De mens, van een vrouw geboren, is kort van dagen, en zat van onrust. Job 14:1.

Preek 2

En er is niemand, die Uw Naam aanroept, die zich opwekt, dat hij U aangrijpe; want Gij verbergt Uw aangezicht voor ons, en gij doet ons smelten, door middel van onze ongerechtigheden. Jesaja 64:7.

Preek 3

En Hij kwam tot de discipelen en vond hen slapende, en zeide tot Petrus: Kunt gij dan niet één uur met Mij waken? Mattheüs 26:40b.

Preek 4

*Want ik hoop, dat ik door uw gebeden ulieden zal geschonken worden.
Filémon vers 22b.*

Preek 5

*Daarna zeide Hij tot Thomas: Breng uw vinger hier, en zie Mijn handen, en breng uw hand en steek ze in Mijn zijde, en zijt niet ongelovig, maar gelovig.
Johannes 20:27*

Preek 6

*Daarna wies Ik u met water, en Ik spoelde uw bloed van u af, en zalfde u met olie.
Ezechiël 16:9.*

Preek 7

Zoon, wees welgemoed; uw zonden zijn u vergeven. Mattheüs 9:2b.

Preek 8

Zijt met de ootmoedigheid bekleed. 1 Petrus 5:5b.

EERSTE PREEK

De mens, van een vrouw geboren, is kort van dagen, en zat van onrust. Job 14:1.

O, wat een veelheid van vrezes en verlangens vervullen de zielen van de mensen, nadat de oorspronkelijke zuiverheid van genegenheid verloren hebben, waarmee zij versierd waren toen alle hun begeerten uitgingen tot God en bepaald waren bij dat gezegende en dierbare Voorwerp. Maar sedert de mens die onuitsprekelijke waardigheid heeft verloren, is het verlangen en de hoop der ziel verdeeld in veel kanalen, daar hij nu vervoerd is tot het eindeloos en onredelijk najagen van dingen, die geen nut doen.

Indien mensen, die zó bezig zijn, hun ogen eens wilden slaan op de woorden die wij hebben voorgelezen: *De mens, van een vrouw geboren, is kort van dagen en zat van onrust*, zou de vurigheid en inspanning, waarmee men de tijdelijke dingen najaagt, ongetwijfeld sterk afnemen. Het zou de ijver, zonder verstand, die de mens naar deze dingen heeft, zeer verminderen. Waarom zou een mens zichzelf kwellen in die hevige vurigheid, in dat strijden om dingen die enkel ijdelheid zijn?

Indien het mogelijk was, dat de ganse schepping zich inspande, om u een volkomen verzadiging en een volmaakt genoeg te geven, zoveel als er in te vinden is, zou u toch in die volle verzadiging in verlegenheid komen. Een kort ogenblik tijds zal een eeuwige scheiding maken tussen u en deze dingen. Wanneer u zult overgaan tot uw langdurig en onveranderlijk verblijf, dan zullen deze dingen waarmee u uzelf nu zo zeer vermaakt, vleugelen nemen en wegvliegen. Want dit is een onweersprekelijke waarheid, dat wij in alle opzichten zullen gaan, zoals wij gekomen zijn. Wij mogen er aan toevoegen: welk voordeel zullen wij dan hebben van al ons arbeiden in de wind? Wij menen, dat alle tijdelijke dingen vergezeld zijn van zoveel kwelling, arbeid en onrust, zowel in ze na te jagen als in ze te bezitten, dat, indien het mogelijk was, dat mensen er een eeuwigheid bij konden leven, ze zouden moeten uitroepen: *o, wat zij wij ellendige schepselen!*

Dit veroordeelt zonder twijfel de ijdelheid van velen in deze tijd. Onze dagen zijn slechts weinige, en ons leven is een damp die voor een weinig tijds gezien wordt en daarna verdwijnt. De dingen waarnaar wij jagen brengen veel zorgen mee en geven weinig voldoening. En niettegenstaande het zo is, hoe wordt onze tijd in beslag genomen door het bijeen schrapen van iets, waarop wij onze hoop bouwen en waarmede wij onze begeerten verzadigen! Maar wij mogen wel zeggen: *o, wat een arm leven is het, zich te vergapen aan levende schaduwen!* Het is een jagen naar dode schaduwen, gelijk iemand doet die door een lange galerij loopt en zich vermaakt met beelden. Maar als u dát beeld zult zien, ik bedoel het beeld des doods, wanneer het zal plaats nemen op uw oogleden, hoe zullen alle die afgoden, die op de muren waren geschilderd en waarin u zo'n genoeg vond hun luister verliezen! *Want de mens gaat naar zijn eeuwig huis en de*

rouwklagers zullen in de straat omgaan. Zelfs zij, wier harten het meest aan de wereld verkleefd waren, zullen er van gescheiden worden, wanneer zij zullen inzien en ervan zullen overtuigd worden, dat alle dingen hier beneden niets anders zijn dan moeite en kwelling des geestes.

De onsterfelijke geest des mensen zal nooit verzadigd kunnen worden door iets dat tijdelijk is. God heeft het zó geordonneerd, in de diepte van Zijn ondoorgrondelijke wijsheid, dat alle dingen die beneden Hem zijn, geen bevrediging aan de mens kan geven. Hij heeft het zó besteld, dat alle deze lagere fonteinen moeten droog lopen en alle de goden van de aarde zullen teleurstellen. Dit is zeker, dat het een deel is van Zijn gezegend en verheven doel, dat de armen van het volk zich mogen verlustigen in Hem, Die is de eeuwige bewondering der engelen, en Die is dat gezegend Voorwerp, op Wie alle de begeerten van onze broederen, die Boven leven, zijn gevestigd. O, dat wij overreed werden, te verlangen om toegevoegd te worden aan die heerlijke wolk van getuigen, die ons zijn voorgegaan en die beleden en het niet verloochenden, dat zij hier geen blijvende stad hadden. Zij waren gebracht onder een diepe indruk van deze waarheid, dat hun dagen op aarde waren als een schaduw, en dat zij plotseling moesten verdwijnen en heengaan.

Nu, wat is 's mensen leven? David zegt, dat het slechts *een handbreed* is, welke een van de kleinste afmetingen is. De vier vingerbreedte omvat het hele leven van de mens, hetzij men het toepast op de vier fasen van het leven: de kindsheid, de jeugd, de middelbare leeftijd en de ouderdom, of zoals het ook kan verdeeld worden in zijn morgen, voormiddag, namiddag en avond, welke samen genomen slechts één dag zijn. Want in de morgenstond bloeit de mens en is groen, maar in de avond wordt hij afgesneden en verdort.

Het leven van de mens is zo kort van duur, dat het niets is, in vergelijking met de duur van de wereld. De duur van de wereld, welke niet veel is, is een kleine eeuwigheid, in vergelijking met de duur van een mens. Deze vergelijking wordt ook gemaakt in het boek van Prediker: *Het éne geslacht gaat en het andere komt, maar de aarde staat in eeuwigheid.* Het leven van de mens is zo kort, dat in vergelijking met de eindeloze eeuwigheid, het tot niets verdwijnt, zoals wij vinden in deze Schriftwoorden: *Mijn leeftijd is als niets voor U*, Psalm 39:5. Iemand heeft zeer wel gezegd: *het leven van de mens is slechts één punt gezet op de onmetelijke lijn van eeuwigheid tot eeuwigheid.*

Er is niet één onder duizend, die leeft onder een geestelijke indruk van deze twee gewichtige waarheden:

1. Ten eerste de korthed van het leven, welke waarheid ons wordt voorgehouden in onze tekst: *"De mens, van een vrouw geboren, is kort van dagen."*

2. En de tweede waarheid, dat het leven van de mens zolang hij in het dal van Baca verkeert, vergezeld is van een treurige en onuitsprekelijke bezorgdheid, *hij is zat van onrust.*

Christenen behoren deze waarheden op hun eigen ziel gegrift te hebben, als met een ijzeren griffie en de punt van een diamant. O, tot welk een heilig geringschatten van alle dingen die hier beneden zijn, zouden zij mogen geraken! Voor iemand die veel overdenkt, dat hij kort van dagen is, is het gemakkelijk te verstaan dat aan alle volmaaktheid hier een einde komt. Er is niet veel op aarde, dat een mens kan innemen, die verwacht binnenkort opgeroepen te zullen worden door *die algemene koning*, de dood, die *de koning der verschrikkingen* is. Indien u binnenkort de bevestiging verwacht te zien van de waarheid, die door een engel met een eed bevestigd werd, terwijl hij zijn hand ophief naar de hemel, *dat er geen tijd meer zal zijn*, zou u dan niet dwaas en waanzinnig moeten zijn, te jagen achter die dingen die niet kunnen bevredigen?

Maar vóór wij spreken over de voordelen, die u kunt ontvangen door veel bezig te zijn in een geestelijke beschouwing van de genoemde twee grote en gewichtige waarheden, zullen wij eerst iets zeggen over het inzicht dat de heilige man Job hierin had. Hij maakte er gebruik van om het aan te voeren als een reden voor God, om niet met hem in het gericht te treden.

De eerste reden, die hij in deze woorden gebruikt is: "De mens, van een vrouw geboren, is kort van dagen en zat van onrust. Hij komt voort als een bloem en wordt afgesneden, ook vlucht hij als een schaduw en bestaat niet. Toch doet Gij Uw ogen over zo'n open, en Gij betreft mij in het gericht met U." De kracht van zijn reden ligt ongetwijfeld in de volgende zaken:

1. Het is alsof Job wilde zeggen: "de mens, die zo'n zwak en broos schepsel is, kan geen voorwerp zijn voor almachtige kracht, om er mede te strijden. Indien Gij in het gericht wilt treden, moet U een meer geschikte partij uitzoeken, want wat is de mens, voor Hem Die oneindig is? Ach, het zou slechts een geringe eer zijn, zo'n arme worm te overwinnen. Daal daarom liever neder om ontferming te betonen, dan verder te gaan in het betonen van rechtvaardigheid."
2. De kracht van de reden ligt ook hierin: "de mens is zo'n ellendig en zwak schepsel, en hij is omringd met zovele noden en gebreken, dat U niet in het gericht moogt treden met hem, om hem nog ellendiger te maken." Een mens is ellendig genoeg van zichzelf, ook al zou hij er niets aan toevoegen, dat God hem niet in het gericht behoorde te betrekken.
3. De kracht van de redenen van Job ligt ook hierin: dat het gepast en noodzakelijk is, dat zij die in ellende verkeren, medelijden zouden ondervinden van hun vrienden. Job verklaart hier, dat hij zijn toevlucht wenst te nemen tot God, als zijn beste Vriend. Job zegt als het ware: "De zegen desgenen die verloren ging kwam op mij, en het hart der weduwe deed ik vrolijk zingen." Hij wenst dat God hem wil helpen en zegenen, omdat hij

in gevaar was om te komen, ook hulp mocht ontvangen en de Heere dankzeggen.

Wij willen u dit op het hart binden, dat voor u is te verkrijgen een duidelijke kennis van de kortheid van 's mensen leven en van de menigvuldige, benauwende kwaden waardoor het leven is omringd. Dit is duidelijk uit de woorden van onze tekst. Job was er ten volle van overreed, en dat is ook voor ons te verkrijgen.

Maar om verder te gaan, wij menen, dat indien wij een volledige beschrijving van de mens konden geven, wij het niet zouden kunnen doen in een bewoording zo gepast als deze: *De mens is kort van dagen en zat van onrust*. Zo zegt ook David, wanneer hij de vraag voorstelt: *wat is de mens?* Dat dit het meest gepaste antwoord is: *De mens is der ijdelheid gelijk, zijn, dagen zijn als een voorbijgaande schaduw*. In deze beide uitspraken vindt u een volledige beschrijving van de mens, *hij is kort van duur en groot van moeite*. Wij willen evenwel erkennen dat God veel van Zijn oneindige liefde toont tot Zijn volk, dat Hij deze twee heeft samengevoegd, dat indien de dagen des mensen vol van onrust zijn, Hij ze kort van duur heeft gemaakt. Daarmee heeft Hij ongetwijfeld een heerlijke bevestiging gegeven van deze gezegende waarheid: *Dat Hij de mensenkinderen niet van harte plaagt en bedroeft*, Klaagl. 3:33.

Nu, opdat u moogt worden gebracht tot voortgang in de kennis van de kortheid van uw leven, zullen wij u enkele voordelen van die kennis voorstellen.

1. *Het eerste voordeel is, dat iemand die leeft onder de indruk van de kortheid van zijn leven, en dat eens de pinnen van zijn tabernakel zullen worden losgemaakt dat hij zal moeten roepen tot de groeve: "Gij zijt mijn vader en tot het gewormte: mijn moeder en mijn zuster."* Zo iemand zeg ik, zal naarstig zijn in het vastmaken van zijn vrede in het bloed der verzoening. De Epicuristen verlaagden zichzelf, vanwege de kennis van de kortheid van het leven, om des te meer te jagen naar hun zinnelijke lusten. Ze zeiden tot zichzelf: *Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij*. Maar behoorden zij, die hoop hebben op een eeuwig leven, die weten dat zij een onsterfelijke ziel hebben, niet te zeggen: *"Laat ons waken en nuchteren zijn, want het einde aller dingen is nabij, en wij weten niet of wij morgen niet moeten sterven?"* O, dat u geleerd mocht worden in dat hemels overleg, dat u uzelf niet moet beroemen in de dag van morgen, want u weet niet wat de morgen over u zal brengen. Deze nacht kan een scheiding brengen tussen u en de tijd. Sommigen van u kunnen, eer een nieuwe dag aanbreekt, de eeuwigheid zijn ingegaan, een eeuwigheid van pijn of van vreugde, wat wij niet kunnen bepalen. Het staat vast, dat wij slechts twaalf uren hebben, waarin wij mogen werken, en dan komt onze nacht, waarin niemand werken kan. Ja, onze gezegende Heere Jezus, Die Zijn tijd niet anders dan nuttig heeft besteed, sprak: *"Ik moet werken de werken Desgenen, Die Mij gezonden heeft, zolang het dag is. De nacht komt, waarin*

niemand werken kan", Joh. 9:4. Dit zeide Hij, wetende dat Hij slechts korte tijd op aarde zou zijn, en dit maakte Hem zeer naarstig in het werk dat Hij had te doen.

O waarom staat u de ganse dag ledig, zelfs ter elfder ure van de dag? Er zijn velen onder u, die zelfs nog niet begonnen zijn aan dat grote en gewichtige werk van de zaligheid van uw ziel. Indien die stem deze nacht in uw oren zou klinken: "*Staat op, gij doden, en komt ten oordeel!*" Zouden uw knieën niet tegen elkander stoten? Met welk vertrouwen en hoop zoudt u kunnen verschijnen voor Hem, Die een onpartijdig Rechter is? Hij zal niet oordelen naar het gezicht Zijner ogen of naar het gehoor Zijner oren, maar Hij zal oordelen een rechtvaardig oordeel. Ik meen, dat wij die grote afgod van gemak zoveel aanbidden, en zoveel vrijheid aan onszelf toestaan, en dat wij onwillig zijn onszelf te dwingen, omdat wij niet leven in de beschouwing van onze toestand welke is: De mens, van een vrouw geboren, is kort van dagen en zat van onrust.

2. *Het tweede voordeel, dat wij kunnen behalen door de kennis van de kortheid van ons leven, is, dat het de kortste weg zou zijn tot het verkrijgen van veel onderwerping in de meest droevige en bittere ervaringen.* Een leven in de overdenking, dat wij binnenkort moeten sterven, zou ons daartoe leiden. Wat, indien wij veertig jaren zouden moeten dolen in de woestijn, in een huilende wildernis? Ons leven zou toch binnenkort eindigen, wanneer wij een algemene, eeuwigdurende afscheiding zullen verkrijgen van al onze ellenden. Als David in Psalm 39 stilstaat bij de kortheid van zijn leven, troostte hij zich daarmee en zegt: "En nu, wat verwacht ik o Heere? Mijn hoop, die is op U." Als Paulus stilstaat bij de overdenking, dat de tijd voorts kort is en de gedaante dezer wereld voorbij gaat, voegt hij er aan toe, *dat wij moeten wenen, als niet wenende.* Dit is een geheim waarvan de mensen van de wereld niet weten. Maar het leed van de christen wordt gematigd door de hoop en de verwachting van de hemel. Die verwachting vergoedt en verzoet de meest droevige en bittere ervaringen, waarmee zij kennis maken terwijl zij hier beneden voortreizen.

Iemand in oude tijden heeft een merkwaardig gezegde gedaan. Hij zeide: *dat indien iemand gewillig afstand deed van zijn erfenis en zijn gehele bezit weggaf, hij nog iets zou overhouden.* Toen hem gevraagd werd, wat hij dan voor zichzelf hield, antwoordde hij: "*Niets anders dan hoop.*" Hij had voor zichzelf niet anders behouden dan de hoop op het eeuwige leven, en het eeuwigdurende bezit van God. Zo mocht hij getroost leven in het midden van alle zijn tegenheden. Wat kunnen wij meer verlangen?

O, dat wij tot u konden zeggen: *Vertrouwt elkander met deze woorden.* Dat u onder al uw ellenden er een heerlijke uitkomst zal volgen op uw reis door deze aardse woestijn. En indien u de reis moet maken door een vurige oven, hoe groot is evenwel het goed, dat voor u is weggelegd in de hemel, als een vergoeding voor al uw zwoegen en lijden! Wij zullen moeten wachten tot wij

dáár zijn, want gevoel en gezicht zullen ons beter de heerlijkheid des hemels verklaren, dan geloof en hoop, waardoor wij het slechts zien in een duistere spiegel.

3. *Er is een derde voordeel, hetwelk een christen mag verkrijgen uit de overdenking, dat hij slechts kort van dagen is en kort van duur. Wij kunnen daardoor overreed worden matig te zijn in het gebruik en gematigd in het zoeken van de dingen van de tegenwoordige wereld. Wij behoren daarin bescheiden te zijn. Paulus zegt in Fil. 4:5 "Uw bescheidenheid zij allen mensen bekend." Hij geeft daarvoor deze reden: "De Heere is nabij." Dit is ook duidelijk uit 1 Petrus 1:7, waar wij lezen: "Het einde aller dingen is nabij. Zijt dan nuchteren." Dit is een weinig water, hetwelk wij moeten doen in onze wijn, opdat de kracht daarvan ons hoofd niet verwarre.*

Maar als wij de meeste overvloed van aardse dingen hebben, en wanneer de wereld en haar genoegens ons vriendelijk aankijken, dan moeten wij, - indien wij onszelf wensen vrij te houden van de strikken van de wereld en onderwezen willen worden in die verhevene Evangelieverborgenschap, - *de wereld gebruiken als niet misbruikende.* En verstandig zijn in veel hierbij stil te staan, *dat wij kort van dagen zijn en kort van duur.* Indien deze gewichtige waarheid met meer geloof werd aanvaard, zouden wij zeker meer uit zijn op die heilige onverschilligheid en die geestelijke ongevoeligheid omtrent het bezitten of het missen van aardse dingen. Wij zouden ze dan gebruiken als niet misbruikende, en wij zouden dan niet zo vast zitten aan alle onze aardse bezittingen. Indien het Gods wil was ze weg te nemen, zo zouden wij ze dan gemakkelijk loslaten. Wij zijn er zeker van, dat indien het geloof in onze tekstwoorden, die spreken van de kortheid van onze levensdagen, meer in beoefening bij ons was, zo zouden onze harten niet zo gehecht zijn aan de wereld en haar begeerlijkheden. Weet dit, dat het een weeklacht zal zijn van velen, door al de eeuwigheid heen, dat zij zich zoveel vermaakt hebben in leugenachtige ijdelheden.

4. *Er is een vierde voordeel te verkrijgen uit de beschouwing van de kortstondigheid van ons leven en van de kortstondigheid van onze levensdagen, die ons op aarde zijn toegemeten. Het is een korte weg voor een christen, om zijn hoop en vertrouwen niet te stellen op mensen. Het zou een zeer gepast middel zijn om de mens niet te vrezen of lief te hebben, boven hetgeen betamelijk is. Indien wij leefden in de bevassing en in de gedachte, dat de mens is een voorbijgaand en vergankelijk schepsel, waarom zouden wij dan ons vertrouwen op hem stellen of waarom zouden wij dan verwachting van hem hebben? David drukt dit uit in Psalm 146: "Vertrouwt niet op prinsen, op 's mensen kind, bij hetwelk geen heil is." Hij heeft daar redenen voor, want hij vervolgt: "Zijn geest gaat uit, hij keert wederom tot zijn aarde, te dienzelven dage vergaan zijn aanslagen." David geeft in Psalm 62:10 een volledige beschrijving van wat alle mensen zijn, met deze woorden: "Immers zijn de gemene lieden*

ijdelheid, de grote lieden zijn leugen. In de weegschaal opgewogen, zouden zij tezamen lichter zijn dan de ijdelheid." Hier wordt gesproken van *gemene lieden* en *grote lieden*. Het verschil ligt in een mindere en meerdere welvaart in de wereld. Het voordeel dat grote lieden hebben boven geringe is feitelijk geen voordeel, want de arme man wordt *ijdelheid* genoemd, maar de rijke wordt een *liegende ijdelheid* genoemd, daar hij iets schijnt te zijn, maar in werkelijkheid niets is. Daarom moeten wij niet op hen hopen en het is ook niet nodig hen te vrezen, want waarom zou u iemand vrezen, "wiens geest uitgaat, die wederom keert tot zijn aarde"? Hij zal binnenkort gelijk zijn aan het gras, hetwelk wordt afgesneden en verdort. En waarom zou u hopen op iemand, die slechts is een verwelkende bloem, een voorbijgaande schaduw? "Laat ulieden dan af van de mens, wiens adem in zijn neus is, want waarin is hij te achten?" Geloof mij, indien wij meer bezig waren in het overdenken van deze waarheden, het zou buitengewoon dienstig zijn tot ons voordeel en tot eeuwig heil van onze ziel.

5. *Er is een vijfde voordeel verbonden aan de beschouwing van de kortheid van 's mensen leven op aarde, en van de korte duur van de tijd waarover hij kan beschikken. Het is een uitnemende en korte weg om te verkrijgen een geestelijke doding aan alle dingen, die hier beneden zijn. Wij behoren dagelijks te sterven aan alle dingen, welke zij ook zijn, die besloten zijn tussen de grenzen van deze korte tijd. Zij zijn slechts dingen van tijdelijk belang en brengen slechts voordelen die zich vleugelen maken en wegvliegen. Wat voordeel heeft een rijk man boven een arm man? Salomo zegt: "Waar het goed vermenigvuldigt, daar vermenigvuldigen ook die het eten. Wat nuttigheid hebben dan de bezitters daarvan, dan het gezicht hunner ogen?" De arme man die voorbij gaat, heeft ook de voldoening van het gezicht zijner ogen op de grootheid van de wereld, hoewel hij er geen bezitter van is. Welk voordeel kunnen zij dan aan u toebrengen, wanneer u opmerkt dat zij slechts voorbijgaand en vergankelijk zijn, en geen blijvend goed betekenen? Eerlang zult u er afscheid van moeten nemen, en dan zal er een eeuwige scheiding zijn tussen u en alle tijdelijk bezit. U kunt er uw genoegen van nemen en er u in vermaken, zolang u hier zijt. Maar bedenk dat het u onmogelijk zal zijn er iets van mee te nemen in uw graf.*

Indien de christenen van dit geslacht er van overreed waren, dat hun tijd van korte duur is, zo zouden zij zekerlijk vele van deze onbepaalde en onbevredigende verlangens loslaten. Velen hebben begeerte naar deze dingen. De meeste mensen zijn als de bloedzuigers, die zeggen: geef, geef! Zij zijn gelijk het graf en de gesloten baarmoeder, als de aarde die van water niet verzadigd wordt en het vuur, die niet zeggen: het is genoeg. Wij kunnen niet inzien, dat een rijk man een volheid heeft meer dan een arme, sinds dat woord geschreven is: Zult gij uw ogen laten vliegen op hetgeen niet is? Wat wil zeggen, op deze dingen die geen wezen hebben? Zij verdwijnen snel en vliegen weg en worden niet meer gevonden. O, waarom zouden deze ijdelheden

en voorbijgaande kleinigheden die geen duur hebben, zoveel macht hebben over de geesten en zielen van de mensen?

Nu zullen wij nog alleen een kort woord spreken over de volkomen kwelling en volledige onrust, waardoor het leven van de mens omringd is, zolang hij hier beneden verkeert, en zolang hij als een reiziger woont in deze tent van sterfelijkheid. De woorden, die vertaald zijn door *zat van onrust*, betekenen dat een mens in een voortdurende beweging is, en als een schip heen en weer slingert. Sedert is vastgesteld door een Goddelijk besluit en vonnis, hetwelk niet kan worden herroepen, dat 's mensen leven *zat van onrust* zal zijn, willen wij u voor al hiertoe overreden, dat u zegen en voldoening zult trekken uit hogere springaders en niet uit lagere fonteinen. De dingen die beneden zijn veroorzaken alleen, dat u vol van onrust bent.

Meent u dat het gemis van de onuitsprekelijke voldoening, die in God gevonden wordt, kan worden goed gemaakt door die onuitsprekelijke teleurstelling en moeite van de wereld? O, indien u Hem eens zag in Zijn schoonheid, zouden wij niet veel welsprekendheid behoeven te gebruiken om u te overreden, een scheiding te maken tussen u en deze dingen, die u geen nut doen. Er is zo'n aantrekkelijke kracht in de heerlijkheid en de innemende schoonheid van het aangezicht van onze gezegende Heere Jezus, dat er nooit iemand was, wie dan ook, zelfs Zijn grootste vijanden, die Hem niet beminden, wanneer zij Hem eens hadden aanschouwd.

Christenen, daar uw leven hetwelk u hier hebt, zo kort is, en bovendien zo vol van moeite en onrust, maak er ernstig werk van zó te wandelen, dat u met veel geestelijke onderwerping moogt buigen onder ieder kruis, dat u wordt opgelegd. Ons leven is zó door God besteld en beschikt, dat wij het niet kunnen bewaren of het weer terug roepen, maar indien wij aandacht schonken aan de woorden van onze tekst, zo zouden wij dit verlangen aan God mogen voorstellen: "Och of ik ware gelijk in vorige jaren, in oude tijden." De mens was eens geplaatst in een zeer gezegende staat van volmaaktheid, waarin hij vrij was van alle ellenden, waaraan hij nu onderworpen is. Maar de opening van een deur tot zonde was tegelijk de opening van een deur tot ellende, daar zonde en ellende twee onafscheidelijke metgezellen zijn. Deze twee die in het leven samengaan, zullen elkander in de dood niet verlaten.

Geloof mij, indien u de zonde wilde kruisigen, zou God genadig neerdalen om u te verlossen van ellende. U zou de verlossing krijgen, die nooit zal worden herroepen, maar die u zal maken tot kinderen van de Vader, door de geest der aanneming. Daardoor zou u heilig, zonder vlek, voor Hem gesteld worden in liefde. Daar zal geen toegang zijn voor enige ellende om u enig leed te doen, want "de vrijgekochten des Heeren zullen wederkeren en tot Sion komen met gejuich, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen; vrolijkheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden."

Geloof het, er zal niets afgedaan worden van dat gezegend besluit, hetwelk eens aan ons zal worden vervuld, waarin wij verklaard worden te zijn erfgenamen van de genade des levens. Daarin is vastgelegd, dat wij de erfenis zullen verkrijgen en zullen binnentreden in de bezitting van de eeuwigdurende rust, die voor ons is verkregen door het bloed van Jezus Christus, Die is de Middelaar tussen God en de mensen.

O, dat wij meer hijgden naar die gezegende staat des levens! Het grootste gedeelte van u loopt snel van de ene trap van ellende in de andere. Uw leven is vol van moeite, maar het is slechts de voorloper van de meer ondraaglijke en onoverkomelijke smarten die u zullen overkomen, als u geen vrede met God maakt. Indien maar uw vrede met Hem vastgemaakt was, zou u niet behoeven te klagen over de korthed van het leven of over de onrust waardoor het vergezeld is.

Het is een buitengewoon sterke klacht onder hen, die God niet kennen, dat hun leven zo kort is. Maar u kunt van die klachten verlost worden. Ook u moogt menen dat uw leven kort is, of liever wij mogen zeggen dat u wellicht denkt, dat uw hemel op aarde maar kort duurt. Maar wij kunnen u zeggen, dat zij, die hun leven op de rechte wijze besteden, over niets meer klagen, dan over de lange duur van hun strijd. Seneca heeft gezegd: "Wij hebben niet een kort leven ontvangen, maar wij hebben het zo gemaakt."

Laat u toch overreden te vluchten uit dat gevaar waarin u verkeert. Haast u, eer de sterke mannen zich zullen krommen en de wachters des huizes zullen beven, eer de schaduwen des doods zullen komen over uw oogleden en uw oogzenuwen beginnen te breken, en dat u, eer die dag komt, dit mag hebben vastgemaakt, dat u wordt gevonden binnen de band des verbonds.

Nu, aan Hem Die u moet overreden, en Die machtig is deze dingen als een nagel in uw hart te slaan, zij alle lof. Laat Hij, Die de grote Meester der verzamelingen is, de eer voor Zichzelf nemen. Amen.

TWEEDE PREEK

En er is niemand, die Uw Naam aanroept, die zich opwekt, dat hij U aangrijpe; want Gij verbergt Uw aangezicht voor ons, en gij doet ons smelten, door middel van onze ongerechtigheden. Jesaja 64:7.

Zijn er geen onloochenbare en niet te miskennen verschijnselen en bewijzen van een geestelijke uittering onder ons, waardoor de kerk wordt ondermijnd? En staat het niet vast, dat de kracht van onze verdorvenheden ons gebracht heeft tot aan de poorten van de geestelijke dood? Zodat wij wel dit klaaglied kunnen aanheffen: dat wij onszelf verkocht hebben om kwaad te doen. Vreest u niet, dat de dag dichtbij is, waarop u uzelf zult vervloeken, dat u ooit de belijdenis van Godzaligheid hebt gedaan, wanneer de godsdienst door u beschaamd zal zijn en u door uw godsdienst? Wanneer Christus deze droevige vraag aan uw consciëntie zal stellen: "Om welk goed werk, dat Ik gedaan heb, stenigt gij Mij?" Er zijn deze zes bewijzen van een geestelijke uittering en verval:

- Ten eerste, dat wij meer begerig zijn om godsdienstig te schijnen, dan om het werkelijk te zijn. Dit is ons voorname oogmerk, dat onze namen mogen geschreven zijn in de kronieken van Israël. Ik zie het zó, dat er vele Christenen zijn met de mond en niet met het hart. En is dit niet iets tegen-natuurlijks, dat iemand begint te spreken vóór dat hij begint te leven? Maar zulke Christenen zijn er velen in deze dagen. Zij kunnen spreken van God vóór dat zij leven met God.
- Ten tweede, dat wij weinig zijn in de afzondering tot eenzaam gebed, zodat wij hierop de woorden van de tekst moeten toepassen: "Daar is niemand, die Uw Naam aanroept." Is het niet zeker, geliefden des Heeren, dat u minder in uw binnenkamer bidt, dan dat u vroeger deed? Durft u tegenspreken, dat uw kermen en kreunen in het verborgen, vanwege uw verwijderd leven van God, niet meer zo bitter is als voorheen? Ik vrees, dat, indien iemand de meesten van ons zou beluisteren in ons eenzaam gebed, hij zou mogen zeggen: *die mensen zijn niet erg begerig naar hetgeen, waarom zij bidden.*
- Het derde bewijs is, dat er bij ons een gemis van geestelijke ijver en naarstigheid in de oefening van godsdienstplichten is. Wij kunnen hierop toepassen de woorden in onze tekst: "Er is niemand, die zich opwekt, dat hij U aangrijpe." Staat het niet vast, dat wij tot onze plicht komen op een meest trage wijze? En dat onze genegenheden in het gebed niet levendig zijn? Ook dat wij geen pogingen in het werk stellen om deze geest van sluimering af te schudden?
- Het vierde bewijs is, dat wij zijn onder de macht van onze sterke begeerlijkheden zodat wij bidden niet veel, dat de machtige de vangst ontnomen worde.
- Het vijfde bewijs wordt geleverd door de vermindering en verzwakking van de oefening van zulke geestelijke daden van de genade der liefde, waarin wij tevoren vruchtbaar waren.

- Het zesde bewijs van onze geestelijke uittering kunnen wij vinden in de weinige moeite, die wij ons getroosten om een afwezige Christus terug te krijgen. Christus onttrekt Zichzelf van ons en wij komen niet met deze vraag: *waarheen gaat Gij? Of: wanneer zult U terugkeren?* En dit zijn sprekende bewijzen van ons verval.

In de woorden van onze tekst vindt u de droevige en verlaten toestand, waarin het volk des Heeren was. En wij weten, dat dit de tijd was, toen zij in de Babylonische gevangenschap zaten. Naar aanleiding van de tekstwoorden moeten wij op twee dingen letten:

- I. De droevige beproeving, waaronder het volk was, toen zij zaten in het huis van dienstbaarheid. Er zijn twee zaken in, die hun toestand verklaren.
 - (1.) Dat de oefening van de genade des gebeds zeer was afgenomen en werd verzuimd.
 - (2.) *Dat er niemand was, die zich opmaakte om God aan te grijpen*, wat wil zeggen, dat er niet veel geestelijke ijver en ernst was in de oefening van het gebed.
- II. De tweede zaak in de woorden is, de oorzaak waardoor hun droevige toestand verergerd werd.
 - (1.) De eerste oorzaak, waardoor hun beproeving verzaamd werd, was, dat God Zichzelf van hen onttrokken had en er toch niemand was, die Hem aanriep. Dat vinden wij in de woorden: *"Want Gij verbergt Uw aangezicht voor ons"*. Of: *"Hoewel Gij Uw aangezicht voor ons verbergt, is er niemand, die Uw naam aanroept."*
 - (2.) De tweede verzwarende zaak is, dat, niettegenstaande zij verkeerden onder zware uitwendige verdrukking, zij zich niet opmaakten tot het gebed. Zij verklaren dit zelf: *"Hoewel Gij ons doet smelten."*
 - (3.) De derde verzwarende zaak is, dat, niettegenstaande zij verkeerden onder de macht van hun verdorvenheden, zij Hem niet aanriepen. Dat vinden wij in de woorden: *"Hoewel Gij ons doet smelten door middel van onze ongerechtigheden."*

Wat betreft het tweede punt die wij genoemd hebben, waarin hun toestand verklaard wordt, wij zullen die herhalen: *"En er is niemand, die Uw Naam aanroept."* Wij moeten dit niet zó verstaan, dat er niemand onder het volk van Israël was, die bad of God zocht. Maar het wil zeggen, dat het getal dergenen, die het gebed verzuimden, zo groot was, dat zij, die er wel consciëntie van maakten, in vergelijking van hen, die het verzuimden, niet geteld worden. Wij zullen hier niet lang bij stilstaan, maar willen u vier redenen aangeven, waarom hun gedrag onder die bedeling Gods af te keuren was.

- I. *De woorden hebben betrekking op de tijd, toen zij in verdrukking zaten.* Laten wij hier op drie zaken letten.

1. Ten eerste. *God slaat bijzonder acht op het gedrag van Zijn volk in tijden van moeite en ellenden.* "Waartoe zoudt gij meer geslagen worden? Gij zoudt des afvals des te meer maken", Jes. 1:5. Wij kunnen uit deze woorden afleiden dat God niet alleen acht slaat op deze dingen, die verkeerd zijn in Zijn volk, in tijden van beproeving, maar dat Hij ook let op hun werkzaamheid in de genaden, waarvan God de beginsels in hen legde. "In dit alles zondigde Job niet en schreef Gode niets ongerijmds toe". De redenen, waarom God bijzonder acht slaat op het gedrag van Zijn volk in verdrukking zijn de volgende:

- In de eerste plaats. God wordt ten hoogste verheerlijkt, wanneer een Christen zich wel gedraagt onder het kruis. "Indien gij gesmaad wordt om de Naam van Christus, zo zijt gij zalig, want de Geest der heerlijkheid en de Geest Gods rust op u. Wat hen aangaat, Hij wordt wel gelasterd, maar wat u aangaat, Hij wordt verheerlijkt", 1 Petrus 4:14. En in Jes. 24:15 lezen wij: "Daarom eert den Heere in de valleien".
- In de tweede plaats. Een kruis en tijden van verdrukking zijn meest geschikt om een ziel te ontdekken aan vele ongedode verdorvenheden, die in haar zijn. Job zegt in zo'n tijd: "Want gij schrijft tegen mij bittere dingen en gij doet mij erven de misdaden mijner jonkheid. Gij legt ook mijn voeten in de stok en neemt alle mijne paden waar". Wij weten, dat een Christen onder het kruis zal kennen de zwakheid van zijn geloof, de zwakheid van zijn liefde en zijn zwakheid in het doden van zonden. Daar komt hij niet zo achter in tijden van voorspoed.
- In de derde plaats. De tijden van druk en zwarigheden zullen de oprechtheid van onze genaden op de proef stellen. Er zijn sommigen, die Christus liefhebben, wanneer duizenden Hem volgen; maar breng Hem in de zaal van Kájafas en velen zullen Hem verlaten. Het zegt niet veel een Christus in voorspoed lief te hebben, maar het zegt veel een vervolgte Christus lief te hebben en te volgen.
- In de vierde plaats. De tijd van verdrukking is een tijd waarin de Christen een snelle vlucht naar de hemel neemt. Daar vindt de ziel vrede en blijdschap. Ik wil drie opmerkingen maken over de blijdschap en genieting, die een Christen van God ontvangt.
 - De genietingen van God, die een Christen smaakt, wanneer hij onder het kruis is, worden niet zo gauw misbruikt als die, wat hij in voorspoed ontvangt.
 - De weldaden, die een Christen ontmoet in de ordinantiën, worden niet zo haastig misbruikt als wanneer hij ze ontvangt in het gebed. Daar is een reden voor. Wij schijnen meer werkzaam te zijn geweest om God in het gebed, en de nabijheid schijnt daar meer onmiddellijk te zijn. Maar wij snijden ook deze roem voor de mens af.
 - Het valt een Christen zwaarder zich te verloochenen aan wat hij in het openbaar krijgt, dan aan de geestelijke genietingen wat hij ontvangt in de binnenkamer.

2. Het tweede waarop wij hebben te letten, is dit, *dat zondigen onder het kruis een ernstige verzuiming van de zonde is.*
3. De derde zaak, waarop wij hebben te letten is, *dat God bijzonder acht slaat op het verzuimen van de gebeden in een tijd van verdrukking.* Daniël doet belijdenis van deze zonde: "Alzo is al dat kwaad over ons gekomen en wij smeekten het aangezicht des Heeren onzes Gods niet, afkerende van onze ongerechtigheden", Dan. 9:13.

II. Wij zullen een tweede opmerking uit onze tekstwoorden voorleggen, *waar wij wel bij stil behoren te staan.* Wat in de tekstwoorden gezegd wordt is te beschouwen als een trap of gedeelte van de diepe ellende, die over het volk stond te komen. Het droevigste verschijnsel, dat zich kan voordoen bij een volk, dat onder kruis en lijden is, bestaat in de onttrekking van de Geest der gebeden. Het verzuimen van de Geest der gebeden heeft zes kwade gevolgen, of zij gaan ermee samen.

1. Uit het verzuim van het gebed spreekt, dat een Christen heeft vergeten hoedanig hij is. Wanneer u het gebed nalaat, dat betekent, dat u geen afhankelijk Christen blijft. "Waarom zegt dan Mijn volk: Wij zijn heren, wij zullen niet meer tot U komen!" Jer. 2:31.
2. Dit tweede kwade gevolg is verbonden aan verzuim van het gebed, dat, wie ook aan deze nalatigheid schuldig staat, hij door zijn gedrag met sprekende daden toont, dat hij niet in de vreze Gods leeft. "Ja, gij vernietigt de vreze en neemt het gebed voor het aangezicht Gods weg", Job 15:4. Dit is een kwaad en schadelijk gevolg, want de genade van de vreze des Heeren is een deur, waardoor de Christen vrijmoedigheid krijgt tot God.
3. Het derde kwade gevolg van het nalaten van het gebed is, dat er uit spreekt, dat zo iemand veel van zijn vermaak in God heeft verloren. Blijdschap in God en het aanroepen van Zijn Naam gaat altijd samen.
4. Er is een vierde kwade metgezel bij het nalaten van het gebed en dat blijkt hieruit, dat zo iemand veel overgegeven wordt aan een geest van bedrog en leugen. Zo iemand is bedrogen in drie opzichten:
 - (1.) Ten eerste ten opzichte van zichzelf, omdat hij zijn schade niet beseft.
 - (2.) Ten tweede ten opzichte van God, omdat hij geen recht besef van God heeft.
 - (3.) Ten derde ten opzichte van de plicht zelf, omdat hij de noodzaak en het nut van het gebed niet inziet.
 - (4.) Er is ten vijfde een ander kwaad gezelschap bij het verzuimen van het gebed, want het verzuim is een bewijs, dat hij gebonden is door de macht van zijn begeerlijkheden.
 - (5.) Het zesde kwade gevolg van het verzuim is, dat hij open staat voor de verzoeking tot iedere zonde en dat de genaden des Geestes in verval zijn.

Wij zeggen dan, dat het onmogelijk is voor een Christen om te groeien en aan te wassen, wanneer hij niet bidt.

III. Wij zullen een derde opmerking trekken uit onze tekstwoorden. *Wij mogen de woorden nemen als de klacht van de christen.* Bedenkt dit, dat het de plicht van een Christen is, niet alleen zijn vervallen toestand te betreuren, maar ook daarover klagend bij God te komen. Maar helaas, er is zo weinig ijver en vuur in die vervallen toestand. Het gemis van vuur en ijver in het gebed, wat in onze tekstwoorden wordt uitgedrukt: *dat er niemand is, dat hij U aangrijpe*, komt openbaar in vier kentekenen.

- Ten eerste. Het gemis van ernst en ijver in het gebed wordt in het gebed zelf waargenomen.
- Ten tweede. Het gemis van het vurig gebed komt openbaar in het gemis van krachtige oefeningen des geloofs. Het behoorde te zijn, zoals wij lezen in Hebr. 6: 18: "Wij namelijk, die de toevlucht genomen hebben, om de voorgestelde hoop vast te houden".
- Ten derde. Het gemis van naarstigheid in het gebed gaat samen met het gemis van ernstig zoeken, de gemeenschap en omgang met God te onderhouden.
- Ten vierde. Het gebrek in het gebed is een metgezel van het gebrek in oefeningen van liefde.

Nu, sla er acht op, dat het gemis van ernst en naarstigheid in de geestelijke plichten een vloek is en dat het bezit daarvan onze gelukzaligheid betekent.

Wij zullen nog kort over de volgende zaken spreken:

Eerst zullen wij bewijzen, dat het de plicht van een Christen is, ernstig te zijn in de beleving van de godsdienst.

1. *Het is geboden.* "Zijt niet traag in het benaarstigen. Zijt vurig van geest. Dient den Heere. Verblijdt u in de hoop. Zijt geduldig in de verdrukking. Volhardt in het gebed". Rom. 12:11, 12. Dat woord, volhardt in het gebed, houdt twee zaken in:

- (1.) Ten eerste, dat een Christen behoort te worstelen in het gebed met al zijn macht.
- (2.) Ten tweede, dat hij niet moet loslaten, tot hij antwoord ontvangt. Dit is duidelijk uit de woorden: "Strijdt om in te gaan, door de enge poort."
- (3.) Dat wij ernstig en naarstig behoren te zijn in het waarnemen van de geestelijke plichten, is hieruit te bewijzen, dat het gemis van ernst een oorzaak is, dat onze blijdschap in God veel belet wordt. Dit is duidelijk uit Jer. 29:13, waar wij lezen: "Gij zult Mij zoeken en vinden." En wanneer? "Wanneer gij naar Mij zult vragen met uw ganse hart."

2. *Dat wij ernstig behoren te zijn en moeten aanhouden, is op verschillende tijden en bij onderscheidene gelegenheden door God aanbevolen en geprezen.* Hij heeft Jacob geprezen en gezegd: "Gij hebt u vorstelijk gedragen met God en de mensen en

hebt overmocht". En wij lezen in Kol. 4:12: "Altijd strijdende voor u in de gebeden".

Een tweede zaak waarover wij iets wensen te zeggen, is: *wat het is, ernstig te zijn in de geestelijke plichten*. Wij noemen de volgende kentekenen:

- (1) Een Christen moet aanhouden en dringen in het gebed en in andere geestelijke plichten. In Lukas 11:8 lezen wij, dat het aanhouden en aandringen in het gebed wordt genoemd *onbeschaamdheid*, in de zin, dat de bidder zich niet liet afwijzen. "Om zijner onbeschaamdheid wille zal hij opstaan en hem geven, zoveel als hij behoeft." Ook vindt u dat *aanhouden en dwingen* in de Kanaänese vrouw. Matth. 15:22: "Toen antwoordde Jezus en zeide tot haar: O vrouw, groot is uw geloof, u geschiede gelijk gij wilt".
- (2) Een Christen moet hard over zichzelf zijn, om zich te dwingen tot die plichten, waartoe hij geroepen wordt.
- (3) Een Christen moet pogingen doen om alle beletselen en moeilijkheden, waardoor hij van zijn plichten wordt afgehouden, te overwinnen. Hij moet ernstig trachten ze uit de weg te ruimen, eer hij tot de plichten komt.

De derde zaak waarover wij willen spreken is, *wat deze beletselen zijn, die zich verheffen tegen de ernst in de plicht en wel inzonderheid de plicht van het gebed*.

1. Het eerste beletsel is, dat wij niet zijn onder een gevoelige indruk van onze noden en behoeften. En wilt u weten waaruit dit beletsel oprijst en ontstaat? U bent zo onverschillig, dat u niet bidt uit een beginsel van dringende noodzaak. Ik wil dit op u aandringen, dat, indien u ernstig wilde bidden, u er naar moest staan uw nood op uw hart gebonden te hebben. Wij zouden ons niet zo slap aanstellen, indien wij meer behoeftig waren. Wij zijn niet arm in onze eigen ogen.
2. Het tweede beletsel, waardoor wij niet ernstig zijn in het gebed, is dit, dat onze harten te veel ingenomen zijn met de dingen van de tegenwoordige wereld. Indien een Christen in de loopbaan wil lopen, dan moet hij zich onthouden in alles.
3. Het derde beletsel is, dat ons hart niet leeft onder indrukken van de geduchte grootheid van de majesteit Gods. Spreekt u in het gebed niet, alsof God uws gelijke was? U moet acht slaan op deze twee kwaden:
 - Ten eerste, er zijn sommigen onder u, die een onbekenden God dienen. Is het geen wonder, dat God u niet verteert, terwijl u een gebed doet?
 - Ten tweede, sta er naar, in het gebed een besef te hebben van de grote afstand, die er is tussen God en u.
4. Er is een vierde beletsel, waardoor wij niet ernstig zijn in het gebed en dat is, dat wij geen geloof oefenen in Gods macht en gewilligheid, ons te helpen. Er is geen groter vijand van ernst in het gebed, dan moedeloosheid. Wie moedeloos is, meent, dat zijn gebed reeds is afgewezen vóór hij bidt.
5. Het vijfde beletsel is, dat wij niet waken over ons hart, wanneer wij ons begeven tot het gebed. Een Christen behoort te waken vóór het gebed, in

het gebed en na het gebed. Is het niet waar, dat een Christen ernstig kan zijn bij de eerste tien woorden, die hij tot God spreekt en dat hij zo dood is als een steen, vóór hij eindigt? Nu, wat is de reden daarvan? Het is zeker dit, dat u niet waakt over uw hart. Ik wil dit nog zeggen, er is een reden aan te wijzen van deze droevige verandering in het gebed, en het is dat hij zijn vreze verandert in aanmatiging. Bij het begin van het gebed zal hij in vrees zijn voor de hoge God en eer hij eindigt zal hij vermetel worden. En de reden is, dat u niet waakt over uw hart.

De vierde zaak, waarbij wij willen stilstaan, is, *dat velen een verkeerde bevattting hebben van ernst en eerbied in het gebed.* Er zijn vier dingen die zij stellen in de plaats van ernst en eerbied.

(1.) In de eerste plaats, wanneer hij zich gemakkelijk kan uitdrukken in het bidden. Ik wil u op twee zaken wijzen:

- Ten eerste, dat men dikwijls in het openbaar gebed meer beschikking heeft over gaven, dan in het eenzaam gebed.
- Ten tweede, dat er veel gaven en woorden in het gebed kunnen zijn, terwijl het hart niet in de woorden is.

(2.) Er is een tweede zaak, die doorgaat voor ernst. Wanneer u kan komen tot enige opwekking van aandoening tot de plicht van het gebed, dan komt u licht tot het besluit, dat het ware ernst is. Ik zal u drie punten noemen, waarbij u onderscheid kunt maken tussen de ernst van een gelovige en de ernst van een geveinsde.

- Ten eerste. De ernst van een gelovige werkt diepe vernedering in hem. Maar wanneer een geveinsde ernstig wordt, bijzonder in het openbaar gebed, dan is het onmogelijk voor hem, nederig te zijn.
- Ten tweede. Verdenk die ernst, wat verkregen wordt met weinig moeite. Ik weet, dat er sommigen zijn, die, wanneer zij God verlaten hebben, Hem weer beginnen te zoeken. Hun hart komt in beweging en dat doet hen uitroepen, wanneer zij zijn onder de macht van hun begeerlijkheden: *ik zal ditmaal uitgaan als op andere malen en mij uitschudden.* Maar ik zeg u: *pas op, dat God niet van u vertrekt.*
- Ten derde. De ernst van een gelovige en van een geveinsde ontstaan uit een verschillend beginsel. De ernst van een oprecht Christen komt voort van God. Maar de ernst van een geveinsde ontstaat uit deze drie oorzaken:
 - In de eerste plaats zal een geveinsde staan naar ernst, wanneer hij onder een kruis is.
 - In de tweede plaats wordt een geveinsde door de toejuiching en de goedkeuring van de wereld gedreven tot ernst.
 - In de derde plaats komt de ernst van een geveinsde voort uit een natuurlijk hart.

(3.) Er is een derde zaak, die ten onrechte voor ernst wordt aangezien. Wanneer iemands gebed wordt verhoord, dan komt hij gemakkelijk tot het besluit, dat hij ernstig is geweest in het gebed. Maar een geveinsde kan antwoord krijgen in het gebed om tijdelijke dingen, terwijl hij toch niet ernstig was in het gebed. Een geveinsde kan in zijn zorgen iets hebben en vertonen, dat lijkt op ernst. Hij kan in zijn gebed zorgen hebben over dingen, die niet door God goedgekeurd worden. Nu, wij zullen slechts deze vier zaken noemen, waaruit u weten kunt, dat u niet ernstig zijt in het gebed.

- Ten eerste. Staat het niet vast, dat u ernstiger bent in het jagen naar dingen van de wereld, dan naar dingen die tot uw eeuwige vrede zouden dienen?
- Ten tweede. Is het niet zeker, dat het verlies van de dingen van de wereld u meer heeft ontsteld, dan het verlies van Christus en Zijn gemeenschap?
- Ten derde. Vindt u niet meer vermaak in de dingen van de wereld, dan u ooit vond in God of in gemeenschap met Hem? Heeft de vermeerdering van uw tijdelijk bezit u niet meer ingenomen dan gemeenschap met God? En wat spreekt daaruit? Het spreekt van een hart, dat ledig is van liefde tot God.

(4.) Ten vierde. Wij zullen nog één zaak noemen, waaruit u kunt weten, dat u niet ernstig bent. Staat het niet vast, dat het grootste deel van de moeite, die u op u neemt, is voor dingen van een tegenwoordige wereld? "De volken arbeiden ten vure en de lieden vermoeien zich tevergeefs", Hab. 2:13. Het is zeker, dat u uw arbeid uitweegt voor hetgeen niet verzadigen kan. En u miskent die onvergelykelijke en edele Plant van Naam, en stelt Hem op een lage prijs.

Ik wil met nog enkele woorden besluiten.

Wees er van overtuigd, dat één ogenblik van de tegenwoordigheid van Christus meer waard is, dan duizend eeuwigheden in het genieten van de prachtigste dingen van de wereld, indien het mogelijk was, dat er zoveel eeuwigheden waren. O, wat troost zal de mooiste afgod u kunnen verschaffen in die dag, wanneer u zult staan voor de vierschaar en rechterstoel van Christus? Het is onmogelijk, enige ware voldoening en bevrediging te vinden in iets anders, dan Christus. O, zeggen sommigen, *als ik die of die dingen had in de wereld, zoveel duizenden en enkele stukken land, dan zou ik mijn rust nemen en voldaan zijn.* Maar ik zeg u, dat indien u tienmaal meer had, dan alles wat u verlangt, dan nog zou uw begerlijkheid evenmin verzadigd zijn als tevoren. Niets dat minder is dan Jezus Christus, kan ware vergenoeging aan de ziel verschaffen. Al de begerlijkheden, waarin u uzelf nu vermaakt, zullen uw pijnigers zijn in die grote dag.

Ik wens dan, dat u in deze uw dag nog ernstig mag worden. O, weet dit en wees ervan overtuigd, dat er veel duizenden op deze dag buiten de hemel zijn, omdat zij niet ernstig waren. Strijdt om in te gaan door de enge poort, want velen

zullen zoeken in te gaan en zullen niet kunnen. U zult veel moeten worstelen en strijden, vóórdát u de prijs zult ontvangen. Er zullen op heden duizenden zielen in de hel verloren zijn, omdat zij niet gestreden hebben om de hemel binnen te gaan. Weet voorzeker, dat wiens zaaitijd is in de zonde, zijn oogsttijd zal zijn in het verderf.

Sta met ontzag stil en wijk af van de weg der zonde, opdat Hij niet onverwacht over u kome en zoals een leeuw u in stukken scheure, wanneer er niemand zal zijn om u te verlossen. "Vreselijk zal het zijn te vallen in de handen des levendigen Gods!" Weet dit, dat het uw eeuwig belang is, ernstig te zijn. Amen.

DERDE PREEK

En Hij kwam tot de discipelen en vond hen slapende, en zeide tot Petrus: Kunt gij dan niet één uur met Mij waken? Mattheüs 26:40b.

Het grootste deel van de bezoeken, die Christus aan de Zijnen brengt, terwijl zij hier beneden wonen, in deze tenten der sterfelijkheid, zijn meer verrassingen dan de vrucht en de vervulling van hun hoop en verwachting. Zo lezen wij ook hier dat Christus tot Zijn discipelen kwam, terwijl zij sliepen.

Wij weten, dat het eerste bezoek, dat de Heere bracht aan zondaren, een genadige verrassing was. Toen Adam, onze stamvader, Gods gebod had overtreden en was gevallen uit zijn eerste staat en uit die gezegende conditie, waarin hij was geschapen, dacht hij zeker, dat hij was geworden een voorwerp van Gods toorn en eeuwige gramschap. Maar wat een zoete en gezegende verrassing bereidde Christus aan de droevige verwachting van Adam. Christus verscheen met genezing onder Zijn vleugelen aan Adam en zijn verloren nakomelingschap. En dat, terwijl Hij had kunnen verschijnen met rechtvaardige wraak en met het vuur van Zijn gramschap. Maar zeker, dit is ons grote voorrecht, dat, hoewel Hij als een rechtvaardige Richter had kunnen neerdalen, Hij evenwel gekomen is om zo'n verrassende tijding van grote blijdschap aan ons te verkondigen. Want Hij heeft uitgevonden die gezegende en levende Weg, waardoor wij, die waren uitgesloten van de gemeenschap en omgang met God, weer toegang tot Hem mochten verkrijgen door Zijn eigen bloed.

Nu, in dit hoofdstuk is Christus genaderd tot aan de rand van het ondraaglijk en onuitsprekelijk lijden, dat Hij zou dragen om onzentwil. Hij stond nu klaar geofferd te worden als een vlekkeloos offer aan de Goddelijke en vlekkeloze rechtvaardigheid van God. Hij reisde naar de dood, wat zondaren hadden moeten verduren, door al de eeuwen der eeuwigheid heen, indien Hij het niet voor ons op Zich genomen had. Hij onderging zo'n grenzeloze smart en droefheid, dat Hij begon verbaasd en zeer beangst te worden en Hij moest uitroepen: "Mijn ziel is geheel bedroefd, tot de dood toe."

Wij zien hier de toestand van de discipelen, toen hun Meester zo bedroefd was. Zij sliepen, toen Hij in smarten was. Zij waren weggezonden in de rust des slaaps en zij waren onbewust van het onuitsprekelijk lijden dat Christus onderging en van de zware arbeid waarin Hij was. Nochtans mogen wij opmerken de oneindige wijsheid Gods in hun slaap, terwijl de baren Gods over Christus heen gingen, opdat de eer van de verlossing alleen aan Hem zou worden gegeven. Er was niemand met Hem, toen Hij verkeerde in dit onuitsprekelijk en ondraaglijk lijden. Hij trad de wijnpersbak van Zijns Vaders toorn alleen en er was niemand van de volken met Hem.

Indien wij meer leefden in de beschouwing van de oorzaak, voor wie Hij zo'n oneindig en onduldbaar lijden verdroeg en hoe laag Hij nederdaalde van de

boezem des Vaders, om drie en dertig jaar bij mensen op aarde te wonen, opdat wij eeuwig met Hem zouden wonen in de hemel, ik zeg, indien wij meer bezig waren in de beschouwing van deze heilgeheimen, zouden wij zeker een meer geestelijk en hemels leven genieten, dan wij nu meestentijds hebben.

Wij vinden in de tekst het zacht verwijt dat Christus maakt aan Zijn discipelen, vanwege hun slaperigheid en rust, in deze woorden: "Kunt gij niet één uur met Mij waken?" Het is, alsof Hij wil zeggen: o Petrus, indien u niet één uur met Mij kunt waken, hoe kunt u dan met Mij lijden?" De reden, waarom Hij dit verwijt, deze vermaning, tot Petrus richt, is, omdat Petrus even tevoren had gezegd, dat hij Hem niet zou verlaten. Hij had zelfs gezegd: "Al moest ik ook met U sterven, zo zal ik U geenszins verloochenen". Christus richt Zijn verwijt bijzonder tot Petrus, hoewel ook tot de andere discipelen, omdat Petrus in deze tijd stond aangevallen te worden met sterke verzoeking van de duivel. Hij richt Zijn verwijt tot Petrus, omdat het scheen, dat deze discipel het meest in een zekere en vermetele gesteldheid verkeerde.

De toestand, waarin de discipelen waren op deze tijd van het onuitsprekelijk lijden van Christus, wordt uitgedrukt in de woorden: "Hij vond hen slapende". Deze woorden kunnen ook overgezet worden door: "Hij vond ze vast in slaap, in een diepe slaap". Wij vinden deze woorden ook in Jes. 29:10: "De Heere heeft over ulieden uitgegoten een geest des diepen slaaps". En zeker, ik weet, dat geen kwaad bij ons zo overheersend is, als het kwaad van rust en traagheid. Wij zijn hen gelijk, die sliepen in het opperste van een mast en niet bevreesd waren. O, sta er toch met ontzag bij stil en wordt wakker, opdat u niet voortgaat in deze uw traagheid en zekerheid. Laat het niet zijn voor eeuwig, want de Heere zou u kunnen overgeven aan dat kwaad van zelfverzekerdheid, waarvan u nooit genezen zult worden. Wees er van overtuigd, dat een Christen, door één uur te zijn onder de geest van diepe slaap, meer kan verliezen dan hij in vele uren, ja, in veel dagen heeft verkregen. Wij zien dit in het leven van de heiligen van ouds. David verloor door zijn traagheid zoveel, dat hij treurende naar het graf moest gaan.

I. *Wij zullen eerst uit onze tekstwoorden een lering trekken en u voorstellen, wat de tijden en gelegenheden zijn, waarin een Christen het meest geneigd is te vallen in dit treurige en overheersende kwaad van rust en zelfverzekerdheid.*

1. *De eerste tijd, waarin een Christen in gevaar verkeert in dit kwaad te vallen, is de tijd na een duidelijke, hemelse genieting van God. Dit is duidelijk in de weg van de Bruid, wat beschreven staat in het vijfde hoofdstuk van het Hooglied. De Goddelijke Bruidegom kwam over en zei: "Ik ben in Mijn hof gekomen, o mijn zuster, o bruid. Ik heb Mijn mirre geplukt met Mijn specerijen. Ik heb Mijn honigraten met Mijn honig gegeten. Ik heb Mijn wijn, mitsgaders Mijn melk gedronken. Eet vrienden, drinkt en wordt dronken, o liefsten!" Zie, wat de*

Bruidegom voor haar had weggelegd, wat Hij tot haar bracht. Maar ach, in het volgende vers lezen wij reeds, dat zij lag onder een geest van traagheid en slaperigheid. Zij zegt: "Ik sliep, maar mijn hart waakte. De stem mijns Liefsten, die klopte, was: Doe Mij open, Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duive, Mijn volmaakte, want Mijn hoofd is vervuld met dauw, Mijn haarlokken met nachtdruppen". Maar zij bleef liggen op het bed van rust en traagheid en wilde niet opstaan en het gevolg was dat de Bruidegom bedroefd wegging. Maar ook zichzelf had zij grote ellende berokkend, want zij moest uitroepen: "Mijn. Liefste trok Zijn hand van het gat der deur en mijn ingewand werd ontroerd om Zijnentwille". En: "Ik stond op om. Mijn Liefste open te doen. Maar mijn Liefste was geweken. Hij was doorgestaan. Mijn ziel ging uit vanwege Zijn spreken, ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet. Ik riep Hem, maar Hij antwoordde mij niet".

Dat het zo menigmaal toegaat, blijkt ook uit Zach. 4:1: "De engel, die met mij sprak, kwam weder en hij wekte mij op, zoals een man, die van zijn slaap opwaakt". Dit geschiedde, nadat de profeet het gezicht had gekregen van de rechtvaardigmaking van Jozua de hogepriester.

Wij willen dit alleen opmerken, dat er geen tijd is, waarop een Christen meer geneigd is in het kwaad van zorgeloosheid en rust te vallen, wat hem groot nadeel berokkent dan nadat hij genietingen van God heeft ontvangen. Johannes viel neer om een engel te aanbidden, kort nadat hij een bijzondere, hemelse genieting van God had gesmaakt. Johannes schrijft: "Ik viel neder voor zijn voeten om hem te aanbidden en hij zeide tot mij: Zie, dat gij dat niet doet, ik ben uw mededienstknecht en uwer broederen, die de getuigenis van Jezus hebben; aanbid God". Er is geen slag die meer moedbenemend voor een Christen is, dan in de zonde van traagheid te vallen, nadat hij zich in God heeft verlustigd.

2. Ik wil nog deze opmerking maken, wat u mag aansporen tot waakzaamheid, na uw vreugde in God, opdat u niet valt in die treurige en droevige zonde van slaperigheid en rust. *Indien u in deze zonde valt, nadat u genietingen van God hebt ontvangen, zult u de waarheid van die bevinding in twijfel gaan trekken.* O, wees dan vermaand om te waken en altijd tijd op de wacht te staan, vanwege de listen van uw tegenpartij, de duivel.

3. Wij willen nog een opmerking maken, om u aan te zetten tot waakzaamheid, nadat God goed voor u is geweest en het is deze: *dat toegeven aan een begeerlijkheid of verzoeking, bijzonder op die tijd, de meest ontterende belediging is, wat u Jezus Christus kunt aandoen.* Het is het kiezen van een afgod boven God. Zeker, het is een kwaad waardoor een Christen grote moeite zal gewaar worden bij God, om vergeving voor die zonde te vinden. Het is een ontzettende en vreselijke ongerechtigheid, kort na het ervaren van de liefde Gods een begeerlijkheid te omhelzen. U, die daaraan schuldig bent, zult zeker ondervinden dat het zo is. En u die het niet wilt geloven, wees er van overreed, dat u het eens zult

ondervinden door ervaring en beproevingen. Wees daarom altijd waakzaam opdat God u niet onverwachts overvalle en Hij u in stukken scheure, zoals een brullende leeuw, wanneer er niemand zal zijn om u te verlossen.

4. Ik wil dit nog opmerken, om u aan te zetten, te waken, nadat u Gods aangezicht hebt gezien en het is dit: *dat het toegeven aan uw begeerlijkheden, na uw genieting van God, de oorzaak zal zijn van het verbreken van die heilige gemeenzaamheid en van die hemelse omgang, wat u met Hem hebt.* O Christenen, laat het uw ernstige zorg en verlangen wezen, om meer waakzaam en voorzichtig te zijn in al uw wegen. Zien de heilige engelen, die Boven zijn, als het ware niet met verachting op u neer, omdat u schuldig staat aan dat droevige en verderfelijke kwaad van tegen Gods gunst te zondigen?

2. Er is deze tweede tijd, waarop een Christen geneigd is te vallen in deze treurige zonde van rust en traagheid. Het is deze tijd: *wanneer Christus gewillig is Zijn meest vriendelijke bedelingen aan u te schenken.* Hoe gerust en slaperig is een Christen dan niet dikwijls? Dit is te bewijzen uit de Schriftwoorden, die wij reeds eerder aanhaalden uit het vijfde hoofdstuk van het Hooglied. Nadat de Bruid onder die vriendelijke behandeling was geweest, onder die neerbuigende goedheid van Christus en toen Hij verlangde, dat zij Hem open zou doen..., zelfs toen was zij in slaap. Is het niet recht en billijk, dat Christus van u verwacht dat u Hem zoekt, nadat Hij u gezocht heeft? O, blijf geen ogenblik langer in die droevige vadsigheid!

3. Wij willen u deze derde tijd noemen, wanneer een Christen in gevaar is te vallen in deze verderfelijke strik van traagheid. Het is deze: *wanneer een Christen in het grootste gevaar verkeert te worden aangevallen met de verzoeken van de verderver dan is hij het meest geneigd om in slaap te vallen.* Het gevaar voor Petrus was nooit zo groot, als toen hij het meeste vertrouwen in zichzelf had. Het is ook duidelijk uit het leven van Jona, die sliep, toen hij was in groot gevaar van in de storm om te komen.

4. Laten wij nu nog deze vierde tijd noemen, waarin een Christen blootgesteld is aan het gevaar van rust en zorgeloosheid. *Wanneer een Christen indachtig is de plichten, wat hij behoort waar te nemen, dan wordt hij soms hopeloosheid gewaar in het uitvoeren van die plichten.* En daarom gaat hij zitten en legt Zijn handen in zijn schoot en valt in die droevige strik van rust en ledigheid, omdat hij denkt, dat het een harde zaak is tot deze zijn plichten te komen. En zeker is er niets, dat van zo grote invloed is, om deze zonde van rust en traagheid te veroorzaken als het inbrengen van bezwaren tegen het vervullen van onze plichten. En zeker, het komt voort uit het koesteren en het toegeven aan ons eigen vlees, zodat wij geen geweld doen op ons zelf om te komen tot de uitvoering van onze plichten.

II. *De tweede lering, die wij uit onze tekstwoorden zullen trekken, vervatten wij in deze vraag: door wat oorzaken en invloeden komt een Christen tot een staat van rust en zekerheid?*

1. De eerste oorzaak is moedeloosheid en ongeloof. Gewoonlijk is de uitkomst van de zonde van ongeloof niets anders dan slaphed en traagheid. De reden hiervan is, dat iemand, die is onder de macht van ongeloof, niet kan zien op dat weergaloze loon, dat den Christen zal worden gegeven in de laatste dag.
2. De tweede oorzaak van rust en traagheid is deze, dat wij wel volledig gebruik maken van de gaven en niet van de genaden en dat wij op de gaven rusten, zoals koning Salomo zei: ik werd groot en nam toe, in dingen, die hem te veel een gevoel van zorgeloosheid verschaften. Voorzeker, het bezit van deze uitwendige gaven doet zekerheid ontstaan, omdat wij er te veel op vertrouwen en er op rusten.
3. De derde oorzaak van rust en zelfverzekerdheid is, het hebben van te hoge gedachten van onszelf. Wij lezen, dat van dezulken gezegd wordt, dat dit hun taal is: "Ik ben rijk en verrijkt geworden en heb geen dings gebrek." Daarom willen wij de Christen aansporen nederig te zijn, opdat hij deze geestelose rust mag schuwen die, naar wij vrezen, de eeuwige ondergang en verwoesting zal zijn van velen in deze plaats.

III. *De derde lering die wij trekken uit de woorden, zullen wij trachten u te geven door u te noemen verschillende nadelen, die verbonden zijn aan het leven in zo'n droevige zelfverzekerdheid en rust.*

1. *Het eerste nadeel, dat iemand die in deze zondige rust verkeert, ondervindt, is, dat hij de genietingen, die hij van God zou mogen hebben, moet missen. Zo ondervond de Bruid, dat zij door haar slaap de blijdschap, die zij had in God, verloor. Zo iemand verliest ook veel van de kennis die hij had van de uitnemendheid van Jezus Christus. Zo iemand verliest de hoge gedachten van Hem en van Zijn beminnelijkheid. De Christen die zo zeker is, verliest veel van die onuitsprekelijke zoetheid, die gevonden wordt in gemeenschap en omgang met God, zolang hij hier beneden is, wonende in deze tenten der sterfelijkheid. Die dodige zekerheid is een algemeen kwaad onder de Christenen van dit geslacht. Geloof mij, het is een meest nadelig en schadelijk kwaad. Het doet de consciëntie van een Christen verstijven, zodat hij niet weet, wat het is, uit zijn slaap op te waken.*
2. *Het tweede nadeel, dat de trage en rustende Christen ondervindt, is dat de verzoeking van de vorst der duisternis veel invloed hebben op zo iemand. Het kan niet ontkend of tegengesproken worden, dat de duivel een willekeurige heerschappij voert over zulke slaperige, zelfverzekerde mensen. Hij heeft, als*

het ware, een vrijbrief aan satan om hen te verzoeken, naar zijn eigen zin en wil. Daar deze zekerheid en rust zo schadelijk is, o, pas ervoor op dat u zo'n treurig kwaad niet in uw boezem koestert.

3. *Het derde nadeel, dat komt over hem, die verkeert onder dit droevig kwaad van slaperigheid en sluimerzucht, is dit: dat gerust en zeker zijn, brengt al de genaden des Geestes tot een laag peil en in een kwijnende toestand.* De genade van liefde, de genade des geloofs en de genade van het doden van zonden en alle genaden, worden daardoor klein en komen in verval. Zij schijnen te zullen sterven vanwege deze schadelijke rust.
4. *Het vierde nadeel, dat iemand ondervindt, die verkeert in deze rust en zekerheid, is dit: het veroorzaakt veel hardheid en onboetvaardigheid van hart aan de persoon, die zo zeker is.* Deze dodige rust zal het hart van iemand, die er aan onderhevig is, zo hard maken als diamant of als een onderste molensteen. Zoek dan op de wacht te staan tegen deze allerschadelijkste zelfverzekerdheid en stel het niet langer uit, opdat, wat wij gezegd hebben, tot uw vrede mag dienen en het eerlang niet verborgen zij voor uw ogen!

Wij willen alleen dit nog tot u zeggen, o Christenen: waakt met Christus slechts één uur en u zult met Hem heersen boven de wolken, in de hemel, voor altijd in de eeuwen der eeuwigheid. O, waakt, behoedt uw hart opdat u niet in verzoeking komt. "Arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja, dodelijk is het; wie zal het kennen?" Weet dit, dat het waken over uzelf een zaak is die uw eeuwig belang betreft, opdat de duivel de overhand niet over u zal krijgen. En zeker, u zult het eenmaal weten, wanneer u zult verschijnen voor de troon en richterstool van Jezus Christus, om daar te ontvangen, wat u verdient.

Laat dit u bemoedigen, te waken, dat u zo'n uitnemend Metgezel hebt, met Wie u mag waken. *Waakt met Mij*, zegt Christus.

Nu, aan Hem, Die boven allen uitnemende is, wensen wij alle lof toe te brengen. Amen.

VIERDE PREEK

Want ik hoop, dat ik door uw gebeden ulieden zal geschonken worden.

Filémon vers 22b.

Naar mijn mening zou er in het eind nog hoop voor ons zijn, als de wezenlijke waarde en uitnemendheid van dit eeuwig blijvend Evangelie door ons werd aangenomen en geloofd. Maar wij moeten een klaaglied aanheffen, dat de wereld onze harten heeft ingenomen en dat de dingen waarbij onze zielen het allergrootste belang hebben en die tot ons eeuwig welzijn zouden mogen dienen, door ons niet op hun juiste waarde geschat worden.

Onze tekstwoorden geven aanleiding tot het overdenken van twee zaken:

1. Wat de apostel Paulus bedoelt, met zijn schrijven aan Filémon, dat hij hoopte, dat hij door hun gebeden, aan hen geschonken zou worden.
2. Evenals Paulus op het gebed zou worden geschonken aan de gemeente, zo zal Christus worden geschonken aan Christenen, op het gebed, indien zij de Vader om Hem zullen bidden. Paulus zei: *"Ik zal u geschonken worden."*

Er zijn in deze zaken vier dingen, waaraan wij bijzondere aandacht behoren te schenken.

- Ten eerste, dat Christus Jezus van de Vader gegeven is.
- Ten tweede, dat, zoals Christus is gegeven, zo ook het Evangelie aan ons is gegeven.
- Ten derde, dat tot de bediening, leraars aan ons zijn gegeven.
- Ten vierde, dat wij er naar moeten staan, dat ook de zegen van het Evangelie aan ons wordt gegeven.

Nu, naar onze gedachten, bedoelt Paulus met de woorden, dat hij hen geschonken zal worden, niets anders, *dan dat hij hoopt, dat hij zal mogen komen met de zegen des Evangelies*. De zegen des Evangelies is het geloof in Jezus Christus en het leven door Hem. Nu, ik zeg u, dat het gebed een uitnemend middel is om deze zegen te verkrijgen. Ik wil u tien redenen noemen, die krachtige aan-sporingen zijn tot de genade van gebed.

1. De eerste reden, waarom u moet staan naar de genade des gebeds, is deze: het gebed verbreekt veel sterke muren die staan tussen u en de hemel, en het haalt veel berg neer, of het brengt Christus over de bergen tot de ziel. "Dat is de stem mijns Liefsten: ziet Hem, Hij komt, springende op de bergen, huppelende op de heuvelen", Hoogl. 2:8.
2. De tweede vrucht van het gebed is, dat het Christus terugbrengt, wanneer Hij is weggegaan. Het is de genade, waarin een Christen veel moet bezig zijn, wanneer Christus Zich verborgen houdt. Was het niet de werkzaamheid van

de bruid Hem te zoeken in de gebeden? "Ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet." Een weinigje later vond zij Hem, Dien haar ziel liefhad. (Hoogl. 3:4)

3. De derde aanbeveling tot het gebed is, dat, hoewel wij Christus niet dadelijk vinden, wij Hem zullen krijgen op Zijn tijd. O Christenen, wil dit niet zeggen, dat u veel bezig moet zijn in die edele genade van gebed?
4. Er is een vierde reden tot de oefening van deze genade van gebed en het is deze: het gebed vermag veel onder verlaten van de Heere. Dit is duidelijk uit de oefeningen van Paulus, toen hij te kampen had met een engel des satans. Hij schrijft: "Hierover heb ik den Heere driemaal gebeden, opdat hij van mij zou wijken." Hij ontving een zoet antwoord op zijn gebed: "Mijn genade is u genoeg, want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht", 2 Kor. 12:9. O Christenen, zegt dit u niet, dat u veel in het gebed moet zijn?
5. Een vijfde aansporing tot het gebed is deze: het is de plicht, die God op een bijzondere wijze aan Christenen oplegt. Wij lezen: "Roep Mij aan in de dag der benauwdheid; Ik zal er u uithelpen en gij zult Mij eren", Ps. 50:15. Dit bewijst, dat God het gebed hoort en Hij raadt een Christen aan te bidden, roep Mij aan in de dag der benauwdheid. Christus versmaadt het gebed niet. Hij geeft op het gebed meer dan Hij heeft beloofd. Hij beloofde hen uit te helpen uit hun tegenwoordige benauwdheid, zoals duidelijk is uit de woorden: "Ik zal er u uithelpen", wat betekent, dat zij geholpen zouden worden uit de benauwdheid, waarin zij waren en evenwel verlost Hij ze uit al hun noden. Jacob zeide, toen zijn dagen geteld waren: "Die Engel, Die Mij verlost heeft van alle kwaad", Gen. 48:16.
6. Wij komen nu tot de zesde vermaning tot het gebed en het is, dat het een plicht is waarvan Christus Zelf veel gebruik maakte, zoals is uitgedrukt in Zijn woorden: "Zit hier neder totdat Ik heenga en aldaar zal gebeden hebben." O Christenen, zegt dat niet dat het gebed zeer uitnemend is, daar Christus Zelf er gebruik van maakte?
7. De zevende uitnemendheid van het gebed is, dat Christus er gebruik van maakte toen Hij in smart en droefheid was. Bad Hij niet, toen Hij grote druppelen bloed zweette? O Christenen, zegt dat u niet, dat het gebed een uitnemende genade is?
8. Een achtste aanprijzing van het gebed vinden wij hierin, dat Christus niet één keer bad, maar de Schrift zegt: "Hij ging wederom henen en bad ten derde male, zeggende dezelfde woorden", Matth. 26:44. O Christenen, zegt dat u niet, dat het gebed zeer voortreffelijk is, daar Christus meer dan één of twee keren bad? Daarom zeg ik: wees veel in gebed.

9. Er is een negende voorrecht in het gebed gelegen, omdat het is de plicht, waardoor wij bewaard worden, wanneer wij verzocht worden. Dit is duidelijk uit Matth. 26:41: "Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt." Hier wordt niet gezegd, dat de verzoeking in u komt, maar dat gij niet in verzoeking komt. Dit wijst ons op twee zaken:
- Dat de mens, die niet veel in gebed is, verdergaat zonder te weten waarheen. Dat is duidelijk in de woorden: *Opdat gij niet in verzoeking komt. Opdat u niet, wil zeggen dat er gevaar dreigt. Of is het geen groot gevaar in verzoeken te komen?*
 - Het zegt ons, dat hij, die veel in het gebed is, een waakzaam man is. Waakzaamheid en gebed worden samengevoegd in deze woorden: "*Waakt en bidt.*"

10. Wij zullen nog noemen een tiende voortreffelijkheid, die in het gebed wordt gevonden. Zij, die nu een gezicht hebben op het vergelegen land, zijn veel geweest in gebedsoefening. Was Mozes niet dikwijls in het gebed? Twijfelt u er aan of hij veel gebeden heeft, toen hij veertig dagen en veertig nachten heeft gevast? Waren niet Elia en Aäron veel in gebed? Was niet Manasse veel in het gebed, toen hij bekeerd werd? Waren niet David en Daniël veel in het gebed? Waren niet Job en de arme Hiskia, toen hij piepte als een zwaluw, veel in het gebed?

Ik denk, dat, indien Mozes en Aäron u een raad mochten geven, het zou zijn: *wees veel in het gebed.*

Als David u een raad moest geven, het zou zijn: *wees veel in het gebed.*

Indien allen, die nu boven zijn, een raad hadden te geven, het zou deze zijn: *wees veel in het gebed.* Indien de vier levende wezens (dieren) in de hemel geroepen werden u een raad te geven, het zou deze zijn: *wees veel in het gebed.*

Indien de vier en twintig ouderlingen u een raad mochten geven, het zou zijn: *wees veel in het gebed.* Indien al de engelen, die staan bij de glazen zee, u een raad hadden te geven, het zou zijn: *wees veel in het gebed.*

Ja, indien al de zielen van de volmaakt rechtvaardigen u raad zouden geven, het zou uit één mond zijn: *wees veel in het gebed.*

Nu, o Christenen, volgt de raad op van hen, die Boven zijn.

En wat zouden zij u toeroepen, die in het verderf zijn, indien zij u een raad moesten geven? Het zou ook zijn: *wees veel in het gebed.*

Ik zal u drie uitnemende vruchten van het gebed noemen.

- Ten eerste. U zult door de gebeden ontvangen een treurend, teer hart en uw rouwklacht zal groot zijn, zoals de 'rouwklage van Hadadrimmon in het dal van Megiddon', om te treuren over Hem, Die u doorstoken hebt.
- Ten tweede. Wanneer het geloof bezwijkt en de hoop kwijnt, dan gaat het gebed op tot de overste Leidsman onzer zaligheid en haalt uit Hem sterkte van Boven.

- Ten derde. Wanneer wij niet zijn in een gepaste en geschikte gestalte tot het beoefenen van de genaden van de Geest, maakt het gebed ons verzoek bij God bekend, om teerheid en liefde van Hem te mogen ontvangen. Daarom vermaan ik u, o Christenen, wees veel bezig in de oefening van het gebed.

Ik wil u nog zes genaden noemen, die door het gebed verlevendigd en werkzaam worden gehouden.

- (1) Houdt niet het gebed *het geloof* werkzaam en levendig? Wij lezen, dat Christus in het gebed om deze weldaad voor u heeft gevraagd. "Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude." Daarom is het niet vergaan. Bidt dan om Zijn voorspraak.
- (2) Een tweede genade, die in leven blijft door het gebed, is de genade van *liefde*. U weet, dat een christen die veel in het gebed is, veel van de hemel krijgt. En nu vraag ik: zou zo'n Christen niet veel in de liefde verkeren?
- (3) Een andere genade, die door het gebed in leven blijft, is *teerheid*. Een biddend Christen is een teer christen.
- (4) De genade van *nederigheid* wordt door het gebed onderhouden. Een biddend Christen is een nederig christen.
- (5) Het gebed houdt levendig de genade van *bevinding*. De biddende Christen voelt zich als een vreemdeling op aarde. En die vreemdelingen zijn op de aarde, hebben bevinding van de hemel.
- (6) De kracht van *het geestelijk leven* wordt onderhouden door het gebed. Wij weten uit ervaring, als een Christen zijn kracht verliest dat het gebed dikwijls is opgegaan tot de overste Leidsman onzer zaligheid. Dat heeft kracht van Hem tot de ziel gebracht. Daarom mogen wij zeggen, dat de biddende Christen een sterk Christen is.

Ik wil u nog een uitnemende aanbeveling tot het gebed geven. Als er geen gebed is, zal blijken, dat alle andere genaden geen voordeel geven. Is vroegere bevinding niet de koffer, die alle genaden inhoudt? En is niet de genade des geloofs het slot van die koffer? En is liefde niet de sleutel van dat slot? En is de genade des gebeds niet de hand, die dat slot opent? Nu, wat nut hebben wij van de koffer of van wat er in is, of van het slot, of van de sleutel, indien de genade des gebeds niet werkzaam is, om het slot van de koffer te openen? Weet u niet, dat, wanneer de sleutel van een koffer weg is, de gehele inhoud ons van geen nut kan zijn, tenzij de sleutel wordt gevonden en er een hand is, om de koffer te openen?

Ik zal u zeggen, wat ik bedoel met de sleutel en met de koffer en alles wat er in is. Met deze beeldspraak bedoel ik:

- Ten eerste, dat een oprecht Christen het beginsel van alle genaden in zich heeft.
- Ten tweede, dat, indien hij geen gebedsoefening heeft, hij geen gebruik kan maken van deze genaden. Is het hieruit niet duidelijk, dat, wanneer de genaden verzwakken, een Christen moet roepen en bidden tot de overste

Leidsman onzer zaligheid of Hij weer kracht van Boven met Zich brengen wil? Laat mij u zeggen, wat de genade van het gebed vermag. Het is die werkzaamheid van de ziel, waardoor Christenen de overhand krijgen tegen de verzoeken. O Christenen, is dit niet de weg voor u om verzoeken te overwinnen? U moet daartoe veel werkzaam zijn in de genade van gebed. Het is ongetwijfeld de enige weg voor u om de overhand te krijgen tegen uw verzoeken en te overwinnen. U moet bidden en volharden in de oefening van het gebed tot God, wanneer u wordt aangevallen. U moet uw nood en begeerte aan Hem bekend maken.

Ik zal nu aantonen, hoe verzoeken overwonnen worden door het gebed.

- Ten eerste, *wat betreft verborgen verzoeken*. Een oprecht Christen zal komen en uitroepen: o dierbare Christus, bewaar mij en reinig mij van verborgen afdwalingen. Een Christen weet bij ervaring, dat geheime verzoeken gevaarlijker zijn dan openbare. Geheime verzoeken zijn te overwinnen door waken en bidden, zoals wij lezen in Matth. 26:41: "Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt". Evenals een Christen bidt, zo behoort hij ook acht te geven op zijn wandel en op zijn waken in het gebed, overeenkomstig de woorden van Job: "Ik zou het recht voor Zijn aangezicht ordelijk voorstellen en mijn mond zou ik met verdedigingen vervullen".
- Ten tweede. *Zoals het volk des Heeren acht moet geven op hun wandel, dat het daarin getrouw zij aan God, moeten zij ook standvastig waken tegen bekende, openbare verzoeken*. O Christenen, wees veel in het gebed. Gebed is een meest voortreffelijke en edele genade. Ik zal u zeggen, wat de genade van het gebed doet. Het overwint de afgoden. En dat komt omdat het meer dierbaarheid in Christus ziet, dan in vele afgoden. Dan zegt de ziel: o, waarom zou ik de afgoden langer dienen? Ach, dat Christenen meer inzicht hadden in de schade, die zij lijdten door hun afgoden!

Ik heb twee droevige woorden tot u te zeggen.

- Het eerste is dit. Zij, die niet weten wat het is, te lijden onder de kracht van een afgod, zullen nooit met Christus regeren in heerlijkheid, boven de wolken. Dat wil zeggen, zij, die nooit worstelden met hun begeerlijkheden of ze nooit weerstonden, zullen nooit het leven boven beërven.
- Het tweede is dit. Zij, die nooit een begeerlijkheid overwonnen en er nooit de overhand over kregen, zullen nooit met Jezus Christus triomferen in Zijn zegepraal. O, zegt er iemand, *wat is de oorzaak, dat al mijn afgoden over mij heersen?* Ik antwoord: de enige oorzaak is dit, dat u niet gedurig verkeert in de oefening van de genade van gebed. En, zegt een ander, *wat is de reden dat er nooit een verzoeking is, waarmede ik aangevallen word, of ze overwint mij?* Er is geen andere oorzaak dan deze: onze nalatigheid in de oefening van de genade des gebeds. Zoals er staat in deze woorden: "Hebt gij een man gezien, die vaardig in zijn werk is? Hij zal voor het aangezicht der koningen gesteld

worden", Spr. 22:29. En ook volgens dit woord: "De hand des vlijtigen zal heersen, maar de bedriegers zullen onder cijns wezen", Spr. 12:24.

Ik zal u tien dingen noemen, die onder Christenen in een droevig verval zijn, tengevolge van het verzuim van gebedsoefening. Zijn er niet veel Christenen, die klagen over het verval van hun genaden?

De ene Christen zegt: *o, ik heb veel verloren van mijn vermaak in de plichten.* Nu, dit is een gevolg van nalatigheid in de oefening van gebed.

Een ander Christen zegt: *ik mis de genade van blijdschap.*

Een derde klaagt: *ik mis de genade van geloof.*

Een vierde moet uitroepen: *ik mis de kostelijke genade van liefde.*

Een vijfde Christen zegt: *ik heb geen genade van teerheid.*

Een zesde moet belijden: *er is een groot verval bij mij in de genade van doding van zonde.*

Een zevende Christen komt met de klacht: *wat is er in mij een gebrek in de genade van vernedering en zelfverloochening.*

Een achtste roept: *mijn kracht heeft mij verlaten.*

Een negende klaagt: *o, wat heb ik toch weinig van die genade van medelijden met mijn naasten.*

En een tiende Christen durft niet verzwijgen, *dat hij tekort schiet in de genade van geduld en onderwerping onder de kruisen, die op hem zijn gelegd.*

Nu, hier hebt u tien treden van het verval in genade, die komen over hen die de genade van gebed niet beoefenen.

U weet dat ik u in het begin tien aanbevelingen tot het gebed gegeven heb. En hier hebt u tien treden in het verval van genade. Nu, het verzuim van gebedsoefening is de voorloper van deze droevige tekenen van verval. O Christenen, weet u niet, dat het gebed is boodschapper tussen een Christen en de hemel is, die het nieuws van de ziel overbrengt naar Jezus Christus, naar dat Hoge Hof? En dat hij terugkeert en sterkte meebrengt tot de oefening van alle genaden die een Christen heeft? Want wanneer het geloof is verzwakt, moet dan het gebed niet opgaan tot de Voleinder des geloofs, Jezus, en opnieuw sterkte van Boven halen? Wilt u weten, welk Christen een sterk geloof heeft? Het is een biddend Christen. Een biddend Christen heeft deze vier zaken:

- Hij heeft veel van de hemel en van het gezelschap van Christus. Hij wordt getroost met de tegenwoordigheid van Christus, terwijl hij hier beneden is.
- Een biddend Christen heeft veel blijdschap in de toegang tot God. Het is de biddende Christen, die wordt toegelaten om des Konings aangezicht te zien. Het is niet de taal van een biddend Christen: het is reeds dertig dagen geleden, dat ik des Konings aangezicht gezien heb.
- Een biddend Christen heeft veel bewustheid van zijn aandeel in Christus. Wilt u weten, wie de Christen is, die wandelt in het licht van zijn aandeel en die wetenschap heeft van de vergeving van al zijn ongerechtigheden? Het is de biddende christen.

- Een biddend Christen heeft vrede in zijn consciëntie en blijdschap in de Heilige Geest.
- Wij zullen er nog één zaak aan toevoegen: hij is een nederig Christen. Wilt u een biddend Christen kennen? Hij neemt de laagste plaats in, zelfs in het stof en is niets in zijn eigen ogen. Is dat geen kostelijke zaak? Christus geeft een drievoudige eer aan die man.
Ten eerste. Hij ziet op hem.
Ten tweede. Hij komt tot hem.
Ten derde. Hij wil bij die man wonen.

Nu, wat het eerste betreft. Christus zal op die man zien. "Hij zag hun benauwdheid aan, als Hij hun geschrei hoorde", Ps. 106:44. Hij zal op die man zien met ogen van ontferming en de ziel zal op Christus zien met ogen des geloofs. En dat niet alleen.

Ten tweede. Hij komt tot hem. Tot wie komt de Zoon van God over? Is het niet tot de ziel die aan Zijn voeten ligt? Dat is, Jezus Christus zal tot hem komen in neerbuigende goedheid.

Ten derde. Christus zal niet alleen op hem zien en tot hem komen, maar wat meer is, Hij zal bij hem wonen. "Ik woon in de hoogte en in het heilige en bij die, die van een verbrijzelden en nederigen geest is", Jes. 57:15. Christenen, wilt u weten, waar de almachtige, medelijdende, vlekkeloze, alwetende en grote Koning woont? Het is bij een nederig mens. En wilt u weten, waar die nederige mens wordt gebracht? Het antwoord vindt u in Hoogl. 2:4: "Hij voert mij in het wijnhuis en de liefde is Zijn banier over mij". Een nederige ziel wordt dikwijls gebracht in Zijn binnenste kamer en in de zoete omgang en gemeenschap met God.

Nu, o Christenen, moeten niet alle deze uitnemende en dierbare zaken u aanzetten tot betrachtning van de genade van gebed? Ja, tot die meest zielverrijkende plicht? Ik zal vijf beweegredenen noemen, om u aan te zetten tot oefening in gebeden.

1. De eerste beweegreden is, *dat alle zegeningen, die er uit voortvloeien, uw eigen ziel ten goede komen.* Het zal zijn, zoals wij lezen in Spr. 9:12: "Indien gij wijs zijt, gij zijt wijs voor uzelfen."
2. De tweede is deze, *dat, indien u den Heere zoekt in gebeden, u zult wonen in de binnenkamers des Konings en u zult de lieflijkheid des Heeren zien in Zijn tempel en u zult verblijd zijn in Zijn gemeenschap.* Zijt daarom een biddend en nederig christen, want gebed en nederigheid worden samengevoegd.
3. De derde beweegreden om u aan te zetten tot gebedsoefening is deze: *de persoon, die een biddend, nederig christen is, wordt aangezien door de grote Koning.* Is hier iemand, die wenst, dat die edele *Plant van Naam*, dat de grote Koning hem aanziet en acht op hem slaat? Laat hem dan veel zijn in de oefening van deze plicht, van deze edele en voortreffelijke genade van het gebed.

4. De vierde reden, die u moet aanzetten tot gebedsoefening, is deze: *de persoon die zich wil begeven tot deze plicht, zal mogen staan met die honderd vier en veertig duizend, die staan op de berg Sion.* Samen zingen zij gezangen van lof tot Hem, Die op de troon zit en tot het Lam, voor altijd en eeuwig.
5. De vijfde beweegreden, waardoor u moet worden aangezet tot gebedsoefening, is deze: de persoon, die zich wil begeven tot deze plicht van gebed en tot vernedering, zal drie zeer hoge Gasten uit de hemel ontmoeten Die bij hem komen. Dit zegt God Zelf: "Ik woon bij dien, die van een verbrijzelden en nederigen geest is", Jes. 57:15. En wij lezen: "Mijn Vader zal hem liefhebben en Wij zullen komen en zullen woning bij hem maken", Joh. 14:23. O Christenen, wilt u niet wonen met de Vader, de eerste Persoon in de heerlijke en gezegende Drie-eenheid; en met de Zoon, de tweede Persoon in de gezegende Drie-eenheid; en met de Heilige Geest, de derde Persoon in de gezegende Drie-eenheid?

Nu, wat denkt u van deze gemeenschap? O Christenen, wat denkt u van het gezelschap van Christus? Is Hij niet bevallig en schoon in uw ogen, ja, is Hij niet al uw verlangen? Is Hij niet volmaakt liefelijk en schoner dan de mensenkinderen? Is Hij niet blank en rood en de eerste onder tienduizenden? O Christenen, wat denkt u van Christus en Zijn gemeenschap? Wat dunkt u van de Christus? Wordt u niet bewogen Hem te zoeken en Zijn omgang te begeren? Christenen, sta naar het gezelschap van Christus, terwijl u nog beneden leeft, opdat, wanneer u heengaat en er niet meer zult zijn, u het voor eeuwig mag genieten. Is niet Christus' gezelschap het zoetste en het meest voortreffelijke? Is het niet onvergelykelyk boven ieder gezelschap, waarin u ooit verkeerde? O Christenen, verlangt er naar Boven te zijn, wanneer u uw Liefste, uw Man, uw Vriend zult ontmoeten. Wanneer Hij u zal ontmoeten en zal zeggen: *welkom, Mijn beminde, welkom Mijn bruid en vrouw des Lams!* Verlangt u niet naar die dag?

In het eerste ogenblik, dat u uw voet zult zetten binnen de deur des hemels, zullen er redenen van beschaamdheid voor u zijn, Maar ook van grote verwondering. Zult u er niet beschaamd over zijn, o Christenen, in het eerste ogenblik, dat u Christus zult zien, dat u zoveel in achterdocht en verdenking jegens Hem hebt verkeerd en zo weinig in liefde tot Hem? En zult u niet wegzinken in verwondering, omdat u zo dikwijls Zijn liefde jegens u betwist hebt en die zo weinig heeft erkend? Ja, zal dit u dan niet verwonderen, dat u zo gemakkelijk kon leven en zo tevreden kon zijn, buiten Zijn gezegend gezelschap en buiten Zijn liefelijke tegenwoordigheid?

Christenen, die zullen ingaan in des Konings paleis, zullen vier uitroepen doen, zodra zij hun voeten zullen zetten binnen de deur des hemels en binnen de poorten van die gezegende en heerlijke stad, waar de vensters overtrokken zijn met zuiver goud en de straten zijn als doorschijnend glas.

- De eerste uitroep van een Christen, wanneer hij de dorpel des hemels zal overschrijden, zal deze zijn: *ben ik het? Ben ik het? Ik, die Christus heb vervolgd? Ik, die ellendige, besmette zondaar, die Christus niet naar waarde geschat heeft? Ik, die sabbatschender? Ben ik het?*
- De tweede uitroep, die een Christen zal doen, is deze: *zijn zij het? Zijn zij het, met wie ik zondigde? Zijn zij het, die Christus met mij vervolgden? Zijn zij het, die met mij de sabbat gebroken hebben? Zijn zij het, die met mij Christus hebben onderschat?*
- De derde uitroep, waarmee een Christen zal komen binnen de muren van deze gezegende stad, zal zijn: *is Hij dit, van Wie al die heerlijke dingen gesproken zijn? Is Hij dit? Is Hij Die dierbare en voortreffelijke en onvergelykelijke Persoon? Die nooit genoeg gekende, maar zó onderschatte Hij? Is Hij die edele Plant van Naam? Is Hij die Oude van dagen? Is Hij dit? Wij wilden nooit de helft geloven van alles wat van Hem gesproken werd. Maar nu zien wij Hem, zoals Hij is.*
- De vierde uitroep in die dag zal zijn: *is het dit? Is dit de heerlijkheid van het Hoger Huis. Is het dit? Is dit de heerlijkheid van dat gezegend land, waarover tot ons gesproken werd? Wij wilden nooit de helft geloven van hetgeen wij nu zien met onze ogen!*
Geloof mij, het woord van de koningin van Scheba zal in uw mond zijn: "Ik heb die woorden niet geloofd, totdat ik gekomen ben en mijne ogen dat gezien hebben. En zie, de helft is mij niet aangezegd!" 1 Kon. 10:7.

Er is een grote vraag, die ik wil stellen. Het is deze: er zijn vijf zintuigen in de hemel, die alle vol en verzadigd zullen zijn. Welke van deze is daar het volst en het meest verzadigd?

- Het eerste zintuig, *het oog*, zal verzadigd zijn in het aanschouwen van het Lam, waar Het ook heengaat, en in het zien van tienduizenden engelen en de zielen der volmaakt rechtvaardigen, die het Lam volgen.
- Het tweede zintuig, *de reuk*, zal ten volle verzadigd zijn met de geur van die kostelijke zalf, waarmee Hij gezalfd is en met de geur van dat kostelijke fruit, dat groeit in de tuin van het nieuwe Jeruzalem aan bomen, welke bladeren zijn tot genezing der heidenen.
- Het derde zintuig, *het gehoor*, zal verzadigd zijn met het horen van die gezegende melodie en liefelijke overeenstemming in de gezangen van de gelovigen in de hemel, een iegelijk van hen hebbende een harp in zijn hand, allerzoetst zingende lof aan Hem, Die leeft en is dood geweest en leeft in alle eeuwigheid.
- Het vierde zintuig, *de smaak*, zal ten volle verzadigd zijn, wanneer zij zullen neerzitten bij de bronnen van troost en zullen drinken van het water uit de rivier van Gods welbehagen, tot hun eeuwige verkwikking.
- Het vijfde zintuig, *het gevoel*, zal verzadigd zijn in de hemel, wanneer hun zal toegestaan worden die dierbare Christus in hun armen te nemen en dat beminnelijk Lam te omhelzen, wanneer Hij zal zijn als een bundelke mirre, dat tussen hun borsten vernacht.

Nu, al deze zintuigen zullen gelijk ten volle verzadigd wezen, want het gezicht zal even verzadigd zijn als de reuk, en de reuk zal even vol en vervuld zijn als het gehoor en het gehoor zal even volmaakt bevredigd zijn als de smaak en de smaak zal gelijkelijk verzadigd zijn met het gevoel. Zij zullen alle tezamen één zijn in volkomen zaligheid.

Nu, o Christenen, verlangt u niet naar die dag, wanneer u deze vijf zintuigen vol en verzadigd zult hebben? Is hier heden iemand, die verlangt naar de verzadiging van deze zintuigen? Tot zo iemand zeg ik, begeef uzelf tot de plicht van het gebed, want de biddende Christen zal zelfs hier beneden, wonende in deze tenten van sterfelijkheid, een behoorlijke mate van verzadiging genieten.

En nu, o godloochenaars en vreemdelingen van God, er zijn vijf zintuigen, die vol zullen zijn in het verderf. Wat denkt u zal het meest vervuld zijn?

- Ten eerste. Zal het zintuig van *het gezicht* meest verzadigd zijn in de hel? Wanneer uw ogen de duivel zullen zien en dat ontelbaar gezelschap van verdoemde zielen, die hun tanden knarsen en hun tong kauwen? Die eeuwig God zullen vloeken vanwege de ondraaglijke tormenten, waarvan de rook zal opgaan voor eeuwig? Waar hun worm niet zal sterven en het vuur niet zal uitgeblust worden?
- Ten tweede. Of zal het zintuig van *de reuk* meest vol zijn in het verderf, in de kwade lucht van die hevige gloed, die zal zijn in het vuur, dat daar brandt?
- Ten derde. Of zal het zintuig van het gehoor daar meest vervuld zijn, in het horen van het gehuil en het geschrei, dat zal zijn in het midden van dat ellendige gezelschap? Ieder van hen zal schreeuwen en zijn toestand bij anderen beklagen. Maar zij zullen nietige medicijnmeesters zijn voor elkaar, want hun toestand zal hopeloos zijn.
- Ten vierde. Of zal het zintuig van *de smaak* meest getormenteerd zijn in de hel, wanneer zij zullen drinken uit die rivier van vuur en sulfer en zullen drinken de beker van de onverminderde gramschap Gods?
- Ten vijfde. Of zal het zintuig van *het gevoel* meest vol zijn in het verderf, wanneer de duivel u zal ontmoeten met een keten, om die om uw nek te leggen? Al deze zintuigen zullen gelijk op de meest droevige wijze verzadigd zijn.

Nu, o godloochenaars, indien u ontslagen wilt zijn van deze ellenden, ga dan heen en begeef uzelf tot de plicht van het gebed. U weet, dat wij hebben gesproken over het goede, dat in het gebed verkregen wordt en over de droevige gevolgen van het nalaten van het gebed.

Ik zal nu nog zes redenen noemen, waarom wij niet bidden.

1. Wij kennen al de voordelen niet, die worden verkregen door het gebed. Want als wij ze wel kenden en wisten, dat het is het geleide naar de hemel of

de bode, die daar heen reist of de weg waarin troost wordt verkregen, zouden wij vaker in het gebed zijn.

2. Wij weten niet in welke droevige toestand wij verkeren en wij kennen de weg niet, waarin wij daaruit gered kunnen worden. Maar het woord des Evangelies zegt het ons: *dit geslacht vaart niet uit, dan door bidden en vasten.*
3. Wij zijn ons niet bewust, wat verzoeken reeds klaar staan om ons te overvallen. Wij worden gewaarschuwd: *waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt.*
4. Wij zijn zo zelden in het gebed, omdat wij deze edele genade der liefde zoveel missen. Want zeker, als wij de genade van liefde hadden, zouden wij vaker alleen zijn in het spreken met God, in eenzaam gebed.
5. Er is een overvloed van traagheid en slordigheid in ons. Te veel toegeven aan ons eigen vlees is een voorname reden, waarom wij zo weinig in het gebed zijn. Wij verschuiven onze gebeden naar een meer gelegen tijd, daar wij afkerig zijn van het doen van geweld op onszelf.

Er zijn drie voorname verzoeken, waarmede de duivel het volk plaagt.

- De eerste is, een verzoeking tot traagheid, zodat wij geen verlangen hebben naar het gebed.
- Indien wij die verzoeking ontlopen, dan valt hij ons op een andere wijze aan. Dan gebruikt hij listen, waardoor wij ons hopeloos onbekwaam gevoelen en in een ongeschikte gestalte tot bidden, zodat wij geen woord kunnen zeggen.
- Als wij over deze moeilijkheden kunnen heenraken, dan plaagt hij ons met een gemis van vermaak in deze plicht. Nu, o Christenen, plaagde de duivel u ooit met enige van deze verzoeken, om u daardoor van het gebed af te houden?

6. Er is een zesde reden, waarom wij zo weinig zijn in gebedsoefening. Het is deze, dat wij, uit onze droevige afwijking, niet terugkeren tot de Heere. Want zouden wij meer in het gebed zijn, dan waren wij teruggekeerd. Dat is duidelijk uit deze tekst: "Komt en laat ons wederkeren tot den Heere, want Hij heeft verscheurd en Hij zal ons genezen, Hij heeft geslagen en Hij zal ons verbinden", Hoséa 6:1.

Wij hebben u enkele redenen voorgesteld, waarom wij niet bidden en waarom wij weinig werk maken van deze kostelijke oefening. Nu zullen wij u nog vier uitnemende hulpmiddelen voorleggen om u aan te zetten, veel in het gebed te zijn.

- *Het eerste hulpmiddel is dit, dat u veel bezig moge zijn in het zoeken van licht over uw droevige toestand en om indruk te krijgen van uw gevaarlijke gesteldheid.* Dit bewijzen wij uit Hoséa 14:2, 3. "Neemt deze woorden met u en bekeert u tot den Heere. Zegt tot Hem: Neem weg alle ongerechtigheid en geef het goede, zo zullen wij betalen de varren onzer lippen."

- *Er is een tweede hulpmiddel tot de genade des gebeds is: u moet bezig zijn om kennis te krijgen van de sterke verdorvenheden in u. Er zijn hier veel verouderde kwalen, zoals wij lezen: "Vreemden verteren zijn kracht en hij merkt het niet; ook is de grauwigheid op hem verspreid en hij merkt het niet", Hoséa 7:9. De onbekendheid met deze kwaden die in onze harten wonen, is een oorzaak van onze schuld van het verzuimen van het gebed.*
- *Het derde hulpmiddel, om u aan te zetten tot een vruchtbaar gebruik van het gebed, is, dat u veel verkeert in het onderhouden van de liefde tot de broederen. Want wanneer zij in tegenspoeden zijn, zal de liefde u dikwijls brengen tot het gebed, om voor hen te bidden om verlossing uit hun noden.*
- *Het vierde hulpmiddel is een uitnemend middel om u tot het gebed te brengen. Het is een tere, stille wandel, hoewel u leeft in het gezicht van die zeven volken in uw hart. Het zou u zeven dagen doen wenen, boven het gewezen van Jaëzer en het zou u het altaar Gods doen besproeien met tranen. Het zou u doen uitzien en doen verlangen naar de dag, dat uw veertigjarige pelgrimsreis en uw zeventigjarige gevangenschap ten einde zal zijn, en zal verwisseld worden met een zoete en zalige tijd, wanneer uw minderjarigheid voorbij zal zijn.*

Ik zal deze verhandeling besluiten. Ik zeg u, dat een gezicht op Christus in Zijn schoonheid, u terstond zal doen vergeten uw drie nachten waken en uw drie dagen wenen, in Hem te zoeken. O Christenen, de dag komt, wanneer u zult binnen gelaten worden, om te staan met de honderd vier en veertig duizend op de berg Sion. U mag uzelf hiermee troosten, dat, hoewel uw beginsel gering is, u in uw laatste zeer vermeerderd zult worden, Job. 8:7. Wij zullen het hierbij laten. Eens zal de biddende Christen de lovende Christen zijn, wanneer hij zal zitten bij de bronwel en zal drinken tot verzadiging toe.

Nu, pelgrims op aarde, gevangenen der hoop, verwachters van de kroon, verlang naar die dag, wanneer u zult zijn boven de wolken, wanneer Christus tot u zal zeggen: *sta op en Ik zal u een nieuwe naam geven.* Uw naam, terwijl u op aarde verkeerde, was, *een biddend en klagend Christen.* Maar nu zal uw naam *een lovende Christen* zijn.

O, wat een zaligheid zal het zijn, wanneer u zult uitroepen: "Waak op mijn eer, waak op gij luit en harp; ik zal in den dageraad opwaken." O, wat een zaligheid zal het zijn, wanneer u zult uitroepen: ontwaak mijn ziel en prijs de dierbare Christus! O, hoe zal ik Hem prijzen, Die uitverkoren en dierbaar is!

Hoe zoet zal dat leven zijn, wanneer u Salomo zult horen, de meester in bevinding, die vele aangename liederen schreef. Hij zingt nu heerlijker dan toen, want nu zingt hij een liefelijke lofzang voor het Lam!

Hoe aangenaam zal het zijn, te horen naar David, die hier zijn dagen sleet te midden van de doornen en zijn nachten in bitterheid van geest. Nu is zijn stem veranderd en hij zingt een schone lofzang. Hij zingt nu een lied ter ere van het Lam, zonder enige vermoedheid en zonder stoornis. Er is geen zatheid in de hemel, maar vreugde en vermaak voor eeuwig. Ik ben er van overtuigd, dat,

indien u aan David zou vragen of hij wenste te veranderen van plaats en van gezelschap, hij zelfs niet zou willen antwoorden op zo'n ongepaste vraag. Er is geen vermoeidheid in de hemel bij hen, die rondom de troon staan. Er is daar geen verlangen onder die ontelbare schare van de zielen der volmaakt rechtvaardigen, om van plaats of gezelschap te veranderen, ook niet voor het kleinste deel van een ogenblik.

O Christen, dit zeg ik u, dat in het eerste ogenblik, dat u uw voeten zult zetten binnen de deur des hemels en binnen de muren van die gezegende woningen daarboven, u uzelf niet zult herkennen. Maar u zult uitroepen: *ben ik het? Ben ik het?* En toch zeg ik u, dat u het werkelijk zult zijn.

Wat zullen wij meer zeggen, om u aan te zetten tot het waarnemen van deze kostelijke genade des gebeds? Het is het pad, waarin wij veel behoorden te wandelen. Wat zal u overreden tot het waarnemen van deze edele plicht? Wij weten het niet, maar wij wensen, dat Hij, Die een tong der geleerden heeft, het wil doen.

Nu wil ik eindigen met te zeggen, dat, indien u die zoete gemeenschap zag die er is tussen Christus en de heiligen, die nu Boven zijn, u zou uitroepen: *o Heere, zend Uw wagen en neem mij op!*

Nu, Christenen, verlang naar die dag, dat u een nu afwezige Christus, eens zult ontmoeten. Amen.

VIJFDE PREEK

Daarna zeide Hij tot Thomas: Breng uw vinger hier, en zie Mijn handen, en breng uw hand en steek ze in Mijn zijde, en zijt niet ongelovig, maar gelovig.

Johannes 20:27

Er zijn twee grote en wondervolle verborgenheden in God. Ten eerste die grote verborgenheid van Zijn onnaspeurlijke liefde, dat niettegenstaande alle beledigingen welke wij Hem aandoen, Hij ons toch niet verwerpt om onze ongerechtigheden. De tweede verborgenheid is het wonder van de lage neerbuiging van God, dat Hij gewillig was, zo laag neer te dalen, om van de hemel op aarde te komen, en onze natuur aan te nemen, om daarin onze zwakheden te gevoelen, maar zonder zonde. O, wat een onvergelykelijke verborgenheid is dit, dat Jezus Christus, Die eenswezens is met de Vader, wilde afdalen tot zo'n zware en oneindige arbeid voor ons! O welk een verborgenheid is dat!

Hier wilde Thomas niet geloven, zo hij zijn hand niet in Zijn zijde stak, om welk gedrag de Heere hem niet straft zoals hij verdiende, maar Hij daalt tot hem af en komt hem tegemoet. Wij mogen hieruit opmerken, dat onze gezegende Heere Jezus jegens zondaren een zeer neerbuigende natuur heeft. Wat Hij van Zichzelf heeft gezegd, mag zonder twijfel in de hoogste trap van Hem gezegd worden, *dat in Hem alleen alle goedheid en ontferming woont*. O, was Zijn laag neerdalen tot zondaren geen uitnemende ontferming?

Er zijn deze stappen van een gezegende neerbuiging in de dierbare Christus, waarop wij acht hebben te geven.

- De eerste stap is deze: *u behoort de Persoon te beschouwen, die Zich zo nederboog*. Het is onze gezegende Heere Jezus. Hij was de oneindige God, eeuwig en algenoegzaam. Het was niet een eindig mens, maar het was de eeuwige God, Die zo laag neerdaalde.
- De tweede stap van Zijn neerbuiging in de tekstwoorden is deze: *het was tot één mens waartoe Hij Zich zo diep neerboog*. Was het voor een geheel volk geweest, dan mocht het geschenen hebben dat er iets als een reden voor was geweest. Maar dit is een wonderlijke en verwonderende verborgenheid, dat Hij zo wilde handelen jegens één mens, en Zich zo diep wilde neerbuigen. Alleen dit is zeker, dat er een gezegende noodzakelijkheid op de dierbare Christus lag om allen die de Vader Hem gegeven had tot Zich te trekken. Dat woord in Joh. 4:4, waar gezegd wordt, dat "Hij moest door Samaria gaan," houdt in, dat er noodzaak voor Hem was daar door te gaan. Er was een gezegende noodzakelijkheid voor Hem tot die plicht.
- Er is een derde stap in de neerbuiging van Christus, en het is deze: *Hij overwon vriendelijk en vrij het ongelooft van Thomas*. Hij boog zover tot hem over, dat Hij als het ware hem vernieuwde, en hem bracht van onder de plagen en

vloeken van God, waaronder het ongeloof de mens brengt. O, welke wonderbaarlijke liefde en neerbuiging is in deze gezegende stap! O, Zijn liefde is onnaspeurlijk. Nu, o Christenen en verwachters van de kroon, laten wij samen Hem verhogen, Die aan ons gedacht heeft, en ons van de poorten des doods heeft verlost. O, wantrouwt Hem toch niet!

- De vierde stap in Zijn neerbuiging is deze: *Hij kwam over het ongeloof van Thomas heen, hetwelk zo groot was, en in zo'n hoge mate bleek, dat het onredelijk was.* Was dat niet onredelijk dat hij God niet geloofde, zolang hij zijn vingers niet in Zijn zijde gelegd had? Buiten dit alles had hij een belofte van het eeuwige leven. Hij had het getuigenis van Hem, Die de getrouwe Getuige is, in Wie alle beloften *ja en amen* zijn. En toch, ondanks alles wat hij ontvangen had, wantrouwt hij God. Evenwel daalt onze gezegende Heere Jezus tot hem af, en komt heen over alle moeilijkheden en bergen van zijn ongeloof. Dit was zeker wel buiten gewoon wonderbaar en het moet ons verwonderen. Nu, wij zullen hier niet meer van zeggen, maar Zijn liefde ziet geen beletselen in haar weg wanneer ze beoefend wordt. Bergen van moeilijkheden zijn niets in haar oog.
- De vijfde stap van Christus' neerbuiging is deze: *Hij maakte gebruik van dat middel dat hier nodig was om Thomas te herstellen van zijn ongeloof waardoor hij Christus had versmaad.* Zijn ongeloof was zo sterk, dat hij niet tevreden kon zijn, tenzij hij Christus' zijde zag, en de tekenen der nagelen aanschouwde. En zie, Hij buigt Zich tot hem neer.
- De zesde stap van de gezegende neerbuiging van onze Heere Jezus Christus was deze: *het middel dat Hij gebruikte werd krachtdadig gemaakt om Thomas van zijn ongeloof te genezen.* O, velen van ons zijn zo vast en strak in ons ongeloof dat wij niet zullen geloven tenzij wij tekenen en wonderen zien. En toch is hierin Zijn liefde aan ons geopenbaard, dat Hij deze middelen krachtdadig maakt tot ons herstel, opdat wij geloven zullen.
- Er is een zevende stap van Christus' neerbuiging in de tekstwoorden, en hij is deze: *Christus kwam heen over een ongeloof dat lang geduurd had.* Thomas had er acht dagen in gebonden gezeten, zoals blijkt uit het voorgaande vers en toch komt Hij over deze berg heen. O, is dit niet een onvergelykelijke neerbuiging?
- Er is een laatste stap in de gezegende neerbuiging van Christus in onze tekstwoorden, en hij is deze: *Christus was er tevreden mee zoveel dagen op aarde te blijven nadat Hij was opgestaan van de dood.* Daartoe was Hij gewillig, opdat Hij het geloof van Thomas mocht versterken en van de overige discipelen, opdat zij door een versterkt geloof op Hem vertrouwen mochten. O, dit was een daad van diepe neerbuiging.

Nu, wat kan de reden zijn van deze wonderbare neerbuiging, die wij niet kunnen doorgronden? Ik zeg, het is het voorrecht van Jezus Christus, en het is Zijn heerlijkheid zo te doen. Maar er zijn deze twee voorname gronden en redenen waarom het zó is.

De eerste is die grote liefde en welbehagen die Hij tot zondaars heeft. Dat is één grote oorzaak.

De tweede reden is Zijn getrouwheid. Want het is een artikel van het verbond der verlossing, dat Hij geen lust heeft in de dood van zondaren.

Nu, om hiervan gebruik te maken behoort u veel bezig te zijn in het beschouwen van Zijn vrije genade in deze onbegrijpelijke overbuiging tot u. Nu, wat wij wilden dat u zou weten van deze gezegende verborgenheid is, dat u er kennis van moet hebben dat zij ver uitgaat boven alles wat wij weten of kunnen uitvinden. O, sta er naar de onnaspeurlijkheid van deze neerbuiging te weten en doe onderzoek naar de oorzaak daarvan. Dit is zeker dat er in ons geen oorzaak is van zo'n neerbuigende goedheid jegens ons. O de enige oorzaak daarvan was *vrije liefde*. Liefde was de oorzaak van liefde, en liefde kwam alleen op uit liefde.

I. Nu zullen wij kort twee vragen uit de tekstwoorden bespreken.

De eerste vraag is deze: waarom toonde Christus Zijn handen en Zijn zijde aan Thomas? Wij kunnen daarvoor drie redenen opgeven.

1. Opdat Hij door dat middel hem van zijn ongeloof mocht genezen, onder welks macht hij verkeerde.
2. Het was om hem te overtuigen van zijn ongeloof. Hij daalde zo ver tot ons neer, dat Hij gewillig was om onze ongerechtigheden verbrijzeld te worden, opdat wij door Zijn striemen zouden genezen worden.
3. De laatste reden die wij zullen noemen was, dat Thomas mocht overreed worden dat het Zijn eeuwige heerlijkheid en eer was dat Hij nu uit het graf was opgestaan.

De tweede vraag die wij u uit de woorden willen voorstellen is deze: waarom gebiedt Hij Thomas tegeloven? Wij menen dat er twee redenen waren:

1. Om hem te overtuigen van zijn eigen zwakheid en onbekwaamheid om te geloven, en om niet te vertrouwen op zijn eigen kracht.
2. Hij gebiedt hem te geloven, omdat er kracht is in Zijn geboden, waardoor een mens overvloedig zal worden voorzien met kracht om Hem te gehoorzamen, zoals te zien is in Joh. 11:43. waar Hij Lazarus gebod om uit het graf op te staan. Er was zo'n kracht in het gebod, dat het een man, die vier dagen geleden was gestorven, deed opstaan en tot het leven terugriep. Hij gebod hem uit te komen, en hij gehoorzaamde hem. Het is ook duidelijk uit Matth. 15:28, waar Hij de dochter van die vrouw van de duivel verlost door Zijn woord: "U geschiede gelijk gij wilt."

II. Er is in de tekstwoorden een tweede zaak waarop wij acht moeten slaan. *Het is dit dat onze gezegende Heere Jezus met grote wijsheid middelen geeft en geneest van elke ongesteldheid waarmee een Christen is bezocht.* "Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken, en de rokende vlaswiek zal Hij niet uitblussen," Matth. 12:20. O, Hij is een uitnemende Heelmeester, alleen Hij kan al onze ziekten genezen.

Er zijn twee takken in Zijn uitnemendheid.

1. Ten eerste. *In Zijn daad van neerbuiging kan Zijn alwetendheid gezien worden, en dat Hij alle dingen aanschouwt, zelfs de meest duistere en verborgene dingen.* Dit mag vier gronden van troost aan een Christen verschaffen.

- Wij mogen stilstaan en Hem bewonderen, Die zulk Ene is, dat Hij die liefelijk is als de tenten van Salomo, en in Wie geen vlek te vinden is, Zich zo laag wil neerbuigen.
- Wij mogen vrij tot Hem komen met al onze kwalen en ziekten met vertrouwen, dat daar Hij ze zo goed weet, Hij er in wil voorzien.
- Dat indien u kreunt of er onrust in u is, u tot God mag gaan om een geneesmiddel daartegen, daar Hij uw hart beter kent dan uzelf. Is dat geen uitnemende reden tot troost voor u dat u een Geneesheer hebt tot Wie u mag komen onder uw benauwdheid, die meer van uw kwalen weet dan uzelf?
- Dit is ook een grond van vertroosting, nu er zulke eigenschappen in Christus zijn, en zulke geneesmiddelen in Hem gevonden worden voor al uw kwalen, er geen tegenwerping kan ingebracht worden tegen uw komen tot Hem, zonder uitstel, want er is niets dat een beletsel in Christus kan zijn om u van uw ziekte te genezen.

2. Er is een tweede tak in de uitnemendheid van Christus in het verschaffen van geneesmiddelen, en het is deze: Hij is zeer uitnemend in het verschaffen van geneesmiddelen en Hij kan u zeer wel genezen van elke ziekte: "Hem is een tong der geleerden gegeven en Hij weet met de moeden een woord ter rechter tijd te spreken."

III. De derde zaak waarop wij acht moeten slaan is deze: *het is onze plicht te geloven, en ons geloof en vertrouwen op God te versterken.* Daardoor zijn voor een Christen drie voordelen te verkrijgen.

1. Dat is de weg waarin u altijd dauw op uw takken moogt hebben en waardoor u groen zult blijven, en vol van sap en vettigheid zult zijn.
2. Het versterken van ons geloof in God is de kortste weg om onze harten te vervullen met hoge beseffen en achting voor de liefde van Christus jegens ons. "U die gelooft is Hij dierbaar."
3. De versterking van ons vertrouwen op God is de meest uitnemende en kortste weg om een bestendige vreugde te hebben met voldoening en verlustiging, daar een Christen in de wereld is om vast op God te vertrouwen. Zij die geloven zijn het aan wie dit gebod is gegeven: "Verblijdt u in den Heere ter aller tijd."

Nu wij willen verder spreken over dit onderwerp, en zullen het terugbrengen tot deze twee vragen.

De eerste vraag is: welke invloed heeft gevoel op het versterken van ons geloof?

1. Het gevoel laat een Christen gewaar worden dat God dicht bij hem is en allen die in Hem geloven nabij wil zijn. Dit zal ongetwijfeld ons geloof in Hem buitengewoon versterken.
2. Gevoel heeft invloed op de versterking van ons geloof in God omdat het de oneindigheid van Zijn uitnemende liefde jegens ons ontdekt.
3. Gevoel versterkt het geloof in God, door ons te ontdekken hoe groot het vermaak en de voldoening is die gevonden wordt in de omgang met God. Indien wij daar meer van hadden, zouden wij ongetwijfeld meer naar Hem verlangen en ons meer in Hem verlustigen en meer troost vinden in Zijn gemeenschap, dan wij nu hebben.
4. Een vierde weg waarin wij zullen verstaan dat gevoel invloed heeft op de versterking van ons geloof en vertrouwen op God, is deze: gevoel ontdekt ons de onbepaalde vrijheid van Zijn liefde. O, was er iets of enige oorzaak in ons, dat Hem tot deze liefde bewoog, dat Hij zelfs Zijn leven voor ons aflegde? O zeker er was geen oorzaak in ons. Zijn liefde jegens ons was geheel vrij. Mag dit ons niet bemoedigen om te geloven en ons vertrouwen op God te stellen?
5. Er is een vijfde weg waarin gevoel ons geloof in God versterkt en het is deze: gevoel zal veroorzaken dat de Christen alle andere liefhebbers behalve Jezus Christus versmaadt en hen de liefde opzegt. Het gevoel ontdekt de mateloze schoonheid en uitmuntendheid die voor de ziel in Christus is, en dat maakt de gelovigen dood voor alle dingen hier beneden, en doet ze haar vertrouwen zetten op God alleen. O Christenen, indien er zoveel van de uitnemendheid van de dierbare Christus aan u ontdekt was, dat u moest uitroepen: *Wat heb ik meer met de afgoden te doen?* U zou ze van u kunnen werpen als een onrein kleet voor de mollen en de vleermuizen. O zoekt te leven onder een diepe indruk en bevassing van de uitnemendheid van deze genade des geloofs, opdat het de dierbare uitmuntendheid van Jezus Christus aan u mag ontdekken.

Nu, de tweede vraag welke wij u willen stellen en waarover wij wensen te spreken is deze: hoe kan een Christen weten dat zijn genietingen echt zijn? Bij de behandeling van deze vraag willen wij ook trachten het geloof van de oprechten te versterken. De reden waarom wij deze vraag voorstellen is deze: er zijn vele dingen welke een Christen ontmoeten die gelijken op genietingen van God, welke zeker niets anders zijn dan inbeeldingen en bedrog. Wij zullen enkele kentekenen en blijken voorstellen waardoor wij die genietingen welke slechts inbeelding en bedrog zijn, mogen onderscheiden van de genietingen welke ons geloof versterken.

1. Het eerste kenteken is dit: *vernederen deze genietingen welke u ontmoet u wel?* Dan zult gij, hoewel de vrije genade van Christus u verheft, toch laag kunnen bukken in het stof, in uw eigen gewaarwording. Indien het zo met u is, dan hebt u een bewijs dat uw genieting echt is en geen bedrog. Dit is duidelijk uit Jesaja 6:5, waar Jesaja, toen hij God zag, zeer nederig en klein

werd in zijn eigen oog en gevoel. Hij zei: "Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben, want mijn ogen hebben den Koning, de Heere der heirscharen gezien." Nu, dat was een bewijs dat zijn genieting echt was en geen bedrog.

2. Het tweede kenteken waarbij u kunt weten dat uw genieting echt en geen bedrog is, is dit: *zet de genieting die u ontvangt u aan om meer genietingen van God te zoeken?* Zoekt u naar God, als nieuwgeboren kinderen, zeer begerig zijnde om te drinken van de onvervalste melk van Zijn Woord? Dat is echt. Want onze genietingen die wij hier ontvangen verzadigen ons niet volkomen, maar zij zijn meer om onze eetlust en begeerte op te wekken, dan om onze eetlust te voldoen. De eerste dag van eens Christens volkomen verzadiging zal niet komen voordat de gezegende dag van de opstanding uit de doden verschijnt. "Ik zal verzadigd worden met Uw beeld als ik zal opwaken," Psalm 17:15.
3. Er is een derde kenteken waardoor wij mogen weten of de genietingen welke wij ontvangen echt zijn en het is dit: *u moet uzelf onderzoeken, welke kracht u door uw genietingen hebt tot doding van uw lusten en tot neerwerping van de bolwerken van uw verdorvenheid.* Indien uw genietingen u niet veel helpen tot deze plicht van doding dan moet u ze verdenken dat zij niets anders zijn dan inbeelding en bedrog.
4. Het vierde kenteken of blijk waardoor u uw genietingen die echt zijn kunt onderscheiden van die slechts bedrog zijn, is dit: *verlangt en begeert u zeer sterk dat allen die buiten zijn deelgenoten mogen worden met u van dezelfde genieting?* Verlangt en begeert u zeer sterk dat dezen die veraf zijn mogen nabij gebracht worden? Dan is het echt. Maar zekerlijk, indien u deze begeerte niet hebt, dan moet u uw genieting verdenken als niets dan bedrog en ijdelheid.
5. Er is een vijfde kenteken, waardoor u het verschil kunt zien tussen een wezenlijke genieting en die welke slechts bedrog is en het is dit: *voelt gij u meer opgewekt om aan de Gever van uw genieting te denken dan aan de gift zelf?* Indien het zo is, dan hebt u een merkteken dat uw genieting echt is. Maar als u tevreden neerzit en u vermaakt louter in de genieting, meer dan in Hem Die de Gever ervan is, dan is het een van beide, of uw genieting is niet echt, of u maakt er geen goed gebruik van. Daarom behoort u te arbeiden om te onderscheiden tussen uw genietingen die echt zijn en die welke slechts inbeelding en bedrog zijn. Doe dat aan de hand van de kentekenen wij u gegeven hebben.

IV. De vierde zaak in onze tekstwoorden waarop wij acht moeten geven is deze: *dat deze uitnemende en weergalozе liefde van Christus tot u een sterke bevestiging is van uw geloof en u behoort het als zodanig te erkennen.* Wij zullen enkele overwegingen

aan u voorstellen welke de gronden behoren te zijn van ons zieleven en van onze oefeningen in de genade des en blijken welke geloofs. Deze moeten voortvloeien uit de bevassing van de liefde van Christus tot ons.

1. De eerste overweging is deze: *deze liefde van God tot ons is een oneindige liefde.* Zijn liefde heeft geen grenzen. Zij is beide, weergaloos en onbegrensd. Moet dit u niet aanzetten om in de oefening des geloofs te zijn? Ik ben er van overtuigd, dat indien u eens kon komen tot het geloof dat Zijn liefde oneindig is, u niet veel moeite zoudt hebben in de toe-eigening van het geloof daarin.
2. Er is deze tweede overweging van Zijn liefde om u aan te zetten dat u veel bezig zult zijn in de oefening van de genade des geloofs. *Wees veel bezig in de beschouwing van de genade Zijner liefde en van haar onveranderlijkheid.* Helaas, als wij kennis maken met enige verandering in Zijn handelingen met ons, dan zijn wij gereed om dit besluit te trekken, dat Zijn liefde veranderlijk is. O, hoe nodig is het te komen tot het geloof dat Hij ten enenmale onveranderlijk is in Zijn liefde, dat er geen verandering noch schaduw van omkering in Hem is. Dit staat vast dat er geen verandering in Hem is, maar alle verandering is in ons. Wij zijn altijd veranderlijk. Wij zijn zo ongestadig als water, in alle onze wegen, voornemens en plannen.
3. De derde overweging van Zijn liefde, om ons aan te zetten dat wij veel bezig zullen zijn in de oefening en daden van geloof, is deze: *hij vestigde Zijn liefde eerder op ons dan op engelen, die schepselen waren van een veel verhevener natuur.* O, moet de overdenking daarvan niet veel invloed op ons hebben om ons aan te zetten tot ernstige daden van de genade des geloofs? "Want waarlijk, Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan", Hebr. 2:16. O, bewonder deze verborgenheid van de dierbare en oneindige liefde van Jezus Christus dat Hij zover Zich wilde neerbuigen, dat Hij neerkwam van de hemel, uit de boezem van de Vader, en om onzentwil op aarde stierf. En ziende dat Hij stierf, wilde Hij sterven voor mensen en niet voor engelen! Dit is ongetwijfeld een grote verborgenheid! En zeker, indien er iets in de persoon was geweest waarom Hij zijn liefde op hem vestigde, dan waren het zeker de gevallen engelen geweest en niet wij. Want wij lagen in onze onreinheid, en dat maakte onze persoon walgelijk. Wij waren geheel verontreinigd en ellendig. O, welk een weergaloze en onvergelykelijke verborgenheid van liefde!
4. De vierde overweging van Zijn liefde, welke ons mag opwekken om veel bezig te zijn in het overdenken van de daden en de oefening van de genade van geloof, is deze: *niettegenstaande al onze tergingen van Hem tot toorn en ongenoegen, blijft Hij dezelfde in Zijn liefde jegens ons.* Hoewel wij ons gedurig schuldig maken aan verfoeilijke gruwelen en lasteringen tegen Hem, toch

blijft Hij dezelfde en Hij heeft een behagen in het betonen van Zijn genade aan ons. Moet dat niet onze begeerten naar Hem aanzetten en opwekken, opdat wij naar Hem zullen vragen?

5. De vijfde overweging van Zijn liefde, die ons moet aanzetten om veel bezig te zijn in het zoeken van de oefening van geloof, is deze: *de liefde van Christus is een eeuwigdurende liefde*. Zij is even oud als Hijzelf. Deze liefde is zo oud als de Oude van dagen. Zelfs eer de bergen geboren waren en de hoeksteen van de wereld was gelegd, waren Zijn vermakingen met de mensenkinderen, en was Zijn liefde tot hen. Dit is zeker dat de oudheid en de eeuwigheid van Zijn liefde alle gronden van wantrouwen mogen wegnemen.

Laten wij gebruik maken van de leer welke uit onze tekstwoorden voortvloeit. Zij die zuchten onder hun zonden en onder hun geestelijke onwetendheid van God, moeten veel zoeken bezig te zijn in de beschouwing van Zijn liefde die Hij nu heeft, en die Hij tot hen heeft gehad van eeuwigheid. Ziende dat Hij zo'n zorg voor hen heeft, en al hun zaken heeft uitgericht, zo zal Hij ook het werk van hun verlossing volmaken, en Hij zal hen veilig door deze woestijn en door dit land van donkerheid heen helpen. Ik zeg, zij mogen zich troosten met de gedachte dat de dag van hun eeuwige verlossing nadert.

Wilt u weten waaruit uw ongeloof en wantrouwen jegens God oprijzen? Het is uw schrikbarende onwetendheid van Hem. O die verfoeilijke onwetendheid die er is onder de belijders in dit geslacht! Ik denk dat er nooit meer praktikale onwetendheid van God was dan nu. U behoort te onderzoeken om meer te weten van Hem met Welke u te doen hebt, opdat Hij u niet overvalle in het midden van uw blindheid, en u niet gelijk een brullende leeuw in stukken scheure, wanneer er niemand zal zijn om u te verlossen.

O gedenk aan uw Schepper in de dagen uwer jonkheid, opdat u niet omkomt op de weg! Onze gezegende Heere Jezus daalt soms zo ver af tot een zondaar, als nodig is om hem in het geloof te bevestigen. Is dit geen wonderlijke neerbuiging in Hem?

Wij zullen eerst de dingen voorstellen die nodig zijn aan iemand bij wie de grondslag van zijn geloof alleen gebouwd is op wat hij ondervindt.

- Zo iemand mist dat bijzondere getuigenis dat gegeven wordt aan iemand die gelooft op de belofte, zoals Christus hier tot Thomas zegt: "Omdat gij Mij gezien hebt, zo hebt u geloofd; zalig zijn zij die niet zullen gezien hebben en nochtans zullen geloofd hebben." Vat hieruit moed, dat u moet geloven op de absolute en eenvoudige belofte van God, zowel als op gevoel en uitlatingen.
- Ik wil dit zeggen tot hen die de grondslag van hun geloof gebouwd hebben op gevoelige uitlatingen, dat het geloof van zo iemand van korter duur is als het geloof van iemand die rust in de volstreekte belofte en op het Woord van God.

- U behoort er dit gebruik van maken, dat u moet arbeiden en er naar moet staan uw geloof vastgesteld, bevestigd en gebouwd te krijgen op God, opdat u Hem mag ondervinden te zijn een schild voor u in de dag der bezoeking en van bittere tegenspoed.
- Daarom willen wij u aansporen om te komen tot die edele en buitengewoon nuttige oefening, dat u mag wandelen meer door geloof dan door gevoel. Het staat vast dat de grondslag van gevoel meest onzeker is, en slechts een zandgrond is voor geloof. Het gevoel is ook zeer veranderlijk en onderworpen aan verwisselingen. Daarom zal het 't beste voor u zijn op God alléén te bouwen.

Wij geloven dat die dag nadert en nabij is wanneer uw geloof zal wegvlieden, en niet meer zal zijn. Dan zullen wij niet meer wandelen door geloof maar door aanschouwen. Dan zal geloof overgaan in vervulling, hoop in bezit en dan zult u in aanschouwing neerzitten en u eeuwig troosten in de overwinning en zegepraal van geloof en hoop. O, wees er van verzekerd dat die dag nadert en wees getroost in de hoop en de verwachting dat die dag nabij is, wanneer de dood verslonden zal zijn tot leven, en het graf tot overwinning, en u zult opgenomen worden tot dat Hoger Huis, waar u eeuwig zult zijn, door alle eeuwen van een lange eeuwigheid heen, om de schoonheid en de heerlijkheid des Heeren te aanschouwen.

Zal dat niet een dag van vreugde en blijdschap voor u zijn, wanneer wij niet meer wandelen zullen door geloof en hoop, maar door aanschouwen en genieting? Dan zult u uzelf eeuwig in Hem mogen verlustigen en Hij zal Zich verlustigen in u.

Dit is zeker dat de tong niet kan uitdrukken het uitnemende van dat leven dat Boven is. Maar geloof mij, u zult het eerlang genieten. Nu, wij vrezen wanneer wij daarover spreken, dat wij door het vermenigvuldigen van woorden, de wetenschap zullen verduisteren. Maar troost uzelf hiermee, dat het niet lang meer zal duren dat u uit eigen ervaring de liefelijkheid en de uitmuntendheid van dat leven zult kennen. Laten nu uw verlangens uitgaan in begeerte naar dat leven.

Wij zullen nu niet verder spreken, maar wij begeren dat Christus deze woorden wil doen inslaan in uw hart, als een nagel in een vaste plaats. *Laat alleen Hij, Die daartoe machtig is, het doen. Amen.*

ZESDE PREEK

Daarna wies Ik u met water, en Ik spoelde uw bloed van u af, en zalfde u met olie.

Ezechiël 16:9.

Onze tekstwoorden mogen een mens, in wie de genade van God is, vernederen, want hij kan daarin duidelijk zien, hoe hij in gemeenschap met Christus gebracht is, en hoeveel hij aan Hem verplicht is vanwege Zijn vrije liefde, welke Hij overvloedig aan hem heeft betoond. U kunt dit in vier opzichten beschouwen.

- Ten eerste. Die personen die iets van de genade Gods in zich hebben, kunnen niet pochen op hun afkomst, niet op hem die hen gewon, noch op haar die hen droeg. Waarom niet? Uw vader was een Amoriet en uw moeder een Hethietische. Ook kunnen zij het niet verwachten van hun vrienden, zoals velen doen. Maar de Heere zegt: "Toen Ik op u zag, zag Ik niemand om iets goeds voor u te doen. Maar hoewel engelen en mensen niet naar u omzagen, heb Ik naar u omgezien, toen Ik u bij de hand nam, en u waste met water en u zalfde met olie."
- Ten tweede. U hebt geen reden te pochen op uzelf in dit opzicht, dat u ooit enige godsdienst had totdat Christus ze u gaf. Hij die ooit enige geestelijke dingen uit uw mond hoorde, vóór dat Christus u gaf te spreken, moet nog geboren worden. Wij waren geheel onkundig en vervreemd van God. U lag vertreden in uw eigen bloed, tot op de tijd dat Christus bij u voorbijging en Hij medelijden met u had. Toen waste Hij u met water en spoelde uw bloed van u af, en Hij zalfde u met olie.
- Ten derde. U kunt niet roemen op uzelf in dit opzicht, dat ooit iemand u hoorde bidden tot God. Zij zijn nog niet geboren die u ooit uw knieën voor Hem zagen buigen, totdat Hij de Geest der gebeden en smeking en op u uitstortte. U kunt niet om genade pleiten wegens vader of moeder, noch wegens bloedverwanten, vrienden of bondgenoten. Al uw voorouders waren van nature vreemdelingen van God, en daarom kunt u voor het toekomstige niet anders zien en verwachten dan het rechtvaardige oordeel en de toorn van God. Toen Hij bij u voorbijging, was u vuil, naakt en bloot en geen oog had medelijden met u. En toch waste Hij u met water, en Hij zalfde u met olie, en Hij breidde Zijn vleugel over u uit.
- Ten vierde. U lag weggeworpen als een onrein ding, dat geen plaats in huis waard was. Maar toen de Heere u gewassen had, zeide Hij: *"Ik wil u niet los en hulpeloos laten. Ik heb u eerst gewassen. Ik wil ook met u in een verbond komen, en gij zult de Mijne worden. En zo dat u niet gerust kan stellen, zo zweer Ik u dat Ik met u in een verbond kom. Maar niettegenstaande dat verbond, hebt gij het evenwel verbroken. Maar u durft niet in uw hart te zeggen dat Ik ooit het verbond met u verbroken heb! Ik zwoer met de eeuwige eed van Mijzelf, dat zo spoedig als Ik met u in een verbond kwam Ik een afkondiging door hemel en aarde deed uitgaan die aldus*

luidde: Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods, tegen Mijn bondsvolk?"

Ik zalfde u met olie, alsof Hij wilde zeggen: er was geen lid aan uw gehele lichaam of Ik zalfde het en Ik maakte het vaardig en bekwaam tot uw loop, tot het einde toe, opdat u niet zoudt vertragen. U zult lopen en niet moede worden, u zult wandelen en niet mat worden, want Ik zalfde u met olie.

Hier in het achtste vers hebt u het verbond zelf. "Als Ik nu bij u voorbijging, zag Ik u, en zie, uw tijd was de tijd der minne; zo breidde Ik Mijn vleugel over u uit en dekde uw naaktheid, ja Ik zwoer u en kwam met u in een verbond, en gij werd de Mijne."

En in het negende vers hebt u het wezen van het verbond: "Daarna waste Ik u met water, en Ik spoelde uw bloed van u af, en zalfde u met olie." Dit is het wezen van het verbond der genade, het wegwassen van onreinheid en schuld. "Was mij wèl van mijn ongerechtigheid, en reinig mij van mijn zonde," Psalm 51:4. Het wegspoelen van het bloed ziet op de uitgebreidheid van het verbond der verlossing, wat inhoudt de volkomen vergeving van alle schuld. Dit wassen betekent de genade van Zijn Geest, en is de weg tot het ontvangen van genade. Het is alsof Hij zegt: "Ik gaf u genade, toen noch uw vader noch uw moeder ze aan u kon geven. Ik gaf u de grootste zekerheid van Mijn liefde; Ik zwoer u met de eed van Mijn verbond." En werkelijk, vóór dit verbond werd gesloten, was er vijandschap en haat tussen God en u. Christus zegt als het ware: *u durfde God niet aanzien, vóór u door Mij tot Hem kwam, vóór Ik u met water waste, en Ik u reinigde.*

U mag hieruit enkele gevolgen trekken.

1. De eerste zaak is deze: de personen die zo gewassen werden, waren zij die zoveel schuld op hun ziel hadden, als zij bekwaam waren te dragen. Zij waren zo overladen met schuld, dat zij waren weggeworpen op het open veld. Nochtans zegt Christus: *"Ik wil u wassen met water en u reinigen van uw bloed en onreinheid."*

2. De tweede zaak is: de Persoon door Wie zij zo hoog werden begunstigd, is Jezus Christus, de Zaligmaker van de verloren wereld. Hij Die hun deze weldaad schonk is de rechter van de volken der wereld. "Toen Hij bij u voorbijging, zag Hij u, en zie, uw tijd was de tijd der minne; zo spreidde Hij Zijn vleugel over u uit en dekde uw naaktheid." Hij is het Die macht heeft de zonden te vergeven en de ongerechtigheid te bedekken. Hij is het Die u waste met water, en u zalfde met olie. Hij is het Wiens voorrecht het is ongerechtigheden, overtredingen en zonden te vergeven, hetwelk onmogelijk is te doen door de mensen.

3 De derde zaak is: u hebt op te merken welke voorrechten en gunsten aan deze personen verleend worden.

- Ten eerste: de wassing met water. "Toen waste Ik u met water."

- Ten tweede: de vergeving van zonde aan de ziel. "Ik spoelde uw bloed van u af."
- Ten derde: hun zalving met olie, welke is de genade van de Geest. U bent de persoon die begunstigd is door Christus. U lag onder een groot gewicht van schuld, u was geheel verstoken van de genade Gods, en toch wil Christus u wassen.

Onze Heere Jezus Christus heeft ervaring in de meest hopeloze gevallen, in de gevaarlijkste kwalen. Al is het geval ook nog zo hopeloos, evenwel is het niet moeilijk voor Hem om u te genezen. Hij weet hoe Hij goed werk moet maken in het meest hopeloze geval in de wereld. Het is genoeg bekend, indien het maar genoeg geloofd werd. Hij is de eeuwige wijsheid van de Vader. Hij is de kracht Gods; het is genoeg indien Hij wil. Hij heeft de meest gepaste middelen voor alle kwalen. Hij bezit verstand en heeft ervaring van de meest droevige en hopeloze gevallen waarin een Christen ooit kan komen. Hij heeft vele duivelen uitgeworpen en menige ziel overwonnen. Hij heeft zowel bekwaamheid als ervaring.

Er zijn de volgende drie hopeloze gevallen waarin een kind van God kan komen.

1. Het eerste hopeloze geval waaronder een gelovige kan verkeren is: *een buitengewone onwilligheid, waarvan hij niet durft zeggen dat hij daarover ooit berouw had.* Ook kan hij niet zeggen dat die toestand hem ooit van zijn nachtrust beroofde. Daar is een stille rust en geen bekering; een stille schuld en geen berouw. Maar Jezus Christus weet zeer wel hoe Hij in die toestand moet beginnen, en ook weet Hij hoe te genezen. "Hij is verhoogd tot een Vorst en Zaligmaker om Israël te bekeren." Het is alleen Jezus Christus Die berouw en bekering kan geven.

Dan zegt de zondaar: *helaas, mijn zonden zijn groot en zwaar.* Nu, op deze tegenwerping zegt de Heere: hoewel uw zonden groot zijn, laat u door Mij overreden. Ofschoon uw zonden groot zijn en diep gekleurd, laten ze zijn als karmozijn, laten ze nog zo groot en grievend zijn, Ik zal ze wit maken als sneeuw. Nu, ik zeg, hoewel u niet weet wat in zo'n toestand te doen, toch heeft onze gezegende Heere Jezus een grote bekwaamheid in zulke hopeloze gevallen. "Komt," zegt de Heere: "Laat ons tezamen richten". Ik ben de verhoogde Vorst van Israël, om bekering te geven en vergiffenis van zonden.

2. Het tweede hopeloze geval waarin een gelovige kan komen is dit: *als een ziel niets kan vinden om hem van zijn armoede te verlossen; wanneer hij geen tweestrijd vindt in zijn gemoed, en geen sterke strijd gewaar wordt in zijn geest, is hij ver van de overwinning.* Ja, hoewel u een wet in uw leden vindt, die strijdt tegen de wet uws gemoeds en u gewaar wordt in uw binnenste, een deel voor Christus en een deel voor de duivel strijdende tegen elkaar, wanneer er een wet in uw leden is die u gevangen leidt tegen de wet uws gemoeds, maar u geen sterke

weerstand meer kunt doen, is die toestand ver van de overwinning over het lichaam des doods. Gods volk kan in zo'n toestand komen, dat de genade niet werkt, en verdorvenheden de overhand over hen krijgen. Christus heeft zeker een voorzienige hand in de beschikking van zo'n geval en toestand. Hij kan met een goed doel deze ervaringen toelaten in het hart van Zijn eigen volk, opdat eindelijk de vijandschap tussen het vlees en de geest duidelijk aan de dag kome. In één woord, Hij mag in de uitdeling van genade zoveel in uw hart geven, als u nodig hebt om al uw dagen aan de troon der genade gehouden te worden. Niemand, dan alleen Christus heeft bekwaamheid om over onze toestand te oordelen.

3. Het derde hopeloze geval waarin een gelovige ziel kan komen is: *hij mag overtuigd zijn van zonde, en de schuld daarvan gevoelen, en licht over zijn toestand ontvangen, en de vrije genade Gods vinden, en hij mag de gerechtigheid door Jezus Christus Hem toegerekend zien, en wanneer hij eenmaal zo ver gekomen is, dan kan hij het zoeken naar doding van zonde gaan verzuimen en eindelijk denken dat hij daarom niet meer behoeft te bidden.* Dit is zeker dat die toestand een struikelblok wordt voor de wereld, en zeer gevaarlijk is voor de persoon die in zo'n toestand verkeert. Het is een van de sluwe listen van satans overleg. Ik ben er van overtuigd dat de ervaring ons leert dat het zo is. Maar ik mag zeggen dat onze gezegende Heere Jezus bekwaamheid en ervaring heeft om zo'n geval en gesteldheid te behandelen. Hoewel het in onze ogen hopeloos mag schijnen, toch is het zo niet voor Hem. Hij is oneindig verheven boven allen, en Hij is Iemand Wiens verstand nooit faalt. Hij kan zo'n hopeloos schijnend geval bij de eerste aanblik genezen.

Maar in u te verlossen uit die toestand, wil Hij dat u de weg van het Evangelie volgt, en die is: dat vrije genade in het hart moet worden gewerkt door geloof. Het geloof is het enige middel waardoor in dat geval genezing kan worden verkregen. Indien wij het zo mogen zeggen, geloof heeft alle overwinnende kracht in zich, zoals van Jakob wordt gezegd: "Ja hij gedroeg zich vorstelijk tegen de Engel en overmocht hem; hij weende en smeekte Hem. Te Bethël vond Hij hem, en aldaar sprak Hij met ons." Wanneer u toegerekende gerechtigheid door Jezus Christus verkregen hebt, dan is het zeker niet aan u geschonken met het oogmerk, dat u gerust en lui zoudt worden. Nee, u behoort vaardig te blijven en te waken in de gebeden. U moet God vrezen, en Zijn goedheid gedenken in uw verdere dagen. Wanneer vrije genade door de wereld gaat en u daarvan iets ontvangen hebt, dan moet u er zorgvuldig over waken, en het naarstig bewaren opdat u er geen misbruik van maakt.

4. Er mogen sommigen zijn die nu zeggen: *helaas, mijn geval is zo hopeloos, dat ik vrees nooit zalig te zullen worden.* Wij willen tot dezulken alleen dit zeggen: er is hoop aangaande die zaak en aangaande uw zaligheid, indien u uw toestand in Christus' hand stelt. U behoort uzelf met uw toestand tot te Hem

wenden, of Hij voor u pleiten wil. Hij is de Voorspraak der rechtvaardigen Die aan de rechterhand des Vaders geduriglijk intreedt, nu in de hemel, om Zijn volk aangenaam te maken. Daarom, laat dit u troosten en bemoedigen bij de hopeloosheid van uw toestand, daar geen geval of toestand, hoe droevig het ook is gesteld, hopeloos is in de ogen van Jezus Christus, met Wie wij te doen hebben.

5. Ik weet dat er sommigen zijn, die zeggen: *helaas, ik weet niet of ik mijn geval in Christus' hand durf stellen*. Tot dezulken wil ik alleen dit zeggen: ja, u mag het doen, u mag uw toestand wettig in Zijn hand geven. U mag zeker het gewicht van uw eeuwige zaligheid op Hem leggen. Hij is een vast Fundament, en die op Hem bouwt zal niet beschaamd worden. Ik zeg dan, u mag met vertrouwen uw toestand aan Christus opdragen, zoals een gebroken schip aan land komt.
6. Ik wil dit zeggen tot alle personen die begeerte hebben het op Christus te wagen, dat er nog hoop is aangaande uw zaligheid. Ik bid u, versta mij niet verkeerd. Ik spreek zo niet om enig hopeloos geval licht te doen schijnen, want dat is ons doel niet. Want ik heb medelijden met een Christen, wie hij ook zij, die in een kwade conditie verkeerd en er geen besef van heeft. Maar wat wij zeggen heeft ten doel, dat Christus werk van u mag krijgen en dat u gebruik van Hem maakt in het werk van uw eeuwige zaligheid.

In de tekstwoorden: "*Daarna waste Ik u met water,*" zijn drie bijzondere zaken op te merken.

- *De eerste zaak is deze, dat Jezus Christus geestelijke kwalen wil behandelen, en arme schepselen wil helpen*. Hij is een uitstekend Geneesheer. Hij kent de kwaal en weet hoe Hij ze genezen moet. En indien wij zo mogen spreken, Hij is in Zijn bekwaamheid niet ongenaakbaar of heerszuchtig, maar u mag Hem vrij aanspreken. O, zullen deze eigenschappen deze uitnemende Geneesheer niet bij ons aanbevelen? Hij is niet alleen goed en bekwaam, daar voor Hem geen geval of ziekte hopeloos is, maar ook laat Hij Zich gemakkelijk vinden en Hij is blij als zieken tot Hem komen om hulp. Toen Hij de kinderen Israëls zag, wentelende in hun bloed, toen zeide Hij tot hen: *Leeft!* Ik zeg u, die goede Geneesheer is bereid om kennis te nemen van toestanden en gevallen van arme schepselen, zelfs wanneer zij alle hoop hebben opgegeven. In Joh. 6:37 zegt onze gezegende Heere Jezus: "Die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen." Er is nooit iemand geboren die kan zeggen, dat Hij ooit een weigerend antwoord van Hem ontving op zijn smeekschift. De reden daarvan is dat Christus de bede hoort. En hun problemen zijn zodanig dat niemand anders ze behandelen wil. Er is zelfs niemand die met hen te doen heeft. Een harde behandeling zullen zij ondervinden, indien zij niet tot Hem komen. Hij weet dat duivels verlot gekregen hebben om hen te plagen, en

niemand zou medelijden met hen hebben, zo Hij geen medelijden met hen had.

- De tweede zaak is deze, *dat Jezus Christus hen wil behandelen, die Hem dikwijls beledigd en afgewezen hebben.* Zijn stem kwam tot de bruid zeggende: "Doe Mij open, Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duive, Mijn volmaakte." Maar zij antwoordde Hem met deze belediging: "Ik heb mijn rok uitgetogen, hoe zal ik hem weder aantrekken? Ik heb mijn voeten gewassen, hoe zal ik ze weder bezoedelen?" Hoogl. 5. O, zo'n ontaard antwoord kreeg Hij van haar. O, trage bruid, kunt u uzelf niet opwekken, dat u zover gaat, als uw eigen huis lang was? O, denkt u dat Hij ooit weer naar haar zou omzien? Hij liet haar ver achter, en toch liet Hij Zich weer van haar vinden, nadat zij door anderen hard behandeld was.
- De derde zaak is deze, dat u mag zien dat de Zoon van God gewillig is iemands omstandigheid ter hand te nemen, zelfs van zo iemand die Zijn Evangelie en dienst veracht heeft, menig goed gebed heeft verzuimd en vele goede preken heeft licht geacht. Er is een groot getal van moordenaars en onheilige mensen, die het leven van de Zoon van God zoeken en tegen Hem samenzweren. En toch zegt Hij: *"U die Mijn hartebloed gezocht hebt, indien u deze dag de genade Gods wilt aannemen, zo ben Ik nu even gewillig ze aan u te geven, als Ik ooit tevoren was."*

O, Christenen, stelt uw geval in Zijn hand, Hij wil naar u horen en Zijn oor zal opmerkende zijn op de stem uwer smekingen. Wanneer het mensen vermoeit naar u te horen, gaat dan tot Hem en Hij wil naar u horen en Hij zal niet vermoeid worden. Zo alle leraars uit het hele land vermoeid zullen worden van naar u te horen, dan zal Hij toch gewillig zijn uw hopeloos geval te behandelen. Weet dit, dat Christus heden gewillig is uw nood ter harte te nemen, hoe hopeloos het er ook uit mag zien. Wees dan gewillig het aan Hem toe te vertrouwen.

Komt tot dit besluit dat u uw zaken in de handen van Christus zult stellen. U zult nooit een verkeerde gedachte in Hem vinden, en nooit een afkerige blik van Hem ontvangen. Wanneer er een ijdele lust in uw hart oprijst dan zult u een boodschap hebben bij de troon van God, en u zult daar blijven liggen, totdat u die lust onderworpen en gedood hebt gekregen.

Maar de beste onder u is zeer onwillig om tot Christus te gaan. Daarbij komt nog dat wij ons zelf te veel toegeven, en dat wij geen begeerte hebben om onze toegeeflijkheid te kruisigen. Behoorden wij niet vele uren van de dag, die nu in ledigheid doorgebracht worden, te gebruiken om onze noden aan Christus te vertellen? Maar het is zeer moeilijk dit werkelijk en vast te geloven, en het bevestigd te krijgen in ons hart, dat Jezus Christus al onze dienst waardig is.

A. U mag opmerken dat het een voorrecht en de waardigheid van gelovigen is, niet alleen dat hun schuld is weggenomen, maar ook dat ze de bewustheid van vergeving in hun eigen hart hebben ontvangen. Dat is beschreven in de woorden: "Daarna waste Ik u met water, en Ik spoelde uw bloed van u af, en zalfde u met olie." Het is zeker een heerlijk voorrecht van het kind van God wanneer hij vrije kwijtschelding van zijn schuld als zijn voorrecht kent.

B. U mag hieruit ook opmerken dat de gelovige vergeving van zonden heeft ontvangen, en de bewustheid daarvan in zijn hart geschreven vindt.

- Die verzekering is in de eerste plaats een volkomen vrede en blijdschap in het hart, zoals duidelijk is uit Jesaja 26:3, "Het is een bevestigd voornemen, U zult allerlei vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd."
- In de tweede plaats hebben zij vrede der consciëntie in het bewustzijn van vergeving. Zij hebben zo'n vrede in hun consciëntie, die voortvloeit uit het verbond der genade. Zij hebben de blijdschap van de Heilige Geest. Zij hebben een eeuwige vertroosting, en dit is een zoete en aangename gesteldheid. Zij die deze vrede ontvangen, hebben de witte keursteen en de nieuwe naam, hetwelk betekent vergeving van zonden en bewustheid van de kwijtschelding. Geloof mij, er is geen volkomen vrede zonder deze verzekering van vergiffenis. Zo u eens deze vrede ontvangt, hoeft u niet meer bevreesd te zijn.

Maar zegt u, *als de dood komt dan wordt een kind van God verschrikt*. Maar ik zeg u dat geen dood, hel of wet, noch enig ding de mens, wiens zonde vergeven is, en die er bewustheid van heeft, verschrikken kan. Nu, wanneer de dood een mens, wiens zonden vergeven zijn, wil verschrikken, zegt hij: *ik zal u ter dood brengen*. Nee, zegt de persoon wiens zonden vergeven zijn, maar door Christus zal ik triomferen, en ik zal dat lied der overwinning zingen: *"Dood waar is uw prikkel, hel waar is uw overwinning?"*

Op een andere tijd zegt het graf tot een Christen, die pardon heeft ontvangen: *ik zal u in het stof verteren*. Maar die mens antwoordt: *mijn Hoofd Jezus Christus is opgestaan, en zo zal ook ik opstaan*. De Christen wiens zonden vergeven zijn zegt: *o dood, wat kunt u doen? O graf, wat kunt u doen? Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het Die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt? Christus is het Die gestorven is, ja wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt. Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking of benauwdheid of vervolging of honger of naaktheid of gevaar of zwaard? Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem Die ons liefgehad heeft.*

Het is hier alsof de mens die vergeving ontvangen heeft, tot de dood zegt: *u mag nu met mij twisten, maar zwijg tot ik voor God verschijn, want dan zal tot mij gezegd worden: "Welaan u goede en getrouwe dienstknecht, ga in, in de vreugde uws Heeren."*

Want, zegt de mens die pardon gekregen heeft: "Ik ben niet onder de wet, maar onder de genade." Hij is er dankbaar voor, niet alleen om de wet te hebben als een regel van gehoorzaamheid, maar de man of vrouw die het Evangeliepardon ontvangen heeft is daardoor ook verlost van de veroordelende kracht van de wet.

C. U kunt uit onze tekstwoorden ook opmerken welke voorrecht in de plichten liggen van de mens wiens zonden vergeven zijn. Christus neemt hun plichten vriendelijk en met volle genegenheid van hun hand aan, al zijn zij ook nog zo gebrekkig in hun eigen ogen en in de ogen van de wereld. Christus zal Zijn woord voor hen geven in de hemel, en Hij verheft hun dienst meer dan die van hen die offerden op de gouden altaar. Wanneer Christus gebreken vindt in de gebeden van Zijn eigen volk, dan helpt Hij hen. En wanneer Hij het hart van de Christen uit het lid vindt in het waarnemen van het gebed, dan voegt Hij hart en gebed tezamen.

Het komt voor, dat iemand die nooit tot deze praktijk is gebracht, toch lange tijd is gebonden in banden van de dood, maar niet waarlijk gewond is in zijn consciëntie, zodat hij nooit zag in het aangezicht van zijn schuld der zonde of van wat hij om zijn schuld waardig is. O, zegt zo iemand, zo u wist hoe ellendig ik mij gevoel. Ik gevoel Gods toorn die over mijn ziel hangt, alsof ik hing over de rand van de bodemloze put. Nu, ik zeg u, dit is Gods beschikking over u, vóór dat u vergeving bekend gemaakt wordt. Maar in het einde zal toch tot u gezegd worden: "Welaan gij goede en getrouwe dienstknecht." En deze woorden: "*Zoon, wees welgemoed, uw zonden zijn u vergeven.*" Nu, wanneer de verschrikkingen Gods zich tegen u opmaken, dan kan dat de weg zijn om u bekend te maken met vergeving van zonde en van kwijschelding van uw schuld. Wanneer vergeving van zonde wordt afgekondigd en geschonken, dan wordt een zondaar die begenadigd wordt, een edel getuige van God, zoals hij doet met Zijn leraars. God zal hen geven dat zij de hoogst verheven mens die op de wereld is, in het aangezicht kunnen zien, en dan zal hij hem vertellen dat hij niets is dan ijdelheid, dat hij een verwelkende ijdelheid der ijdelheden is en een kwelling des geestes.

Er kan soms veel afwisseling zijn in het leven van een gelovige. Iemand kan zeggen: ik heb een tijdlang kracht ontvangen zodat ik vroeger geloven kon. Ik zeg u, zie terug op de Bron waaruit u het ontvangen hebt, en dat zal u leren voorzichtig te wandelen. Er is niets dat de ziel gelukkig kan maken, dan alleen Jezus Christus. Hij kan de ziel lokken, en haar daarna in de woestijn leiden en aldaar naar haar hart spreken. Maak van alles wat gezegd is gebruik en leer niet te angstig te zijn over uw toestand, en daaraan niet te wanhopen. Want het bloed des verbonds kan de zonden vergeven, zowel na de bekering als daar vóór. Ik wil u hiertoe aansporen, dat u uw noden zult overzien en alles aan de zorg van Christus aanbevelen. Ja, aan Hem voor Wie geen geval of kwaal hopeloos is, hoewel het hopeloos is voor onszelf. Amen

ZEVENDE PREEK

Gepreekt op de sabbat, na het houden van het Avondmaal, te Bothwell en ná de preek over Ezechiël 16:9.

Zoon, wees welgemoed; uw zonden zijn u vergeven. Mattheüs 9:2b.

Indien hier geen anderen waren, om de preek te horen, dan zij, tot wie Christus deze woorden mag spreken, ik vrees, dat wij een zeer kleine gemeente zouden overhouden. Heeft Christus dit gezegd tot u? En tot u? Laat ieder het in zijn eigen hart zichzelf afvragen, of Hij dit woord tot u gesproken heeft: *Uw zonden zijn u vergeven.*

Er is een vijfvoudige schuld, die Christenen bij God hebben, die zij nooit in staat zullen zijn, te betalen.

- De eerste is: *de schuld van zonde*. Het staat vast, dat niemand van u ooit in staat zal zijn, deze schuld te betalen. Maar u kunt de rekening wel vereffenen, zodat u nooit gevorderd zult worden tot betaling. Onderteken de wet aan Christus en Hij zal het Evangelie aan u ondertekenen.
- De tweede is: *de schuld van plichten*. Deze schuld zult u nooit kunnen betalen. Want indien u zou neerzitten en veertig jaar wenen en u zou ook zolang vasten, u zou deze rekening niet kunnen voldoen. Ja, indien wij ooit in de hemel zullen komen, moeten wij binnengaan met deze woorden op onze lippen: *dat wij onnutte dienstknechten zijn in alles dat wij gedaan hebben.*
- De derde is: *de schuld van liefde*. O Christenen, zult u ooit in staat zijn, de schuld van liefde te betalen aan Christus? Zult u kunnen betalen de liefde, waarmede Hij u heeft liefgehad?
- De vierde is: *de schuld van voornemens*. Ik vrees, dat velen van u nooit hun schuld van voornemens en beloften aan God zullen betalen. Laat ik het u zeggen, God zal de twist van een verbroken Verbond aan velen van u wreken. Er zal een vloek komen en die zal de huizen van degenen, die valselijk zweren, binnentreden. "Ik zal een snel Getuige zijn tegen degenen, die valselijk zweren", Mal. 3:5.
- De vijfde is: *de schuld van lof*. Denkt u die ooit aan Christus te kunnen voldoen? Vraag Abel of hij die schuld betaald heeft, hoewel hij de eerstgeborene is van de mensen, die de Heere is begonnen te prijzen. Hij zou zeggen: ik ben pas begonnen. Nu, Christenen, meent u ooit deze schuld aan Christus te kunnen voldoen?

In het begin van dit hoofdstuk wordt de geschiedenis beschreven van een zieke man, die tot Christus werd gebracht. Deze geschiedenis wordt meer omstandig beschreven door Markus en Lukas. Er is één zaak, die door hen allen is aangetekend, te weten: dat zij de zieke man vóór Christus neerlieten van het dak van het huis en toen Hij hun geloof zag, zei Hij tot de man: *"Zoon, uw zonden zijn u vergeven"*. Merk op, dat, wanneer geloof niet door de beletselen kan

heenbreken, het dan opstijgt, de hindernissen achter zich laat en niet rust vóór het Christus en Zijn genade bereikt heeft. Nu, het is een dierbaar woord, wat deze man van Christus ontvangt: "Zoon, wees welgemoed, uw zonden zijn u vergeven".

In deze woorden zijn zes dingen op te merken.

1. Dat Christus in vrijmachtig welbehagen op zekere tijden en bij bijzondere gelegenheden aan gelovigen het bewustzijn schenkt van de vergeving van hun zonden. Zo doet Hij hier bij deze zieke man, op dezelfde tijd: "*Uw zonden zijn u vergeven.*"
2. Vergeving van zonden is een voortreffelijke grond van troost: zo zegt Christus tot die man: "*Wees welgemoed.*" Iemand, wiens zonden zijn vergeven, mag goedsmoeds zijn en zingen. Want Christus zegt tot hen: "Sta op, Mijn vriendin, Mijn schone en kom. Want zie, de winter is voorbij, de plasregen is over, hij is overgegaan. De bloemen worden gezien in het land, de zangtijd genaakt en de stem der tortelduif wordt gehoord in het land." Wanneer uw zonden vergeven zijn, kunt u zelfs in de gevangenis zingen.
3. Er is een zoet gezelschap bij de vergeving van zonden. Ik zal alleen deze noemen:
 - Daar is aanneming. Christus zegt: *zoon*
 - Er is troost: "*Zoon, wees welgemoed, uw zonden zijn u vergeven.*"
 - Er is vastheid. Want het woord in de oorspronkelijke tekst betekent duurzaamheid. Dit en ander gezelschap ontmoeten wij bij de vergeving van onze zonden.
4. Christus is dikwijls milder in Zijn antwoorden, dan wij behoeftig vragen in ons bidden. Deze man zocht lichamelijke gezondheid en Christus voegt er nog dit dierbaar woord aan toe: "*Uw zonden zijn u vergeven.*" Hij geeft mild en verwijt niet.
5. Een Christen, die de vergeving heeft gekregen, zoekt veelal niet om vermeerdering van de weldaad, door gepaste vreugde en troost te genieten, zoals hij behoort te doen. Daarom gebiedt Christus die man, versterking van de weldaad te zoeken in blijdschap en troost: "*Wees weigemoed.*"
6. Bedenk, dat het zeer moeilijk is voor een Christen, om te komen tot verzekering en tot het vaste vertrouwen in de vergeving van zijn zonden. Daarom gebiedt Christus die man, om bevestigd te worden in het geloof van de vergeving van zijn schuld.

Nu, vóór wij komen tot de woorden, willen wij u zeven zaken voorstellen, die door u moeten worden overwogen.

- Ten eerste. Er is onderscheid tussen de vergeving van de zonden en de kennisgeving daarvan aan de persoon.
- Ten tweede. Er is onderscheid tussen de kennisgeving van het pardon en de toepassing daarvan. Een ziel kan zijn als David, aan wie de vergeving werd

bekend gemaakt door Nathan en evenwel bidt hij om de toepassing in Psalm 51.

- Ten derde. Er zijn velen, die zich het pardon toe-eigenen, vóórdat God het geeft. Ja, velen vergeten hun zonden vóór God ze vergeet. Velen lezen een vals afschrift van vergeving uit het hof van eigenliefde. Maar wanneer alle leraars en heiligen in de wereld u vergeven, toch zal u, wanneer u in het oordeel komt, gevraagd worden: *waar is Christus' Naam?* God zal u vragen, waar is Mijn Zoons Naam? Indien u die niet hebt, dan zal uw toestand droevig zijn.
- Ten vierde. Bedenk, dat een zonde, die eens vergeven is, niet weer op een Christen gelegd zal worden. De genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk, Rom. 11:29. Toch kan in eens Christens bevattning de schuld van de zonde weer terugkomen, hoewel niet aan Gods kant, maar het kan plaats hebben in uw eigen gewaarwording. Want:
 1. *Wij wandelen niet nederig onder de kennisgeving. Hoogmoed doet ons wandelen in bitterheid des geestes. Herinner u, hoe laag Hiskia's hoogmoed hem bracht.*
 2. Sommige grote zonden, die gedaan worden na de bekendmaking van de vergeving, zullen het graf van begraven zonden openen en zullen u vervullen met vrees. Vergeving is een tere plant en moet teer verzorgd worden, want zij kan geen onvoorzichtige behandeling verdragen.
 3. Deze gewaarwording is ook een gevolg van het verzuim van de Christen, als hij niet ernstig zoekt om een vernieuwd afschrift van de vergeving. Hij laat het oude afschrift naast zich liggen en dan wordt het vuil en zwart, zodat het niet meer te lezen is.
 4. De kracht van ongeloof en moedeloosheid brengt de Christen tot een verkeerd besluit en doet hem denken, dat de vergeving is ingetrokken, nadat ze hem is bekend gemaakt.
- Ten vijfde. Bedenk, dat de bron en fontein, waaruit alle weldaden ontspringen, is de gunst en de koop van Christus, Ps. 68:19. Iedere vergeving is ontferming. Maar dat ze loopt door de ingewanden van Christus, maakt ze veel beter en zoeter.
- Ten zesde. Bedenk, dat hoewel velen van ons niet kunnen komen tot het prijzen van Christus voor vergevende genade en overwinnende genade en verkiezende genade, er niemand onder ons is, of hij behoort Christus te prijzen voor weerhoudende genade. Dit maakt onderscheid tussen u en de atheïst in de wereld.
- Ten zevende. Bedenk, dat het is in het belang van een Christen, dat hij, na de kennisgeving van de vergeving, ootmoedig wandelt met God. Twee van de grootste vijanden van eens Christens toenemen in de weg der genade, zijn *hoogmoed en traagheid*. Wat anders dan hoogmoed en traagheid ontluisteren alle voornemens en beloften in de avondmaalstijd? En zij bederven alle onze plichten. En wat is de oorzaak, dat wij niet meer groeien? Niets hindert ons zoveel als hoogmoed, zelfverheffing en luiheid.

I. Het eerste, waarover wij willen spreken is dit, *dat het Christus soms, bij bijzondere gelegenheden goeddunkt, aan zondaren de bekendmaking van de vergeving van hun zonden te geven*. Christus zei tot de man: "Uw zonden zijn u vergeven", Luk. 5:20. Zoals ook duidelijk is in de tekst. Er zijn acht bijzondere tijden, waarop God kennis geeft van de vergeving van zonden.

1. *Onmiddellijk na de bekering, wanneer Christus de ziel bij de hand neemt*, 1 Joh. 2:12, "Ik schrijf u kindertrens, want de zonden zijn u vergeven om Zijns Naams wil." Het is Zijn ontferming over kinderkens, dat hun zonden zijn vergeven en dat het hen wordt bekend gemaakt.
2. Een tweede tijd is deze: *wanneer een Christen ligt onder de geest van moedeloosheid en wanneer hij er door dreigt overstelpt te worden*. "Zie, in vrede is mij de bitterheid bitter geweest; maar Gij hebt mijn ziel liefelijk omhelsd, dat zij in de groeve der vertering niet kwame; want Gij hebt alle mijn zonden achter Uw rug geworpen", Jes. 38:17. Dit is hen als een lieflijke ster boven een donkere put, tot de schaduwen vlieden. Wanneer de gedachten in hen vermenigvuldigen, zal dit hun ziel vertroosten.
3. De derde tijd is: *wanneer de ziel veel bezig is in het belijden van zonden*. "Ik zeide: Ik zal belijdenis van mijn overtredingen doen voor de Heere en U vergaaft de ongerechtigheid mijner zonde", Ps. 32:5. O, Christenen, kunt u minder doen dan uw zonden belijden? En indien u ze belijdt, zult u de pardonbrief ontvangen.
4. Een vierde tijd is: *wanneer een Christen zich bekeert*. "Betert u dan en bekeert u, opdat uw zonden mogen uitgewist worden", Hand. 3:19. Het niet leven in de oefening van dagelijkse bekering is een beletsel voor het bewust aandeel in de vergeving.
5. Een vijfde tijd is deze: *wanneer een Christen begint op te komen uit zijn verval en van zijn afhoereren van God*. Als hij begint te spreken: "Ik zal henegaan en keren weder tot mijn vorige man." Zie wat er op volgt: "En het zal geschieden te dien dage, spreekt de Heere, dat gij Mij noemen zult *Mijn man*", Hos. 2:15. "Betert u dan en bekeert u, opdat uw zonden mogen uitgewist worden", Hand. 3:19. Door bekeren wordt soms bedoeld wederkeren en herstel van verval, zoals bij Petrus: "Als gij eens bekeerd zult zijn, zo versterk uw broederen", Luk. 22:32. De reden, waarom een ziel gezegd wordt, bekeerd te worden na verval, is deze: omdat het zeer moeilijk valt een ziel terug te brengen tot Christus, nadat ze van Hem is afgehoereerd, ja, het is hetzelfde als toen ze eerst werd thuisgebracht. In deze toestand krijgt een ziel de bekendmaking van de vergeving.
6. Een zesde tijd is: *wanneer de ziel veel in ernstige gebedsoefening is*. "Het gebed des geloofs zal de zieke behouden en de Heere zal hem oprichten en zo hij zonden zal gedaan hebben, het zal hem vergeven worden", Jak. 5:15. Is dit niet soms het zalig deel van een Christen, wanneer hij van het gebed komt, dat hij zeggen mag, zoals Hanna: *ik zal niet meer droevig zijn?* "Haar aangezicht was haar zodanig niet meer", 1 Sam. 1:18. Wanneer een Christen het gebed

niet durft te beginnen met te zeggen: *mijn God*, mag hij er soms wel mee eindigen en Hem noemen: *mijn Heere en mijn God*.

7. Een zevende tijd is: wanneer het volk aan het avondmaal geweest is, gelijk u aan geweest zijt en sommigen zijn tot de tafel genaderd met deze wens: "Wees mij genadig, o God, naar Uwe goedertierenheid; delg mijn overtredingen uit, naar de grootheid Uwer barmhartigheden" en hebben de tafel aan het andere einde verlaten, met deze bede: "Heere, blijf getuigenis geven in mijn hart en o, laat een levendige indruk in mijn hart blijven van de vergeving van mijn zonden". Nu, dat is zo'n tijd. Zijn hier enigen, die gekomen zijn met de eerste wens en zijn weggegaan zonder de andere? Ik zeg u, Christus spreekt op zo'n dag van vrede tot Zijn vrienden.
8. Een achtste tijd is deze: *wanneer een Christen veel geloofsoefening heeft, zoals in onze tekst*: "Jezus hun geloof ziende, zeide tot de geraakte: Zoon, wees welgemoed; uw zonden zijn u vergeven". Het is een grote dwaling van velen, dat zij meer staan naar de verzekering van een bewust aandeel in de vergeving van zonden, dan naar een levende oefening des geloofs. Maar geloof is het middel, waardoor wij verzekering van de vergeving krijgen. Nu, bij deze en dergelijke gelegenheden, maakt God een ziel bekend, dat haar zonden vergeven zijn.

II. De volgende zaak, waarover wij bij deze gelegenheid zullen spreken, *zijn de blijken en bewijzen dat iemands zonden vergeven zijn*. Ik vermaan u, uzelf te onderzoeken bij de stukken en dat te meer, omdat velen zich bedriegen. Neem deze acht bewijzen:

- Het eerste bewijs van de gepardonneerde zondaar is, *dat hij een hoge achting heeft voor Jezus Christus, Die macht heeft de zonden te vergeven*, Matth. 9:6. Indien iemand de Zoon van God in zijn hart haat, die weet niet wat vergeving is. Micha 7:18: "Wie is een God gelijk Gij?" Wat beweegt u zo te roepen, Micha? Wat wilt u hiermee zeggen? Het is dit: de Heere vergeeft de ongerechtigheid en gaat de overtreding van het overblijfsel van Zijn erfenis voorbij. Is hier iemand, die het schepsel liever heeft dan Christus? U hebt nooit vergeving gekend. U zou niet weten op hoe u Christus zou moeten aanbevelen. Maar Christenen prijzen Hem zelfs in de eenzaamheid en verwonderen zich ten hoogste over Zijn vergevende liefde.
- Het tweede bewijs is, dat zij, die vergeving ontvangen hebben, *Hem zeer beminnen, Die vergeving schonk*. Maria had veel lief, want haar was veel vergeven, Luk. 7:47.
- Het derde bewijs is, dat iemand, wie de zonden zijn vergeven, *veel bezig zal zijn in het prijzen van Hem, Die ze vergeven heeft*. Weet u van zo'n bekering, dat u het loven en prijzen niet alleen aan kon, maar dat u anderen geroepen hebt, u te helpen? Ps. 103:20-22. Gezegend is de Christen, die dit lied kan zingen: "Loof den Heere, mijn ziel, en al wat binnen in mij is, Zijnen

heiligen naam. Loof den Heere, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden; Die al uw ongerechtigheid vergeeft", enz. Dat hij het 's morgens en 's avonds zinge, tot Hem Die al zijn zonden heeft vergeven.

- Het vierde bewijs is, *dat een begenadigd zondaar, de zonden, die hem vergeven zijn, zal haten.* Of werpt u met vermaak een blik op uw zonden? Dat kan niet onmiddellijk nadat zij vergeven zijn. Maar er zijn sommigen, die in hun hart weer worden weggevoerd door de zonden, nadat ze vergeven zijn, als ze hun zonden of de beeltenis ervan zien, Ezech. 8:10, 11. In de tempel waren beeltenissen van hun afgoden waarmee zij waren vergezeld. Maar een begenadigd zondaar zal op zijn zonden zien met haat en verachting.
- Het vijfde bewijs is, *dat een begenadigd zondaar evenzeer zal wenen over de zonden, die vergeven zijn, als dat hij weende over zijn zonden, vóór dat hij wist, dat ze vergeven waren, indien niet meer.* Ik erken, dat er is een treuren zonder hoop, wanneer geen vergeving is verkregen. En er is een treuren met hoop, nadat vergeving is ontvangen. Maar zij treuren zowel over de zonden als ze vergeven zijn, als vóór die tijd, indien niet meer.
- Het zesde bewijs is, *dat een begenadigd zondaar diepe indrukken zal hebben van het pardon, dat hij heeft ontvangen.* Wat zijn staat in de wereld ook is, onder alle omstandigheden ligt dit hem bij, dat zijn zonden vergeven zijn. "Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is", Ps. 32:1. Er is veel woordenstrijd onder de mensen over de vraag, wie de gezegende man is, maar die vraag kan alleen recht beantwoord worden door hem, wiens zonden vergeven zijn. Vergeving van zonden is een van de zoetste trossen, die groeien aan de boom des levens. Zijn hier sommigen, die nooit de zoetheid smaakten van de vergeving van zonden?
- Het zevende bewijs is, dat de begenadigde mens iemand is van een onbedrieglijke geest. Is hier geen geveinsde? Ik vrees, dat er veel geschilderde liefde, veel geschilderde vrees en hoop en veel geschilderde verzekering, geloof en vergeving onder ons wordt gevonden. "Welgelukzalig is de mens, die de Heere de ongerechtigheid niet toerekent en in wiens geest geen bedrog is", Ps. 32:2.
- Het achtste bewijs stellen wij u voor in de vraag: *wat was de gesteldheid van uw ziel, dadelijk na het ontvangen van de vergeving?* Nu, er zijn deze drie dingen, die gewoonlijk in een Christen zijn na het ontvangen van vergeving van zonden:
 1. Vrijheid in de geest en verruiming in het hart, zodat zij kunnen zingen.
 2. Veel vreugde in de plicht.
 3. Veel haat en afschuw van de zonde.
 Nu, hebt u hier kennis aan? Zijn hier sommigen in wie deze bewijzen gevonden worden?

III. In de derde plaats *willen wij u bemoedigen voorstellen om te komen en vergeving van zonden te vragen van Jezus Christus en laten zij u tot dat werk opwekken*. Want er zijn sommigen, die nooit de vergeving van hun zonden zullen krijgen, totdat zij sterven. "Indien ulieden deze ongerechtigheid verzoend wordt, totdat gij sterft! zegt de Heere, de Heere der heirscharen", Jes. 22:14.

- Ten eerste. Christus is in hoge mate genegen en bereid te vergeven. "Maar Gij, een God van vergevingen, genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van weldadigheid", Neh. 9:17.
 - Ten tweede. De edele Naam, die Hij draagt, mag u bemoedigen. "Heere, Heere God, barmhartig en genadig. Die de ongerechtigheid en overtreding en zonde vergeeft", Ex. 34:6, 7.
 - Ten derde. Die woorden in Jes. 55:7 mogen u moed geven. "De goddeloze verlate zijn weg en de ongerechte man zijn gedachten en hij bekere zich tot de Heere, zo zal Hij Zich zijner ontfermen en tot onzen God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk. De grondtekst zegt: *Hij zal de vergeving vermenigvuldigen*. Is het niet onuitsprekelijk dwaas, dat zovelen gebonden zitten terwijl de Zoon van God tot hen zegt: hier hebt u een afschrift van verlossing? Ja, u hoort geen preek of Christus ligt (met eerbied gesproken) op Zijn knieën en roept u toe te komen en vergeving te ontvangen. Maar velen zullen komen en in de grote dag vragen: *o, nog één keer één aanbod....* Maar zij zullen het niet ontvangen, wat hen hier zo dikwijls werd aangeboden. O, wilt u hier om denken?
 - Ten vierde. Laat dit u bemoedigen, vergeving te zoeken, dat Christus u wil helpen. "Indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij den Vader, Jezus Christus de Rechtvaardige. En Hij is een verzoening voor onze zonden." O, Christen, als u uw eigen gebed zou horen, nadat Christus het overgenomen heeft en het aangenaam heeft gemaakt bij God, zou u zeggen, *dat gebed heb ik niet gedaan*. O, hoe vele regels schrapte Hij door en zet er andere voor in de plaats en maakt het aangenaam bij Zijn Vader! Laat dit u opwekken, vergeving van Hem te zoeken.
 - Ten vijfde. Laat dit u bemoedigen, dat u de meest krachtige pleitredenen mag gebruiken in het bidden, of God uw zonden wil vergeven.
1. De eerste pleitrede, die de heiligen hebben gesproken is: "Om Uws Naams wil Heere, zo vergeef mijn ongerechtigheid, want die is groot". Dat is een vreemde manier van pleiten. Deze pleitrede moest u veroordelen, als 'Rechtvaardigheid' in de hemel zat om uw pleiten te beoordelen. Wij hebben veel en grote zonden en toch vindt u op dit gebed gehoor, want 'Liefde' zit als rechter. Iedere pleitgrond, indien er iets in gevonden wordt ten goede van de ziel, zal gehoord worden door Liefde. Ja, Liefde zal in liefde dragen en zal oorzaken zoeken om de ziel goed te doen.

2. Een tweede pleitrede vindt ge in Ps. 40:11, 12: "Onthoud Uw barmhartigheden van mij niet". (Engelse vert.) De reden waarop David dit begeert, is: "Want kwaden zonder getal toe hebben mij omgeven, mijn ongerechtigheden hebben mij aangegrepen, dat ik niet kan zien". Welk een bijzondere Godgeleerdheid is dit, zult u denken. Indien Gods Woord het niet zei, zouden wij onze ziel er niet op durven wagen. O, maak er gebruik van, want de medicijn is soevereine liefde.
 3. Een derde sterke pleitgrond is: "Was mij wel van mijn ongerechtigheid en reinig mij van mijn zonde". En de reden is: "Want ik ken mijn overtredingen en mijn zonde is steeds vóór mij", Ps. 51:4, 5.
 4. Een vierde prachtige pleitrede vindt ge in Ex. 33:5 vergeleken met 34:9. God zei: "Gij zijt een hardnekkig volk; in één ogenblik zou Ik in het midden van ulieden optrekken en zou u vernielen". Maar Mozes bidt: "Heere, ga nu in het midden van ons, want dit is een hardnekkig volk, maar vergeef onze ongerechtigheid en onze zonde". Mozes noemt dezelfde reden, waarmee God had bedreigd het volk te zullen vernielen en maakt er gebruik van om bij de Heere aan te houden om vergeving. Een merkwaardig en wonderlijk pleidooi! Maar geloof zal tot God komen met vreemde argumenten. Het zal eerder hinkende komen, dan van Christus wegblijven. Nu, dit mag u bemoedigen te komen en vergeving te zoeken.
- Ten zesde. Wees bemoedigd vergeving te zoeken, wegens de voorrechten die de begenadigde Christen wachten. O, wat voorrechten worden aan een begenadigd Christen geschonken! O, wat voorrechten wachten op hem!
 1. *Daar is vrede met God. "Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onzen Heere Jezus Christus", Rom. 5:1.*
 2. *Indien onze zonden worden vergeven, dat is een uitstekende weg om lijdzaamheid te bekomen. Ik ken sommigen, die op de verzekering van de vergeving, gedwongen werden hun werk te vergeten en neer te zitten en te zingen van blijdschap. De begenadigde Christen is een lijdzaam Christen. In Rom. 5:1, 2 en 3. volgen de bevindingen elkander op, tot lijdzaamheid gewerkt wordt.*
 3. *Een begenadigd Christen heeft de meest levendige ontdekkingen van de hemel, die ooit iemand kan ontvangen. "Door welke wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade in welke wij staan en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods", Rom. 5:2. Hij ontvangt openbaringen van de hemel.*
 4. *Er zijn drie stappen op die weg, wat wij in de Schrift beschreven vinden:*
 - (1.) Zij hebben geweigerd Hem te laten gaan. Jacob zei: "Ik zal U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent", Gen. 32:26. O, wat een vrijmoedigheid was dat, dat hij God niet wilde laten gaan, hoewel God zeide: "Laat Mij gaan". Dat was een lieflijke ongehoorzaamheid!
 - (2.) Een tweede stap is, wanneer hun verboden was om een zekere zaak te bidden, zij vrijmoedigheid gekregen hebben er toch om te vragen.

Mozes mocht dat doen, gelijk beschreven is in Gen. 32:10, 11. Dat was geloof en geen onbeschaamdheid.

- (3.) Toen Christus had te kennen gegeven, dat Hij wilde vertrekken, hebben zij Hem vastgehouden, Luk. 24:28. Toen de twee discipelen naar Emmaüs gingen, hield Christus Zich alsof Hij verder gaan zou. Maar zij dwongen Hem bij hen te blijven. O, welke wondervolle stappen van gemeenzaamheid met Christus! Laten alle deze u aansporen, vergeving van Hem te zoeken.

Nu, eer wij eindigen, wil ik u nog deze vraag stellen: *wat dunkt u van de Christus?* U hebt gisteren gehoord, dat wij gezonden zijn tot hen, die vertreden liggen in hun bloed en dat wij u uitnodigen Hem te omhelzen.

O, gezegend is hij, die Christus dierbaar acht, en laat de ganse gemeente zeggen: *Amen.*

Gezegend is hij, die waardig heeft gegeten en gedronken en laat de ganse gemeente zeggen: *Amen.*

Gezegend is de persoon, die Christus tot zijn deel heeft en gezegend is hij, die een erfwachter is des hemels en laat al het volk zeggen: *Amen.*

Nu, de zegen van Hem, Die is Eén in Drie en Drie in Eén, de zegen van God de Vader en de zegen van God de Zoon en de zegen van God de Heilige Geest, de zegen van de strijdende heiligen en onze zegen zij op een iegelijk, die helpt de kroon te zetten en te houden op het hoofd van Christus; en laat de ganse gemeente zeggen: *Amen.*

Nu, deze God, Vader, Zoon en Heilige Geest, zij toegebracht eer en heerlijkheid van ons en van al Gods kinderen, tot in eeuwigheid. *Amen*

ACHTSTE PREEK

Zijt met de ootmoedigheid bekleed. 1 Petrus 5:5b.

De schoonheid, voortreffelijkheid en heerlijkheid van *een mens*, bestaat in de voortdurende afhankelijkheid en onderwerping aan de wil van God, Zijn Maker. En de hoge waardigheid van *een Christen* bestaat in een geestelijke en tere ondergeschiktheid en gehoorzaamheid aan de wil van God, als zijn Vader. De wil van God geeft niet alleen een indruk van eeuwige rechtvaardigheid, maar ook van schoonheid en liefelijkheid, van vermaak en genoegen, die er voor de aanschouwer op gegraveerd zijn. Van de wijsheid en de verstandigheid wordt in Spr. 3:17 gezegd: "Haar wegen zijn wegen der liefelijkheid en alle haar paden vrede." En Hij, die heeft gewandeld en gezien in de volmaakte wet der vrijheid, waaronder een onsterfelijke geest mag leven, vindt zoete troost en vermaak in de gehoorzaamheid aan Zijn geboden. Want daardoor mag hij opklimmen tot de hoge trap van eer en overeenstemming met God, en daardoor wordt hij der Goddelijke natuur deelachtig, 2 Petrus 1:4.

Omdat wij zijn begonnen met u te handelen over de verschillende genaden van de Geest, in de beoefening waarvan een Christen behoort te wandelen, terwijl hij in de tijd is, hebben wij onze tekstwoorden gekozen, om een weinig te spreken over de genade van ootmoed.

Deze genade heeft een lage naam, maar een hoge natuur, hoewel zij in naam en vorm slechts een dienstbare schijnt te zijn, evenwel acht zij het geen roof, gelijk te zijn aan de hoogste, meest geestelijke en voornaamste genaden van een Christen. Andere genaden mogen komen met meer praal en mogen meer de aandacht trekken, maar deze komt met meer echtheid en voordeel. Iemand, die hoog wil stijgen in de achting van God en in aanzien bij de mensen, moet eerst laag dalen in zijn eigen achting en moet geoefend worden in het beleven van deze lage en nochtans zeer verhevene genade van ootmoed. Iemand, die al zijn leven wandelt in het dal van ootmoed en het daarbij houdt, dat hij minder is dan de minste van alle de heiligen, en die zich niet waardig acht zijn naam te hebben op de rol van dat gezegend gezelschap, is niet ver af van die heerlijke staat, dat hij zal blinken in het koninkrijk van zijn Vader, waar hij zal zijn als een hoeksteen, uitgehouwen naar de gelijkenis van een paleis. Hij zal daar zijn als een ster, onderscheiden van vele andere sterren in heerlijkheid, in die hogere sfeer en in die hemelse gewesten van onvergankelijke ere en zaligheid.

O, hoezeer is de genade van ootmoed verminderd in deze dagen! En hoe wordt deze genade veracht en versmaad, hoewel ze wezenlijk een meest verheven uitdrukking is van eerbied voor God en ze is een ere van God, voor degene die er mee bedeed wordt. Zij is een bode en voorloper van hemelse ere, zoals de wijze man zegt: *Nederigheid gaat voor de eer.*

Wij menen, dat, indien er niets anders was om nederigheid bij ons aan te bevelen, dan dat Christus, Die de Opperste Wijsheid is, Zichzelf dikwijls door Zijn woorden hierin tot een voorbeeld stelde, het zou meer dan genoeg zijn. Hij deed dit tweemaal, één keer in Matth. 11:29: "Leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart." En in Joh. 13:12 leerde Hij met het wassen van de voeten van de discipelen, aan allen, die Hem wilden volgen, dat zij naar Zijn voorbeeld nederig behoorden te zijn. Wie zou niet graag van Hem willen leren, Die de Opperste Wijsheid is? Hij drong deze plicht ernstig aan in Zijn leer en predikte hem voorbeeldig in Zijn leven. Hoewel Hij de Geest ontving zonder mate en in Wie de volheid der Godheid lichamenlijk woonde, achtte Hij het niet beneden Zich, te wandelen in de paden van nederigheid! O, dat dezelfde Geest in ons was, die in onze gezegende Heere woonde!

Omdat het niet genoeg is, deze genade uitwendig te tonen, moet ze niet alleen in onze uitwendige mens zijn, maar als wij Hem willen volgen, moet ze wonen in ons hart, want Hij heeft gezegd: "Leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart."

Deze genade is niet beneden hen, die de meeste genade hebben en niet boven hen, die de kleinste bekwaamheid hebben. Naar onze mening is hoogmoed, de laatste vijand waarmede een Christen heeft te worstelen, de laatste vijand, die onderworpen zal worden, en ootmoed is een van de eerste genaden, waarmede een Christen wordt bekleed en versierd. Hoogmoed is de laatste vijand, die zich tegen een Christen zal stellen en hij zal gewoonlijk kracht verzamelen op de puinhopen van onze verdorvenheden. Wanneer de dingen, die zich stellen tegenover een Christen, beginnen te verzwakken, dan staat hoogmoed op en begint de strijd opnieuw. Deze vijand openbaart zich dikwijls als *geestelijke* hoogmoed bij een Christen, die in zekere mate de overhand verkregen had. Hoogmoed zal ondergaan in de valleien van de schaduw des doods en wanneer wij onze laatste adem zullen uitblazen, dan zal hij zijn laatste slag krijgen. Wij mogen hoogmoed *Samma* noemen, van wie ons wordt verteld in 2 Sam. 23:11, *dat hij zich stelde in het midden van een stuk akker en het verdedigde, toen al de anderen vloden*. Hoogmoed verweert zich en behoudt het veld, wanneer andere verdorvenheden zijn gevlucht. Wij menen, dat iemand, die uit de strijd met deze sterke vijand hoogmoed, als overwinnaar mag terugkeren, *Juda* mag worden genoemd. *Hij is een leuwwenwelp, hij is van de roef opgeklommen, hij kromt zich, hij legt zich neder als een leeuw en als een oude leeuw. Wie zal hem doen opstaan?* (Gen. 49:9) Hij zal niet beschaamd worden, als hij met de vijanden zal spreken in de poort.

Wij moeten erkennen, dat het moeilijk is, nederig te zijn in onze nederigheid en niets te zijn in ons niets zijn. Hoogmoed zal niet alleen een troon voor zichzelf oprichten op de hoogste trap van genade, die aan ons wordt verheerlijkt en boezemt ons overmatig hoge gedachten van onszelf in, maar evenzeer zal hij voor zichzelf een troon oprichten, wanneer wij bij het gevoel van onze zonde en

zwakheden een lage trap bereiken in zelfveroordeling en ootmoed. Wanneer wij in eigen achting de minste en geringste worden, dan komt hoogmoed en neemt ons op zijn vleugelen, waardoor het grootste gedeelte van de nederigheid wordt weggenomen. Zeker, een ziel die verheven is, zal niet oprecht zijn.

O, wat kruipt er niet van deze zonde naar binnen, na de meest hemelse en na de allerdierbaarste ontdekkingen van de meest uitgezochte genade en na een aanmerkelijke voortgang in de kennis van de Heere Jezus Christus! Wij menen dat er geen zonde is waarin een Christen valt, waartegen hij meer behoort te worstelen, dan tegen deze zonde van zelfverheffing en hoogmoed. Zelfs nadat hij is opgetrokken geweest in de derde hemel en nadat hem vergund was geworden de Koning te zien in Zijn schoonheid. Van de hoogmoed kan evenals van de slechte vrouw worden gezegd: "Want zij heeft vele gewonden nedergeveld en al hare gedoden zijn machtig vele", Spr. 7:26. Dit kwaad heeft vele sterken gedood en vele machtigen onder de voet gelopen.

Maar nederigheid is een verheven genade, hoewel wereldse mensen ze ziekelijk en bekrompen noemen. Toch is er geen geestelijke voortreffelijkheid in iemand te vinden, dan alleen in iemand, die veel ootmoed heeft. Hij wordt bevoorrecht met de hoogste *uitlatingen van de gunst van God en van achting onder de mensen*. *Want wij lezen: Nederigheid gaat vóór de eer*. En in Matth. 18:4 staat: "Zo wie dan zichzelf zal vernederen zoals dit kindeke, deze is de meeste in het koninkrijk der hemelen."

Hoe monsterachtig en tegennatuurlijk is het, iemand hoogmoedig te zien! Toch is er niets meer gewoon dan dat. Er is een leugen in iedere zonde, maar de grootste leugen is in zelfverheffing. Het is een geven en toekennen aan onszelf van iets, dat niet het onze is. Zij is gebouwd op een onjuiste bevassing en op een ijdel vertrouwen in ons eigen waarde, waardoor wij menen, dat wij iets bijzonders zijn. Wij menen dat er geen zonde is, wat wij meer behoren te verafschuwen en te verfoeien dan hoogmoed, want het was de zonde, wat de deur opende, waardoor alle andere zonden binnenkwamen. Zagen wij meer op de droevige kwaden en kwalen, die over mensenkinderen zijn gekomen door deze éne zonde en leerden wij er meer op letten, welk een deur daardoor geopend is tot alle ellenden waaronder wij zuchten, hoe zouden wij met afschuw tegen deze zonde vervuld zijn! Het was de zonde, wat onze eerste ouders uit het paradijs wierp en hen van hun eer beroofde om hen de beesten gelijk maakte. Deze zonde wierp een engel uit de hemel, die eens was als Lucifer, de morgenster. Behoorde dit niet een oorzaak voor u te zijn, nederigheid binnen te laten en ze lief te hebben?

O, die edele bewegingen en oefeningen van nederigheid! Hoewel zij in de valleien woont, nochtans is zij zo laag afgedaald, opdat zij zou opvaren. Zij is zoals Jacobs ladder, waarvan de voet op de aarde stond maar de top reikte tot aan de hemel. Ootmoed is de ladder, waarlangs een Christen opstijgt tot God

en waarlangs God nederdaalt tot hem. Als ze weggenomen wordt, dan worden de invloeden des hemels gestremd en wordt Eden, de hof des Heeren tot een wildernis gemaakt.

In de woorden van onze tekst: *Zijt met de ootmoedigheid bekleed*, worden ons enkele zaken voorgesteld.

1. Ten eerste. Welk een gepaste zaak is het voor ons, ootmoedig te zijn en daarin geoefend te worden! En hoe onbehoorlijk is het voor een Christen ootmoed te missen. Het is even gepast voor een Christen er mee bekleed te zijn als het voor een man is, gekleed te zijn. Hoe wordt de zedelijkheid gekwetst, als men een mens ongekleed ziet. Evenzo is het onbetamelijk voor een mens, en nog veel meer voor een Christen, dit kleed en sieraad van ootmoed te missen, hetwelk kostelijk is in het oog van God. Hoe groot een sieraad is het! Kleren worden ook gebruikt voor sieraad.
2. Ten tweede. Er wordt ons in voorgesteld de grote voordelen, die een Christen mag ontvangen, door veel te leven in de oefening van deze genade. Het bedekt de gebreken en zwakheden en alles wat onbetamelijk is in onze wandel, zoals een mens zich kleedt, opdat hij niet beschaamd worde. Hoe spoedig zullen de gebreken van een mens, die hoogmoedig is, aan de dag treden! Hoe zullen zij in het oog springen voor een ieder, die met hem in aanraking komt!
3. Ten derde. Ootmoed is die genade, waarvoor wij moeite behoren te doen om ze te krijgen, te beoefenen, te onderhouden en te bewaren, als een juweel van grote waarde. Want het woord *bekleed zijn met ootmoed*, betekent niet alleen ze aan te trekken, maar ook ze te binden en vast te maken. De ootmoed is van groot belang en wordt zo gemakkelijk verloren, dat wij het behoren te bewaren als de appel van het oog en vast te binden met de knoop van waakzaamheid en zelfonderzoek. Het is geen wonder, dat de schaamte van onze naaktheid openbaar komt, omdat wij niet veel bezig zijn in de oefening van ootmoed. Hoogmoed kwam niet alleen openbaar in naaktheid, maar maakt ze ook openbaar.
4. Ten vierde. De tekstwoorden houden in, dat deze genade het helderst behoort te schitteren onder de genaden van een Christen. Ootmoed behoort het helderst te schijnen in het midden van onze plichten, zoals onze klederen het meest in het oog springen.

In het spreken over deze genade van ootmoed, zullen wij niet lang stil staan bij de verklaring wat het is. *Het is dat, waardoor een Christen afdaalt tot een geringschatten van zichzelf en waardoor hij stijgt in de achting van anderen, die hij in liefde uitnemender acht dan zichzelf.*

- Deze genade bestaat niet in een beleefde nederigheid en achting voor anderen, die boven ons staan. Want indien zij ons werkelijk overtreffen of

boven ons staan in gaven en genade, dan wordt die beleefdheid dikwijls bewezen met afgunst of boosheid in het hart.

- Ook bestaat ze niet in die uitwendige vertoning van nederigheid in stem of gebaren, waaronder wij dikwijls veel hoogmoed verbergen, waarmee wij menigmaal veel ondeugd bemantelen, die ons meest ontsiert wanneer zij verschijnt onder de gedaante van deugd.
- Het bestaat ook niet in een laag afgeven op onszelf tegen anderen, waarbij wij kwaad spreken van onszelf, niet met de bedoeling, dat zij, tegen wie wij het zeggen, het zullen geloven, maar veeleer verwachtende, dat zij het tegendeel zullen geloven. En wanneer het schijnt, dat zij het geloven, hoe ontevreden zijn wij dan, dat wij zulke dingen van onszelf hebben verteld. Wij zouden hen wel haten, omdat zij zulke dingen van ons geloven.
- Hoe weinigen worden er gevonden, die in het afkeuren van zichzelf spreken zoals zij denken. En indien zij werkelijk geen hoge gedachten van zichzelf kunnen hebben, hoe afkerig zijn zij er van, dat anderen ook zo over hen denken. Welk een tegenstrijdigheid is er tussen onze woorden en onze gedachten, tussen het doel, dat in de woorden schijnt te liggen en het doel van de spreker! Onze woorden schijnen dikwijls aan te sturen op onze vernedering, terwijl ons doel is verhoogd te worden.
- Welk een afschuwelijke, lelijke geveinsdheid schuilt er dikwijls onder, wanneer wij op onszelf afgeven. Ja, dikwijls in het buigen van onze knieën tot God! Wij kunnen klagen over onze gebreken, tegen iemand, terwijl wij niet gaarne zouden willen, dat hij geloofde, dat zulke dingen werkelijk in ons wonen. Nu, dit is zeker de grootste stap tot hoogmoed. Wij vrezen, dat, indien zo'n geest in u is, u niet kunt bidden met heilige verontwaardiging over uzelf. Het is een krachtige openbaring van godloochening, dat u er zozeer op uit zijt, uw gebreken voor de wereld te verbergen en dat u ongeneigd bent ze aan anderen te vertellen, - opdat zij het niet zouden weten - terwijl u niet beschaamd of verlegen wordt, ze bij God bekend te maken. Welk een liegen tegen de Heiligen Geest is het, dingen aan God te vertellen wat u niet wilt, dat anderen zullen geloven!
- Wij denken, dat onder alle de genaden des Geestes geen enkele zo nodig is, als deze genade van ootmoed. En wij mogen zeggen, dat van alle de zonden, die ooit de wereld binnentraden, er nooit één was, die zo dikwijls werd bedreven als hoogmoed. Wij geloven, dat, wanneer het boek zal worden geopend, waaruit wij zullen worden geoordeeld, op die zwarte en lange rol van ongerechtigheden, bijzonder van hen, die binnen de zichtbare kerk leven, dit woord herhaaldelijk zal voorkomen: *hoogmoed, hoogmoed*. Wij mogen zeggen, dat, indien die gedurige herhaling hoogmoed, niet in de boeken gevonden werd, onze andere zonden niet zo'n hoog getal zouden bereikt hebben.
- Dit willen wij zeggen, het is voor een natuurlijk mens onmogelijk nederig te zijn en voor een Christen is het onmogelijk niet gebrekkig te zijn in het houden van de wet of in het beleven van het evangelie. Wij menen, dat

onder de droevige vruchten van deze gebreken, hoogmoed wel moet worden opgemerkt. Hoe nodig is het, veel thuis te zijn in ons eigen hart en minder buiten huis om te zwerven.

Wij menen, dat het niet nodig is, veel tijd te nemen om aan te tonen, dat het uw plicht is, nederigheid te betrachten. Een ieder, die leest het gebod, dat Christus heeft gegeven: "Leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart", moet overtuigd zijn, dat nederigheid is het A. B. C. van de bekering en dat het is de les, die wij eerst moeten leren. Sommigen mogen denken, dat Hij, in Wie alle de schatten van hemelse wijsheid verborgen zijn en Die de grote Leraar van hemel en aarde is, Zijn leerlingen zou hebben onderwezen in de diepe geheimen van kunst en natuur, waarin de wereld zich zo verdiept heeft, sinds het eten van de boom der kennis des goeds en des kwaads. Wie zou hebben gedacht, dat Hij, Die van zó hoog kwam, zó laag wilde neerdalen, om ons te leren *nederig van geest* te zijn? Moeten mensenkinderen niet verwonderd staan?

De Schrift zegt: "Dat het onverderfelijk versiersel van een zachtmoedige en stille geest, kostelijk is voor God", 1 Petr. 3:4. "Indien dan Ik, de Heere en de Meester, uw voeten gewassen heb, zo zijt gij ook schuldig elkanders voeten te wassen", Joh. 13:14. "Met alle ootmoedigheid en zachtmoedigheid, met lankmoedigheid, verdragende elkander in liefde", Ef. 4:2. Nu, daar deze uitnemende genade van nederigheid een geboden plicht is, behoort een Christen daar zijn levenstijd in door te brengen. En indien u er naar streeft, wil ik u kort enkele hulpmiddelen voorstellen.

1. *Wees veel in de geestelijke overdenking van die wonderlijke nederigheid van onze gezegende Heere Jezus, Die God is. "Leert van Mij, dat Ik nederig ben".* Hij zegt: "Leert van Mij". Deze woorden hebben een wonderlijke nadruk in zich. Indien Ik nederig ben, hoeveel te meer behoort u het te zijn? In Filip. 2, waar de apostel Paulus aandringt op ootmoed, stelt Hij ons de nederigheid voor van Hem, Die het geen roef geacht heeft Gode evengeliek te zijn. Hoewel Hij de Geest had ontvangen zonder mate en hoewel in Hem de volheid der Godheid lichamenlijk woonde, achtte Hij het niet beneden Zich, dat het geruis van Zijn voeten werd gehoord in het pad van nederigheid. En daar het zo is, zo is het niet beneden de hoogste en niet boven de laagste, in deze weg te wandelen. Deze genade kan worden betracht door hen, die op de ashoop zitten en door hen, die op de troon zitten. O, hoe behoren wij te blozen en beschaamd te zijn in onze hoogmoed! Indien Hij, Die zo hoog was, Zichzelf vernederde uit oneindige liefde, hoe behoren wij onszelf te vernederen, uit wederliefde en noodzakelijkheid, daar wij zo laag zijn!

Wij menen, dat ernstige overdenking van dat onnaspeurlijk geheim, in Hem, Die hoger is dan de hemelen, ons zou aanzetten tot ootmoed en nederigheid, daar wij zo laag zijn. Het is, naar onze gedachten, een voorname oorzaak van onze hoogmoed, dat wij zo weinig overdenking hebben van die onuitsprekelijke

nederigheid van de Zoon van God, Die in het kleed van nederigheid wandelde, uit liefde tot ons. Wij menen, dat het onmogelijk is voor een Christen, die veel ziet op de laagste trap van de vernedering van Christus, niet uit te roepen, dat een dienstknecht niet meerder moet zijn dan zijn Heere. Voorbeelden leren dikwijls meer dan voorschriften. En zeker, dit voorbeeld heeft velen geleerd. En indien wij een geloofsoog op Hem zouden slaan, zo zou Zijn voorbeeld ook ons leren.

2. *Wees veel in de beschouwing van die heiligheid, van die absolute en onbevleete zuiverheid, die in God is.* Dat zal zulk afzichtelijke en wanstaltige gebreken in u aan de dag brengen, dat u gedwongen zult worden, laag voor Hem in het stof te zitten. Het is duidelijk uit Jesaja 6, dat hij, die een gezicht ontvangt op Gods heiligheid, uitroept: "Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben. Want mijn ogen hebben den Koning, den Heere der heirscharen gezien." En wij lezen in Job 25:5, 6: "Zie, tot de maan toe en zij zal geen schijnsel geven en de sterren zijn niet zuiver in Zijn ogen. Hoeveel te min de mens, die een made is, en des mensen kind, die een worm is!" Ik herhaal, weinig overdenking van de heiligheid van God, doet ons zo licht vervallen in hoge gedachten van ons zelf, wat de moeder is van hoogmoed. Maar wanneer mensenkinderen eens wordt toegestaan Hem te aanschouwen, in Wiens ogen de hemelen niet zuiver zijn, Die op Zijn heiligen en engelen niet zou vertrouwen, dat zal hen doen neerzitten in het stof, dat zal hen van zichzelf afkerig maken en ootmoedig doen wandelen met God. Zij, die wandelen in dit kwaad van hoogmoed, geven daarmee bewijzen, dat zij nooit iemand zagen, die hoger was dan zichzelf. Maar één blik op Hem, Die is zonder vlek of rimpel, Wiens aangezicht is als de zon, schijnende in haar kracht, zal voldoende zijn om ons te brengen tot een nederige gestalte des harten.

3. *Wees veel bezig in de overdenking van uw eigen zwakheden en gebreken en van wat verkeerd is in u en waarin u gebrekkig bent.* Wees meer bezig met er achter te komen, wat u mist dan wat u bezit. Eén blik op wat u ontbreekt en wat u niet hebt verkregen, zal u terughouden van roemen. Het zou nuttiger voor ons zijn om neer te zitten en te treuren over ons tekortkomen, dan ons te verheffen op onze ingebeelde vorderingen. Een Christen behoort zo bezig te zijn met hetgeen waarin hij tekort schiet, dat hij geen tijd kan vinden om zijn eigen roem te zoeken. Want het zoeken van eigen eer is niet tot de eer van de mens. Indien de mens geloofde, wat ernstige gebreken in hem zijn en hoeveel hij tekort schiet in alles wat van hem geëist wordt, zou hij gedwongen zijn, meer te wenen over wat hem ontbreekt, dan zich te beroemen op wat hij bezit. Hij zou zichzelf gebrekkig zien in zovele opzichten, dat hij niet zou kunnen roemen in wat hij heeft gekregen. Mocht iemand terugzien op wat hij heeft verkregen, dan moet hij dat niet doen om er zich op te verheffen, maar om de Gever dankbaar te zijn. Wij

denken, dat iemand, die hoogmoedig is, het gezicht heeft verloren op wat hij eens van nature was en vergeten is de rotssteen, waaruit hij gehouwen is en de holligheid des bomputs, waaruit hij gegraven is. Als het oog wordt geopend om op deze dingen te zien, dan zal de mens wederkeren en de genade Gods prijzen en uitroepen: *niemand is Hem gelijk!*

4. *Wees meer bezig in uzelf te vergelijken met hen, die boven u zijn, dan met hen, die beneden u zijn.* O, wat een verborgen hoogmoed valt binnen, bij het zien op de zwakheden van anderen, meer dan op hun genaden! Ootmoed doet iemand zichzelf vergelijken met de beste, opdat hij kan zien hoe slecht hijzelf is en dit zal de mens bewaren voor hoogmoed. Maar hoogmoed doet iemand zichzelf vergelijken met de slechtste, opdat hij zijn eigen gebreken mag verbergen. Ootmoed daarentegen ziet op de beste dingen in anderen, tot eigen vernedering, tot ontdekking van hetgeen ons ontbreekt. Indien wij in onze vergelijkingen willen omhoog zien, zullen wij naar beneden gaan. Indien de Kerk mocht terechtkomen in de valleien van ootmoed, zouden allen, wat trap van genade zij ook hebben bereikt, elkaar ontmoeten in één middelpunt, in ootmoedig en zachtmoedigheid van geest. O, hoe voeden en koesteren wij onze hoogmoed, met een geheime tevredenheid over onszelf, wanneer wij de zwakheden van anderen zien! Maar hierin zijn wij niet wijs, ons zelf metende en vergelijkende met hen, die beneden ons zijn.

Wij willen hierop wijzen, dat het is onze zondige nijd en afgunst, die veroorzaken, dat wij niet groeien in nederigheid, bij het zien van anderen, die boven ons staan. Welk een heilzaam hulpmiddel tot ootmoed zou het blijken te zijn, indien wij, bij het waarnemen van meer genade en gaven in anderen, gingen neerzitten en Hem prezen, Die vrijmachtig gaven uitdeelt aan de mensen. Maar in dit opzicht is er niet veel voortgang onder ons, tengevolge van die betreurenswaardige afgunst, waaraan wij schuldig staan. Wij kunnen onmogelijk vorderingen maken, indien wij niet neerzitten en God danken, dat Hij gaven geeft aan de mensen.

5. Overdenk ernstig die droevige natuurstaat, waarin u vroeger verkeerde, vóórdát u met Christus verenigd werd. Wij behoorden te zien op de rotssteen, waaruit wij gehouwen zijn en op de bornput, waaruit wij gegraven zijn. Dit was het, waardoor Paulus zichzelf minder achtte dan de minste van alle de heiligen. Dit niet te overdenken is de oorzaak, dat wij zulke hoge gedachten van onszelf hebben en ons verheffen op onze eigen voortreffelijkheid. Het is een belofte van het Genadeverbond dat iemand, terugziende op de weg, die hij heeft afgelegd, ootmoedig en nederig zal zijn: "Opdat gij het gedachtig zijt en u schaamt en niet meer uw mond opendoet vanwege uw schande", Ez. 16:63.

Door de voordelen van ootmoed en de nadelen van hoogmoed kan iemand zo'n uitnemendheid zien in nederigheid, dat hij uitroept: "Het is beter nederig van geest te zijn met de zachtmoedigen, dan roof te delen met de ho-

vaardigen", Spr. 16:19. Hij zal *amen* zeggen op *de zaligheid*, die uitgesproken wordt over de armen van geest, Matth. 5:3. Iemand van zo'n gesteldheid in het hart zal genade vinden in de ogen van God en van de mensen. Iedere zonde heeft een leugen in zich, maar de grootste leugen is in de zonde van hoogmoed. De leugen hierin is een verkeerde bevassing van onze eigen uitnemendheid. Het zou goed voor ons zijn vaker terug te zien en te overdenken wat wij waren, toen wij voor het eerst kennis maakten met de verrassende genade Gods. Wanneer hoogmoed ons voert op de vleugelen van de wind, dat is een teken, dat wij niet oprecht bekeerd zijn of anders, dat wij niet gedenken aan hetgeen wij waren vóór onze bekering.

Om u aan te zetten tot de oefening van nederigheid, wil ik u nog kort wijzen op enkele voordelen, die u daardoor kunt krijgen.

1. Ten eerste. *Ootmoed houdt vele, ja, alle genaden van een Christen werkzaam.* Lijdzaamheid wordt er door geoefend, onder de meest droevige en meest smartelijke kruisen. Het bewaart voor morren en klagen en doet de ziel neerzitten en verwonderd zijn, dat het niet slechter is, dan het is. Het wandelt door de meest donkere voorzienigheden en houdt die spreuk van lijdzaamheid gedurig voor de ogen van een Christen: "Wat klaagt dan een levend mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden", Klaagl. 3:39. Hoe mag iemand, die veel verkeert in de beoefening van ootmoed, zijn ziel in lijdzaamheid bezitten! En wat een stille gesteldheid van geest zal hij bezitten! Hij ziet zovele redenen van tevredenheid, dat, in plaats van te klagen over het kruis, dat God hem oplegt, hij geleerd wordt in ootmoed neer te zitten en te zingen dat aangename lied in de nacht van beproeving: "*Het zijn de goedertierenheden des Heeren, dat wij niet vernield zijn.*"

- Ongeduld is een vrucht van hoogmoed. O, wat een verandering! Wat een zoete verandering, van murmureren verlost te worden en te zeggen tot Hem, Die het aangezicht van vorsten niet aanneemt: "Dat Hij geen onrecht doet."
- Ootmoed houdt ook de liefde tot de naasten in beweging. Nederigheid is de sterkste band van liefde en de sterke zenuw van vrede. Hoogmoed veroorzaakt twist en tweedracht tussen broeders, maar ootmoed doet ons een ander uitnemender achten dan onszelf. Daarom dringt Paulus er op aan, dat "het gevoelen in ons zij, dat ook in Christus Jezus was." Wanneer hij aanspoort tot dezelfde liefde, voegt hij er aan toe: "Doet geen ding door twisting of ijdele eer, maar door ootmoedigheid achte de één de ander uitnemender dan zichzelf". Waarom is de liefde onder Christenen in zo'n verval, dan door gemis van ootmoed? Hoogmoed maakt alles ondergeschikt aan de hoge afgod van het *eigen ik*. Maar ootmoed zoekt het goede voor anderen. Indien er één zonde is, die de liefde doet verkouden, dan is het hoogmoed.
- Nederigheid is een middel, waardoor de doding aan de gunst van de wereld wordt bevorderd. Nederigheid vindt zoveel onoprechtheid in de toejuicing van de wereld, dat zij zegt: alle mensen zijn leugenaars! Een nederig mens,

wanneer hij door de wereld niet toegejuicht of geëerd wordt, ziet zoveel gebreken in zichzelf, dat er niemand kan komen, die hem zó minacht als hij zichzelf. Maar welk een verdriet veroorzaakt het gemis van het wonderig applaus en van de hosanna's van de wereld aan een hovaardig mens! Hij wordt door vele smarten doorstoken.

- Ootmoed maakt de mens afhankelijk van God. De nederige Christen steunt niet op zijn eigen verstand, maar begeert den Heere te erkennen in alle zijne wegen. Maar o, hoe weinig hebben wij dit in praktijk.
- Ootmoed houdt ook liefde tot God in leven en beweging. Ze ontdekt zovele onvolmaaktheden in de mens, dat de nederige christen, ziende op wat hij is, zich er over verwondert, dat de oneindige liefde van God zo laag wilde neder dalen, dat God Zijn oog op hem heeft geslagen. Oneindige liefde is een onbegrijpelijk geheim voor een mens, die nederig is en doet hem uitroepen: "Ik ben minder dan alle deze weldaden." Ja, hij zegt: *ik ben minder dan de minste van alle heiligen*. Wanneer een Christen, in nederigheid en geloof, ziet op zijn eigen onuitsprekelijke geringheid en onwaardigheid en nochtans tot zo'n waardigheid is verheven, dat hij een kind Gods is geworden, dan roept hij uit: *hoe onpeilbaar is de liefde van God! Het is een wonder, dat ik niet doorgrond kan, maar het zal nog groter wonder wezen, als ik het zal verstaan*. Die ziel verwondert zich en is getroost door de verborgenheid van oneindige liefde en verwondert zich, dat Hij, Wiens gestalte is als de Libanon, zo laag wilde afdalen, om die liefde bekend te maken.

2. Wij noemen u een tweede voordeel, namelijk dat ootmoed de ziel van een Christen geschikt maakt om de meest hemelse invloeden en openbaringen van de Heilige Geest te ontvangen: *"God wederstaat de hovaardigen, maar de nederigen geeft Hij genade."* Zij, die laag zitten in hun eigen schatting, worden hoog geacht bij God. Hij kent geen woning op aarde, dan de nederige geest. Gods hoogheid heeft het meest behagen in het wonen bij hen, die nederig zijn.

* Wij behoren wel te treuren over deze onderbrekingen van verborgen omgang met God, wat door onze hoogmoed worden veroorzaakt. Hoogmoed brengt vele wolken tussen Hem en ons. Hoogmoed is een damp, wat menige dikke wolk veroorzaakt. Hoewel het begint met slechts een kleine wolk, als eens mans hand, toch zal zij ten laatste het gehele aanzien van de hemel bedekken. Alleen zij, die laag in het stof zitten, worden door genade bezocht. De Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont, wil bij niemand wonen, dan bij die, die eens verbrijzelden en nederigen geestes is. De Heere spreekt: "Maar op deze zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest en die voor Mijn woord beeft." Daarom zegt de wijze man: "De nederigheid gaat vóór de eer."

3. Een derde voordeel, dat gekregen wordt door het betrachten van nederigheid, is, dat iemand geestelijke tevredenheid ontvangt in iedere weg, die hij moet gaan en dat hij een zoete vrede geniet. Hij bereikt een heilig gering schatten van de gunst van de wereld. Hij wordt er niet door weggevoerd, want hij kan er niets

in vinden, dat enige waarde heeft. Hij verkeert in een stille en vredige gestalte in zijn hart, zelfs onder beledigingen. Hij kan stil zijn en zijn ziel in lijdzaamheid bezitten en lachen over gunst en toejuicing van de wereld, die voorbij gaat. Het gemis van ootmoed veroorzaakt angst en kwelling. Het is onmogelijk, dat iemand, die deze genade mist, één vredige dag heeft. Maar iemand, die nederig van geest is en deze genade in praktijk heeft, wordt gebracht tot een bedaarde, tevreden en geestelijke gesteldheid. En wordt hij door God gebracht in donkere en zeer droevige wegen, dan zal hij uitroepen: "Wat klaagt dan een levend mens? Een iegelijk klage vanwege zijn zonden". Wanneer hij Gods wegen vergelijkt met zijn eigen verdiensten, dan moet hij wel zeggen: "Wat is de mens, dat Gij hem groot acht en dat Gij Uw hart op hem zet en dat Gij hem bezoekt in elke morgenstond, dat Gij hem in elk ogenblik beproeft?"

4. Een vierde voordeel, dat geschonken wordt aan een nederig hart, is dat zo iemand altijd een besef heeft van gemis van eigen kracht, maar zonder moedeloosheid. Want hij begeert alleen te steunen op Hem, Wiens naam is een eeuwige Sterkte, Die hem kan doen wandelen zoals David en Die David maakte als een engel Gods. Het is een grote verborgenheid in het geestelijk leven, dat, wanneer wij het zwakst zijn in onze eigen ogen, wij werkelijk machtig zijn. Want God zegt: "Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht".

Om u nu te meer aan te zetten om de zonde van hoogmoed te schuwen en te ontvlieden, en nederigheid te betrachten, zo zal ik u voorstellen enkele van de nadelen, die veroorzaakt worden door het gemis van nederigheid.

1. *Het eerste nadeel is dit: een hovaardig man kan geen voordeel verkrijgen door het eenzaam, noch door het openbaar gebed. Want hij zoekt daarin zijn eigen verhoging. Iemand, in wie hoogmoed de scepter zwaait, wanneer hij zich met anderen verenigt in het gebed, offert aan zijn eigen net en kust zijn eigen hand. O, hoe ontelbaar zijn de overtredingen tegen het eerste gebod in zo'n bidder! Wat bedrijft zo iemand een afgoderij met zichzelf. En wanneer een ander het gebed doet, hoe komt dan de afgod van afgunst voor de dag in een hovaardig mens, terwijl deze afgod zijn kracht zou verliezen, wanneer nederigheid werd betracht. In onze eenzame gebeden staan wij dikwijls meer naar schone woorden dan naar de genade des gebeds. Het is ons droevig oogmerk bij het gaan in onze binnenkamer, dat wij iets mogen ontvangen, waarmee wij voor de dag kunnen komen. Zo gaan wij dikwijls in gezelschap van anderen, en bidden wij met onze gaven maar niet met onze genaden. Dit kwaad is zó overheersend, dat wij menen, dat velen het eenzaam gebed doen, opdat zij in het openbaar gemakkelijker kunnen bidden.*
2. *Wij zullen een tweede nadeel noemen. Geveinsdheid is een onafscheidelijke metgezel van hoogmoed. Velen staan zó naar een hoge trap van waardigheid, dat zij druk spreken over de noodzaak van vele geestelijke dingen, terwijl zij*

ze zelf missen. Wij vrezen, dat velen van hen worden gedreven door de wens om voor Godzaligen te worden aangezien. Onder een uitwendige belijdenis wordt dikwijls een inwendige dodigheid verborgen gehouden. Indien wij verkeren in een hoge schatting van onszelf en anderen zouden ons kunnen beoordelen overeenkomstig onze inwendige gesteldheid, zou blijken dat wij veel missen van hetgeen wij schijnen te bezitten. Wanneer hoogmoed op de troon zit en wij de betrachtting van ootmoed missen, zullen die hemelse invloeden, die God gewillig is mee te delen, ingehouden worden. Ja, het is niet anders dan God te verbitteren en te maken dat Hij onze vijand wordt en ons tegen gaat staan met een sterke hand. "Hij wederstaat de hovaardigen." Door ootmoed komt een Christen naar de diepte en hem wordt toegestaan omgang te hebben met God, Die tot hem afdaald. Maar wanneer de Christen geen nederigheid betracht, dan wordt de deur van toegang gesloten en hij heeft geen toegang tot God, noch gemeenschap met Hem.

3. Wij zouden de nadelen kunnen vermenigvuldigen. *Het is onmogelijk, zonder nederigheid, een tere wandel te hebben met inwendige vrede.* De genaden vervallen, zo spoedig hoogmoed de overhand verkrijgt. Eén dode vlieg doet de zalf des apothekers stinken. U had grote voortgang kunnen maken in de kennis en de genade van de Heere Jezus Christus, indien u deze uitnemende les van ootmoed had geleerd. Indien een Christen in de eeuwigheid zou terugzien op zijn gedrag in de tijd zo menen wij, dat er geen zonde is waarover hij meer zou beschaamd zijn, als hij ze zou overdenken, dan de zonde van hoogmoed. Want waarin is een mens te achten? Hoogmoed is de moeder van verafgoding van het schepsel, wanneer het opgeblazen is in zichzelf en niet wandelt in de paden van vernedering voor God. Brachten wij meer tijd door in het naspeuren van wat God is en wat wijzelf zijn, dan zouden wij niet zoveel tijd hebben voor zelfbedrog. Wie hoog zit, valt laag, maar de nederigen zitten zo laag, dat zij geen grote val kunnen maken. Dat wij weggevoerd worden op de vleugelen van hoogmoed, is de oorzaak van onze menigvuldige striemen en wonden. Als wij in zo'n gesteldheid vallen, dan is onze val groot. Omdat *ootmoed in de wandel, uit nederigheid des harten*, vrede geeft aan Gods volk, is ootmoed een oorzaak van grote vrede gedurende onze doorreis door de valleien van de schaduw des doods.
4. Wat betreft degenen, die buiten zijn, zij kennen de ootmoed niet, want het is onmogelijk voor een natuurlijk mens, die genade te betrachten.
Amen.